

Strategie rozvoje kultury na bázi spolupráce místních aktérů v mikroregionu Dražanská vrchovina

Bc. Michaela Hálová

Diplomová práce
2017

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michaela Hálová**
Osobní číslo: **M15537**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Strategie rozvoje kultury na bázi spolupráce místních aktérů v mikroregionu Dražanská vrchovina**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Představte základní pojmy týkající se rozvoje kultury a strategického plánování v obcích.
- Uvedte dotčenou legislativu tématu vztahující se ke strategickému plánování v obcích.

II. Praktická část

- Proveďte analýzu kulturní infrastruktury v mikroregionu Dražanská vrchovina.
- Analyzujte spolupráci místních aktérů při rozvoji kultury v mikroregionu Dražanská vrchovina.
- Na základě provedených analýz navrhnete strategii rozvoje kultury na bázi spolupráce místních aktérů v mikroregionu Dražanská vrchovina.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

COOKE, Philip. Re-framing regional development: evolution, innovation and transition. 1st ed. Abingdon: Routledge, 2013, 367 s. ISBN 978-1-138-79227-2.
CRESCENZI, Riccardo and Marco PERCOCO. Geography, institutions and regional economic performance. 1st ed. Berlin: Springer, 2013, 436 s. ISBN 978-3-642-33394-1.
MINAŘÍK, Bohumil, Jana BORŮVKOVÁ a Miloš VYSTRČIL. Analýzy v regionálním rozvoji. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2013, 234 s. ISBN 978-80-7431-129-1.
PAVLÍK, Marek. Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti. Praha: Grada, 2014, 160 s. ISBN 978-80-247-5256-3.
PLZÁKOVÁ, Lucie a Petr STUDNIČKA. Řízení cestovního ruchu v České republice - minulost, současnost, budoucnost. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 204 s. ISBN 978-80-7478-593-1.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Markéta Slováková
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: 15. prosince 2016
Termín odevzdání diplomové práce: 18. dubna 2017

Ve Zlíně dne 15. prosince 2016

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

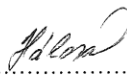
Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen přípouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 12.4.2017

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce řeší oblast kultury se zaměřením na místní aktéry v mikroregionu Dražanská vrchovina a nastiňuje možnosti dalšího kulturního rozvoje dané oblasti. Diplomová práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část práce pojednává o možnostech rozvoje mikroregionu, zaměřuje se na roli kultury a identifikuje místní aktéry a jejich význam v rozvoji mikroregionu. Praktická část obsahuje analýzu mikroregionu Dražanská vrchovina. Výstupem práce je strategický plán rozvoje kultury v daném mikroregionu, rozdělený do 4 strategických cílů dále členěných do priorit a návrhů opatření. V závěru diplomové práce jsou navrženy tři projekty, jejichž realizace by přispěla k naplnění vytyčených strategických cílů.

Klíčová slova: mikroregion, místní aktéři, místní kultura, strategie rozvoje, MA21

ABSTRACT

Abstrakt ve světovém jazyce

The thesis is focused on the culture and local actors in the micro-region called Dražanská vrchovina. The thesis suggests opportunities for further cultural development of the micro-region. The thesis is divided into theoretical part and practical part. The theoretical part deals with the possibilities of micro-region development and it is focused on culture. The theoretical part identifies the local actors and their significance for the development of micro-regions. Special attention is dedicated to the relevant legislation regulating the development of micro-regions and culture. The practical part includes analysis of the micro-region called Dražanská vrchovina. The goal of the thesis is strategic plan for the development of culture in the micro-region. It is divided into 4 strategic goals. Strategic goals are divided into priorities and proposals for measures. The final section includes proposals for 3 projects. Implementation of projects leads to achieving the strategic goals.

Keywords: micro-region, local actors, local culture, development strategy, LA21

Na tomto místě bych ráda poděkovala Ing. Markétě Slovákové za vedení diplomové práce, trpělivost a vstřícnost. Poděkování patří i účastníkům rozhovorů a dalším lidem, kteří mi poskytli důležité informace pro zpracování práce. Za podporu a pochopení děkuji rodině i přátelům, kteří při mně stáli po dobu mého studia.

Motto:

„Pokud chceš vědět, jaký někdo doopravdy je, všimni si, jak se chová ke svým podřízeným, ne k sobě rovným.“

J. K. Rowling

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	8
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 OBLAST PŮSOBNOSTI REGIONALISTIKY	11
1.1 REGIONÁLNÍ EKONOMIE A EKONOMIKA	12
1.2 REGIONY A MIKROREGIONY	12
1.3 LOKALIZACE	13
1.4 MÍSTNÍ ROZVOJ	14
2 REGIONÁLNÍ POLITIKA	17
2.1 REGIONÁLNÍ PROBLÉMY A DISPARITY	17
2.2 CÍLE A NÁSTROJE REGIONÁLNÍ POLITIKY	18
2.3 VÝZNAM REGIONÁLNÍCH INTERVENČÍ A STRATEGIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE	19
2.4 REGIONÁLNÍ ROZVOJ V EVOLUČNÍM PROCESU GLOBALIZACE	20
3 CESTOVNÍ RUCH A KULTURA	22
3.1 FINANCOVÁNÍ CESTOVNÍHO RUCHU	22
3.2 ROLE KULTURY V ROZVOJI REGIONU	23
3.3 VEŘEJNÉ KULTURNÍ SLUŽBY	24
3.3.1 Metody aplikovaného výzkumu veřejných kulturních služeb	24
3.3.2 Lokální kultura	24
3.4 KULTURNÍ POLITIKA	25
4 základní prototypy kulturní politiky	26
4 MÍSTNÍ AKTÉŘI	27
4.1 MÍSTNÍ AKTÉŘI NA MIKROREGIONÁLNÍ ÚROVNI	27
4.1.1 Obce	28
4.1.2 Dobrovolné svazky obcí	29
4.1.3 Místní akční skupiny	30
5 KVALITA VEŘEJNÉ SPRÁVY NA MÍSTNÍ ÚROVNI	31
5.1 MÍSTNÍ AGENDA 21	31
5.1.1 Kritéria místní agendy	32
5.1.2 Koncepce MA21	33
5.1.3 Národní síť zdravých měst	34
6 LEGISLATIVA	35
6.1 OBCE A VYŠŠÍ ÚZEMNĚ SPRÁVNÍ CELKY	35
6.2 REGIONÁLNÍ POLITIKA	35
6.3 KULTURA	36
II PRAKTICKÁ ČÁST	37
7 PŘEDSTAVENÍ MIKROREGIONU	38
7.1 MA21 V MIKROREGIONU	38
7.2 MAS MORAVSKÝ KRAS	41
8 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA	42

8.1	OBYVATELSTVO	43
8.2	HOSPODAŘENÍ MIKROREGIONU DRAHANSKÁ VRCHOVINA	45
8.2.1	Rozpočet.....	46
8.2.2	Struktura hospodářství	47
8.2.3	Výdaje obcí na kulturu	48
8.3	TRH PRÁCE	49
8.4	DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA.....	50
8.5	TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	51
8.6	CESTOVNÍ RUCH A KULTURA	52
9	ANALÝZA KULTURNÍ INFRASTRUKTURY A MÍSTNÍCH AKTÉRŮ V MIKROREGIONU DRAHANSKÁ VRCHOVINA.....	55
10	ANALÝZA KULTURNÍCH AKCÍ MIKROREGIONU DRAHANSKÁ VRCHOVINA.....	70
10.1	PODÍL ČLENSKÝCH OBCÍ MIKROREGIONU NA MNOŽSTVÍ KULTURNÍCH AKCÍ	71
10.2	ROZLOŽENÍ KULTURNÍCH AKCÍ BĚHEM ROKU	73
10.3	SPOLUPRÁCE MÍSTNÍCH AKTÉRŮ PŘI KULTURNĚ VEŘEJNÝCH SLUŽBÁCH	75
11	VÝZKUM SPOLUPRÁCE MÍSTNÍCH AKTÉRŮ PŘI ROZVOJI KULTURY	76
11.1	STANOVENÍ VÝZKUMNÝCH OTÁZEK	76
11.2	VYHODNOCENÍ VÝZKUMU	77
11.2.1	Spolupráce místních aktérů v mikroregionu	77
11.2.2	Finanční prostředky pro realizaci kulturních akcí.....	77
11.2.3	Zastoupení podnikatelského sektoru a dobrovolníků na pořádaných kulturních akcích	78
11.2.4	Stav cestovního ruchu a kultury v mikroregionu	78
11.2.5	Respondenti z podnikatelského sektoru a jejich postoj.....	79
11.3	VYHODNOCENÍ VÝZKUMNÝCH OTÁZEK.....	80
12	SWOT ANALÝZA	81
13	STRATEGIE ROZVOJE KULTURY MIKROREGIONU DRAHANSKÁ VRCHOVINA.....	85
14	KATALOG PROJEKTŮ	89
14.1	PROJEKTOVÝ RÁMEC Č. 1	90
14.2	PROJEKTOVÝ RÁMEC Č. 2	94
14.3	PROJEKTOVÝ RÁMEC Č. 3	97
	ZÁVĚR	100
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	102
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	110
	SEZNAM OBRÁZKŮ	111
	SEZNAM TABULEK.....	112
	SEZNAM PŘÍLOH.....	114

ÚVOD

Problematika zabývající se rozvojem kultury v mikroregionech se v současné době dostává stále více do popředí. Ve větších městech či krajích je zpracovávána samostatná koncepce zaměřená přímo na oblast kultury, v územně menších jednotkách představuje problematika oblasti kultury součást koncepčních dokumentů. Vliv kultury na život místních komunit je nezanedbatelný, jedná se o důležitý faktor rozvoje. Neodmyslitelnost role rozvoje kultury spočívá v kultivaci osobnosti člověka, která preventivně působí proti odpuzujícím faktorům činící mikroregiony neatraktivními a prezentuje se i v dalších ekonomických, sociálních či lokalizačních sférách. Kultura se podílí na rozpočtových příjmech, ovlivňuje lokalizaci firem i obyvatel, které navzájem stmeluje.

Pro rozvoj daného území působí jako významný prvek spolupráce místních aktérů. Spolupráce napříč veřejným, občanským a komerčním sektorem je motivována zejména rozdílnými předpoklady pro poskytování služeb. Při integraci různorodých předpokladů dochází k eliminaci slabých stránek a širšímu využití stránek silných. Klíčovou příležitostí spolupráce představuje pro aktéry, kteří jsou v určitých oblastech limitováni. Při spolupráci s významnými aktéry dochází k využití disponujících kapacit, ať už lidských, finančních či materiálních.

Diplomová práce je zaměřena na mikroregion Dražanská vrchovina, který byl vybrán záměrně. Je situován na jižní Moravě, proslulé svou tradiční lidovou kulturou zachovávající se především prostřednictvím činností zájmových spolků. Mikroregion je členem MA21 a opakovaně obhájí B kategorii, druhou nejvyšší možnou, kterou lze v současnosti v České republice získat. Práce mapuje stav místní kultury v mikroregionu a úroveň spolupráce místních aktérů, pokládá si otázky: *Jaká je úroveň kulturní infrastruktury v členských obcích mikroregionu? Kteří místní aktéři nejaktivněji se zapojující do kulturního dění figurují v mikroregionu? Funguje mezi místními aktéry dostatečná spolupráce při rozvoji kultury?* Při cestě za odpověďmi na tyto a další dílčí otázky, byla v práci použita socioekonomická analýza, analýza kulturní infrastruktury a místních aktérů na základě poskytnutých dokumentů ze stran obcí a v neposlední řadě výzkum spolupráce místních aktérů probíhající prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem diplomové práce je na základě analyzování současného stavu kultury navrhnout strategický plán v oblasti kultury pro zvýšení atraktivnosti mikroregionu Drahan-ská vrchovina. Dílčí cíl představuje zhodnocení úrovně vzájemné spolupráce místních ak-térů v oblasti kultury.

Teoretická část práce představuje literární rešerši věnující se dané problematice. Využívala zejména monografie, odborné publikace, studie a koncepce, které následně analyzovala. Významnými sekundárními zdroji při zpracování teoretické části se staly webové stránky Ministerstva kultury České republiky a MA21. Praktická část čerpala ze sekundárních zdrojů představující webové stránky obcí mikroregionu, MAS Moravského krasu a aplika-ce ARES Ministerstva financí ČR. Realizovaný kvalitativní výzkum ve formě polostrukturovaného rozhovoru s vybranými místními aktéry poskytl primární data pro praktickou část. Získaná data byla zpracována metodou socioekonomické analýzy a SWOT analýzy.

SWOT analýza - Kadeřábková a Peková (2012, s. 121) vysvětlují zkratku SWOT, která pochází z počátečních písmen anglických slov Strengths - silné stránky, Weaknesses - slabé stránkym, Opportunities – možnosti, Threats - hrozby. Účelem je odhalit tyto složky a pracovat na odstranění slabých stránek a akceptovat stránky silné.

Polostrukturovaný rozhovor – kvalitativní přístup k polostrukturovanému hloubkovému rozhovoru si klade za cíl získat komplexní a detailní informace o daném jevu. Kvalitativní výzkum je definován řadou autorů, závěrem lze vyvodit, že záměr výzkumníka spočívá v reprezentování toho, jak lidé chápou, vytvářejí a prožívají danou problematiku. Polostrukturovaný rozhovor kombinuje výhody volného rozhovoru i strukturovaného a je jed-ním z nejvíce používaných.(Švaříček et al., 2007, s. 15-17)

Návrhová část práce je tvořena strategií rozdělenou do strategických cílů, priorit a návrhů opatření. Konec práce je tvořen třemi projekty, jejichž realizace má přispět k plnění strate-gie.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OBLAST PŮSOBNOSTI REGIONALISTIKY

Určujícími znaky regionalistiky jsou prostorové stránky, které figurují jako předmět poznávání. Regionalistika využívá poznatků geografie, avšak zahrnuje i mimogeografická hlediska, poznatky a náměty. (Macháček et al., 2011, s. 5-20)

Tradiční pojetí regionalismu je definováno jako skupinové vědomí regionální loajality či identifikace osob žijící na určitém území. (Kolektiv autorů, 2008, s. 11)

Dle Scotta (2015, s. 45) se postupně dotváří **nový regionalismus** reprezentovaný velkými městskými regiony, konkrétně metropolitními oblastmi s přilehlými rozsáhlými okolními oblastmi, které působí jako ekonomický motor světové ekonomiky. Tento trend se značí jako „nový regionalismus“. Vývoj společnosti a s ním spojené nové nároky a podněty vyjadřují region jako systémový objekt. Ve vyspělých zemích je studium regionalistiky nezbytností, sloužícím k efektivnímu chování hospodářských subjektů. Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 12) definují **efektivní chování** jako vztah mezi vstupy a výstupy, znamená dosažení potřebných výstupů za nízké množství financí. Je jednou se součástí principu 3E. Dalšími dvěma součástmi jsou hospodárnost – výkon v relaci s cenou a účelnost. Často bývá princip 3E doplňován o další tři součásti, které představují spravedlnost, prostředí a etiku. Konat věci správně, s ohledem na životní prostředí a etiku.

Dle Wokouna (2008, s. 12) je hlavním cílem regionální samosprávy prosazení cílů a svých zájmů prostřednictvím voleb. Politické strany, hnutí či organizace bývají často spjaty s regionální samosprávou.

Hlavní věcné oblasti tvořící regionalistiku představují (Wokoun, 2008):

- Regionální ekonomie
- Regionální politika
- Veřejná územní správa
- Územní plán
- Lokalizace
- Sociální analýza
- Kultura
- Ekistika
- Urbanizace
- Environmentální obory
- Populační vývoj, bydlení
- Historický fond

Regionální ekonomie je součástí regionalistiky a její tematický rámec je značně obsáhlý. Opírá se o všeoborový poznávací systém a zabývá se oblastmi, ve kterých jsou hlavními

těžišti zájmu územně podmíněné vztahy a jevy. Oborovou identitu regionální ekonomika získává již po druhé světové válce. (Macháček et al., 2011, s. 5-20)

1.1 Regionální ekonomie a ekonomika

Přívlastek „regionální“ je zastupujícím termínem pro jevy, vztahy a hlediska, u nichž je hlavní územní stránka. Terminologie zaznamenává i přívlastek „lokální“, který vyjadřuje menší územní celek. Lokální celek je chápán jako součást určitého regionu. Region je vymezen jako odlišení určité části území od okolí dle jednoho či více účelů/kritérií. (Macháček et al., 2011, s. 5-20)

Regionální ekonomie je vědní oblastí s těžištěm v ekonomicky významných územních vztazích a jevech, bývá taktéž označována jako regionální věda. Její povaha je výrazně interdisciplinární. Je tvořena šesti hlavními součástmi: ekonomikou regionů, meziregionálními vztahy, prostorovými součástmi ekonomiky veřejného sektoru, prostorovými součástmi environmentální ekonomie, ekonomikou veřejné správy, prostorovými prvky obecné ekonomie. Rozmach nastal ve druhé polovině dvacátých let. Hlavním předmětem zájmu regionální ekonomie, jsou prostorová hlediska. Mezi její funkce řadíme i zprostředkování zavedení prostorových faktorů do ekonomických teorií či řešení a zajišťování uplatnění teorií v prostorové analýze. (Čadil, 2010, s. 1)

Regionální ekonomika je chápána jako ekonomický systém. Tento systém je vymezený na reálných územních celcích představující regiony, které tvoří součást větších ekonomických systémů. Regiony mají vlastní identitu a jsou to relativně samostatné celky. Mezi hlavní věcné součásti regionální ekonomiky patří vývoj regionální ekonomické základny, charakteristika odvětvové struktury, pohyby produkčních faktorů a vztahy mezi vstupy a výstupy. (Macháček et al., 2011, s. 5-20)

1.2 Regiony a mikroregiony

Dle Šilhánkové (2007, s. 9) vymezujeme region na základě tří základních prvků, kterými jsou jádro, zázemí a hranice. Podle center rozlišujeme významovou úroveň, zda se jedná o mikroregionální, meziregionální či makroregionální význam center. Wokoun et al. (2011, s. 87) vymezuje na základě regionalistiky **základní typologii regionů** – homogenní regiony, které mají podobné sledované znaky a nodální regiony – ekonomický potenciál je hierarchicky uspořádan, figurují zde vztahy a závislosti územních prvků na centrech.

Zákon č. 128/2000 Sb. vymezuje **mikroregion**, jehož označení bývá používáno jako synonymum pro dobrovolný svazek obcí. Obce jsou členy dobrovolného svazku obcí za účelem prosazování a ochrany svých veřejných zájmů. Tvoří právnickou osobu a vede účetnictví dle zákona o účetnictví. (ČESKO, 2000a)

Ekonomická struktura regionů se v čase neustále mění, tudíž se charakteristika ekonomické základny upíná k okamžitému stavu či krátkému časovému úseku. Hospodářský vývoj na úrovni regionů se nejčastěji charakterizuje hrubým regionálním produktem a hrubým regionálním důchodem. Ziskávání těchto informací je však na mikroregionální úrovni nesnadné. Při analýze regionální ekonomické struktury se jako kritériální proměnná používá výše zaměstnanosti. (Macháček et al., 2011, s. 41-48)

Ekonomická struktura se vyjadřuje prostřednictvím **CZ-NACE** (klasifikace ekonomických činností). Pro malé regiony a mikroregiony je však nesnadné členit údaje, doporučuje se úprava klasifikační základny. (Klasifikace ekonomických činností, ©2009)

1.3 Lokalizace

Lokalizace představuje široký ekonomický problém. Tato rozsáhlá oblast ovlivňuje prostoro-
vě ekonomické myšlení a jeho vývoj. Figuruje zde obecné i speciální faktory ovlivňující lokalizaci. S obecnými faktory je nutné počítat při většině lokalizačních rozhodnutí: tržní potenciál, vstupy a zdroje, dopravní podmínky, nabídka produkčních faktorů, úspory, vybavenost území infrastrukturou a charakter prostředí a další faktory. Specifické se týkají různých odvětví. Lokalizace se vyznačuje několika stupni, lze ji členit dle účelu a vztahuje se na okruh subjektů. (Macháček et al., 2011, s. 53-54)

Dle Zilvara (2000) jsou **hlavními riziky** lokalizačního rozhodování změny, které jsou investičně a provozně náročné, o lokalizaci se přemýšlí z dlouhodobého hlediska. Podstatným rizikem jsou chybná rozhodnutí, kvůli velkým množstvím faktorů a jejich odlišné váze. Dlouhodobé rozhodování s sebou přináší i změny inputu a outputu. Lokalizace probíhá ve **třech stupních**, kterými jsou makro úroveň (region), mezo úroveň (sídlo, areál) a mikro úroveň (pozemek, lokalita).

Lokalizace dle převažujícího účelu

- Firemní – vhodná volba území a její efekty působí na hospodářský subjekt
- Regionální – umístění dle dispozic určitého území
- Zdrojová – využití zdrojových předpokladů

- Kapacitní – stejnorodé jednotky se rozdělují do územních celků
- Systémová – hledá se nejvhodnější umístění pro prvky

Mezi **zainteresované subjekty** se řadí firmy, veřejná správa, zájmové organizace, vnější subjekty, obecná veřejnost, místní veřejnost. (Macháček et al., 2011, s. 53-54)

1.4 Místní rozvoj

Místním rozvojem rozumíme pozitivně hodnocené změny, které mají za účel dosáhnout vytyčených cílů a jsou podmíněny efektivním využíváním zdrojů. Sledujeme-li rozvoj v sledované územní jednotce, musíme brát v potaz i systémy, do kterých jednotky spadají. Hovoříme zde o problému vztahu částí a celku. (Macháček et al., 2011, s. 65-73)

Dle Pavlíka (2014, s. 144) jsou významným faktorem při místním rozvoji **výzkumné studie**. Mezi důležité výzkumné studie patří výzkumy týkající se komunikace s občany, možnosti zvětšení investic a rozvoj turismu, zvýšení prestiže obce, uspořádání potřeb občanů, vylepšení vnímání obecního úřadu, vyšší správní efektivita, pomoc s čerpáním prostředků z fondů EU. V ČR je částečně opomíjenou složkou zpětná vazba na činnost úřadu. Díky ní je schopen obecní úřad vylepšit své fungování i komunikaci s veřejností.

Územní rozvoj dle základní typologie rozděluje Macháček et al. (2011, s. 65-73) na **tři modely**: ekonomický rozvoj, mnohorozměrný rozvoj a trvale udržitelný rozvoj. Konkretizační rozvoje místní a věcnou získáváme **místní ekonomický rozvoj**, u kterého je kladen důraz na soulad mezi lidskými a fyzickými zdroji. Na základě této konkretizace rozlišujeme základní typologie regionů charakteristické růstem, restrukturalizací, stabilitou a degenerací či regresí. Disparity, které v ekonomickém rozvoji vznikají, v základním členění rozděluje Viturka (2010, s. 134) na hierarchicky podmíněné a vývojově podmíněné. Regulace hierarchicky podmíněných disparit by se neslučovala se sociálně geografickou organizační území. Tyto disparity jsou determinovány významovým postavením regionů. Regulace vývojově podmíněných disparit se provádí především pomocí nástrojů regionální politiky v souladu s principem solidarity.

Pro místní rozvoj je nepostradatelné **hledisko lokalizace**. Lokalizační preference investorů dle Viturka (2010, s. 135) kladou důraz na znalostní ekonomiku. Faktory ovlivňující lokalizaci zahrnují obchodní faktory, pracovní faktory, regionální a lokální faktory, infrastrukturní faktory, cenové a environmentální faktory poskytující vybrané informace. Macháček et al. (2011, s. 65-73) však tvrdí, že příznivé lokalizační podmínky nemusí být zárukou

dosahování vytyčených rozvojových cílů. Váha přidělovaná dřívějším hlavním faktorům lokalizace je relativizována. Význam **pull faktorů** (faktorů přitahování) se zmenšil a význam **push faktorů** (odpuzujících faktorů) naopak posílil. Migranti i firmy se vyhýbají regionům, ve kterých působí push faktory. Nejvýznamnější z odpuzujících faktorů jsou nevhodné sociální podmínky, špatné životní prostředí, kriminalita, mizivá kulturní vybavenost a neuspokojivé vzdělávací zařízení. Push faktory ovlivňující území a způsobující neatraktivní region jsou překážkou rozvoje.

Dle Drbohlava a Uherka (2007) migrace nastává až tehdy, dosáhne-li intenzita push a pull faktorů určitého stupně. Migrační aktivity působí selektivně a ne každý se k nim rozhodne. Výrazným faktorem ovlivňujícím migraci jsou překážky v původní a nové lokalitě.

Při dosahování rozvoje se jeví jako účinnější **lokalizačně stimuluující faktory**. Konkrétně je všeobecně jako účinnější než ekonomické faktory uznáván výskyt historických oblastí a péče o kulturně historický fond. Jako složka zvláštního významu jsou považována intelektuální centra a vzdělávací instituce jako univerzity, informační centra, výzkumná pracoviště a další střediska správy. Místní rozvoj bývá často zaměňován s ekonomickým rozvojem, díky výše uvedeným aspektům. Pro dosahování jiných složek rozvoje, jako jsou např. sociální a kulturní, přísluší ekonomickým faktorům zprostředkovatelská funkce. **Mnohorozměrný rozvoj** tvoří ekonomické i mimoekonomické parametry. Za atributy rozvoje je považována mnohovrstevnou, variabilita a diversita. (Macháček et al., 2011, s. 65-73)

Trvale udržitelný rozvoj je definován mnoha autory, Ministerstvo životního prostředí (udržitelný rozvoj, © 2008–2015) jej definuje jako cílený proces změny chování lidské společnosti jak k okolí, tak i k sobě samým. Politiky dle této koncepce prosazují soulad hospodářského i společenského vývoje s existujícími kapacitami ekosystémů. Dle Ryndy (2000) zahrnuje trvale udržitelný rozvoj **4 roviny** – hospodářskou, sociální, přírodní a politicko-společenskou. Zmiňuje se o pochybnostech, zda je přírodní a společenský růst trvale možný. Pochybnosti se začaly objevovat již kolem roku 1910, systémově se však problémem začali vědci zabývat až po roce 1960, kdy došlo k dramatickému znečištění všech složek životního prostředí. Závěr zněl, že **kvantitativní růst není v uzavřeném systému zdrojů trvale možný**.

Proces změny chování se ohlíží na krajinu a zdroje krajiny a směřuje ke zvyšování nynějšího i budoucího potenciálu uspokojování aspirací a potřeb lidí. O stavu a vývoji území vypovídají zvolená kritéria, dle atributů trvale udržitelného rozvoje a charakteristiky

územního celku. Kritéria jsou podmíněna a v území se vyvíjejí, setkáváme se zde proto s časovou i místní proměnlivostí kritérií. Vyjádření předpokladů trvale udržitelného rozvoje se stává součástí koncepcí místního rozvoje. (Macháček et al., 2011, s. 65-73)

2 REGIONÁLNÍ POLITIKA

Regionální politika je definována mnoha autory, navzdory tomu však neexistuje konkrétní obecně uznávaná definice. Regionální politika je nástrojem, díky němuž se usiluje o dosažení národních cílů, mezi které patří i ekonomický růst a udržitelný rozvoj. Regionální politika je součástí souboru sociálních a ekonomických politik. (Stejskal a Kovárník, 2009, s. 12)

Tři základní typy regionální politiky

- **Stabilizačně orientovaná** – vyvážené hospodářské struktury, koordinace odvětvových politik a regionální politiky
- **Růstově orientovaná** – optimální alokace výrobních faktorů, koordinace soukromých a veřejných investičních aktivit
- **Infrastrukturně orientovaná** – rovnoměrné vybavení regionů infrastrukturou (Macháček et al., 2011, s. 171-183)

Provádění regionální politiky dle Stejskala a Kovárníka (2009, s. 35) v EU probíhá ve třech stupních: regionální, národní a nadnárodní. Nositelé nadnárodní úrovně jsou reprezentovány Evropskou komisí a dalšími evropskými institucemi. Na národní úrovni jsou jimi vláda, ministerstva a ostatní orgány státní správy v dané zemi. Regionální úroveň reprezentují orgány územní samosprávy a aktéři, kterými jsou například podniky, instituce apod.

Regionální politika dle Macháčka et al. (2011, s. 171-183) probíhá v pěti fázích: určení původu regionálních problémů a jejich definování, definování cílů, Určení strategie, která se bude muset uplatnit, Identifikace nástrojů nutných k použití, Vyhodnocení použité politiky. Regionální politika směřuje k posílení konkurenceschopnosti jak regionu, tak i národní ekonomiky. Vychází ze dvou základních hodnot, kterými jsou soudržnost a solidarita a zaměřuje se na snižování regionálních disparit.

2.1 Regionální problémy a disparity

Obecný přístup chápání disparit, jak jej Vitura (2010, s. 131) prezentuje, se všeobecně vykládá jako přirozený důsledek procesů evoluce. Dilema zní, zda jsou tyto problémy nežádoucí či nezbytné. Disparity v ekonomickém rozvoji jsou přirozeným důsledkem tržního mechanismu. Záporná hodnota vypovídá o nedostatečné konkurenceschopnosti regionů. Naproti tomu Macháček et al. (2011, s. 171-183) vymezuje regionální problémy konkrétněji. Příčinu vidí v **ekonomických** tak i **mimoekonomických faktorech**. Mezi hlavní fak-

tory patří nízká mobilita pracovní síly a kapitálu, nedostatečné přírodní zdroje a geografické faktory. Faktory jakými je nevyhovující ekonomická struktura regionu, psychologické a institucionální faktory by se též měly brát v potaz. **Sekundárními faktory** způsobující regionální problémy rozumíme demografickou situaci, vnější ekonomiku, rigiditu nákladů a cen, regionální diference další faktory různých povah. Soustředí – li se regionální problémy do určitých území, může to být příčinou vzniku regionu s vysokou nezaměstnaností či jinými problémy.

Základní typy problémových regionů (Macháček et al., 2011):

- Stagnující či upadající základní odvětví
- Nedostatečně využívající vlastní zdroje
- Nedostatečně vybavené přírodními zdroji
- Hospodářsky slabé

Macháček et al. (2011) považuje existenci diferencí mezi regiony za nezbytnou, avšak příliš velké rozdíly přestávají působit stimulačně a jsou považovány za negativní jev. Skokan (2010) doplňuje, že se nerovnosti v ekonomickém vývoji zaostalých regionů dají vysvětlit pomocí inovačního paradoxu. Podle tohoto paradoxu se nízká regionální kapacita využívání informací projevuje nesouladem nabízených a poptávaných finančních zdrojů, nesouladem nabízených a poptávaných služeb. Tento nesoulad se projevuje zejména při využívání znalostí při podpoře inovací. Inovace představují rozhodující faktor růstu konkurenceschopnosti a produktivity.

Postránecký (2010) tvrdí, že **vývoj** v České republice se vyznačoval rozdílnou dynamikou, výsledkem tohoto vývoje je diferencovaná regionální struktura státu. Existují zde regiony a města s velkým dynamickým rozvojem a na druhé straně i regiony se stagnací či úpadkem. Před rokem 1989 však byly meziregionální rozdíly relativně malé. Vývoj regionu se začal diferencovat v době přechodu na tržní ekonomiku.

2.2 Cíle a nástroje regionální politiky

Cíle vycházejí z definování hlavních regionálních problémů. Cíle jsou děleny jako konkrétní a dílčí, blíže specifikující. Z cílů jsou zpravidla odvozovány nástroje, které bývají zaměřeny na přitažení kapitálu do regionu. (Macháček et al., 2011, s. 171-183)

Dělí se na tři základní skupiny:

- Makroekonomické nástroje
 - Fiskální politika
 - Kromě jiných nástrojů se využívá i snížená sazba daní.
 - Monetární politika
 - Kromě jiných nástrojů se využívá i usnadnění přístupu k úvěrům.
 - Protekcionismus
 - Možnost uvalení dovozních limitů a cel.
- Mikroekonomické nástroje
 - Realokace pracovních sil
 - Možné částečné uhrazení nákladů na stěhování, výkup nemovitostí a další nástroje.
 - Realokace kapitálu
 - Kromě jiných nástrojů se využívají i snížené daně a kapitálové subvence.
- Ostatní nástroje
 - Administrativní nástroje
 - Správní rozhodnutí
 - Institucionální nástroje
 - Regionální rozvojové agentury a další nástroje. (Wokoun et al., 2011, s. 100 – 103)

2.3 Význam regionálních intervencí a strategie regionálního rozvoje

Regionální rozvoj směřuje ke zlepšení kvality života v daném regionu a jako vědní disciplína hledá správnou míru regionálních intervencí. Regionální analýza podložená statistickými šetřeními je předpokladem pro správné určení měř a druhů intervencí. Regionální politika bez regionální analýzy výrazně snižuje správný výkon. Základním dokumentem regionálního rozvoje je strategie regionálního rozvoje, někdy též nazývána jako program rozvoje. Úkol strategie je nalezení a vytyčení správného směru a taktéž zprostředkovává informace o daném území pro občany či podnikatele. (Minaříka et al., 2014, s. 20-39)

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020 (©2012) definuje strategii v oblasti regionálního rozvoje jako základní koncepční dokument. Působí jako nástroj pro realizaci regionální politiky a prostřednictvím strategie se koordinují ostatní veřejné politiky a jejich

působení na regionální rozvoj. V obecném výkladu se strategie regionálního rozvoje dle Minaříka et al. (2014, s. 20-39) skládá ze tří částí: profil regionu, regionální či SWOT analýza a program rozvoje regionu.

Strategie regionálního rozvoje dle Minaříka et al. (2014, s. 20-39) se skládá ze tří základních částí:

Profil regionu – zpravidla nejrozsáhlejší část, která obsahuje údaje a ukazatele popisující vlastnosti regionu. Součástí je popis hospodářské, environmentální situace, socioekonomické situace a další významné vazby a souvislosti.

Regionální či SWOT analýzou - analýza na základě studie daného území, základní dokument bývá profil regionu. Podmínky pro kvalitní analýzu je odpovědný výběr parametrů, shromáždění odpovídajících dat, kvalitní zpracování profilu regionu, správné vyhodnocení dat zpravidla SWOT analýzou. Kadeřábková a Peková (2012, s. 121) vysvětlují zkratku SWOT, která pochází z počátečních písmen anglických slov Strengths - silné stránky, Weaknesses - slabé stránky, Opportunities – možnosti, Threats - hrozby. Účelem je odhalit tyto složky a pracovat na odstranění slabých stránek a akceptovat stránky silné.

Program rozvoje regionu - vychází z analytické části, identifikuje prioritní osy, příslušné programové cíle a oblasti podpory. Součástí bývá i finanční a časový plán pro realističtější popis cílů. Do programu rozvoje je třeba zahrnout nejdůležitější priority, které jsou realizovatelné jak finančně tak časově. (Minařík et al, 2014, s. 20-30)

Mikroregiony nejsou povinné vytvářet strategii rozvoje, avšak k získání určitých dotačních příspěvků je potřebná a tudíž se stává běžnou součástí agendy. Častým jevem je zpracovávání strategií mikroregiony jen za účelem získání dotací, nevidí v ní potenciál pro rozvoj území a špatně nastavují parametry. (Minařík et al, 2014, s. 20-39)

Dle Cooka (2015, s. 118-119) je novou inovativní strategií regionálního rozvoje model učení se od svého průmyslu, od svých firem. K implementování této inovativní regionální strategie je potřeba odvaha firem vystoupit z komfortní zóny a následovat Staceyho matici. Prosperující firmy mají pozitivní vliv na regionální rozvoj, stejně jako určitá diference mezi regiony, která přispívá ke konkurenceschopnosti a k většímu rozvoji.

2.4 Regionální rozvoj v evolučním procesu globalizace

Regionální rozvoj je nezanedbatelně ovlivňován globalizací, kterou Capello (2013, s. 15) popisuje jako evoluční proces směřující k integraci statků a služeb, který ovlivňuje regiony

v různé míře v závislosti na jejich struktuře či zaměření. Odlišné zapojení regionů do globálních sítí je jednou z příčin regionálních disparit. Sýkora (2000, s. 57) dodává, že globalizace je nevyhnutelná a do jisté míry i očekávatelná. Je přirozeným procesem integrace společnosti. Za vůdčí osobnosti globalizace považuje nadnárodní společnosti. Z geografického hlediska však není každý region stejnou měrou integrován.

Dle Capella (2013, s.15-37) existuje z hlediska globalizace několik **základních typů regionů**.

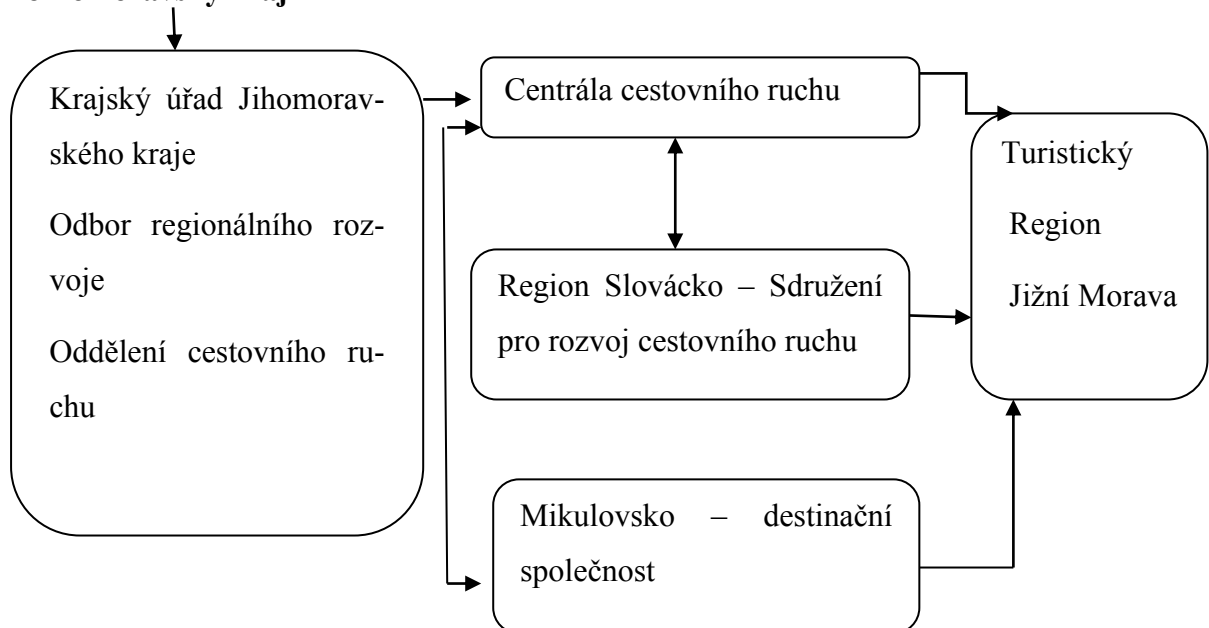
- **Světoví aktéři**
 - Jádru regionů leží v globalizaci. Jsou strukturálně otevřená a disponují potřebnou konektivitou. Zaměřují se na sektory, jejichž růst je ve světovém měřítku maximální.
- **Regionální aktéři**
 - Regiony jsou charakteristické sektorovou specializací, která umožňuje globalizaci, nicméně zde chybí příslušná konektivita. Tyto regiony jsou označovány jako světové, nicméně vyznačují se špatnou dostupností a vztahy se zahraničními regiony.
- **Místní aktéři**
 - Tyto regiony nemají strukturální prvky, které by sloužili ke globálnímu propojení. Trhy jsou místní a omezené do příslušných regionů v rámci jednoho státu.
- **Otevření aktéři/Světové brány**
 - Regiony disponují potřebnou konektivitou se zbytkem světa, avšak nezaměřují se na rostoucí sektory. Jejich chování je matoucí a působí jako brány do světa pro sousedící regiony specializující se na export.

Regionální regiony vykazují vyšší výkonnost než ostatní typy regionů. Mezi významná pozitiva patří jejich schopnost proměnit hrozby na příležitosti. Jejich síla je v schopnosti vypracovat lokální ekonomiku na takovou ekonomiku, která může konkurovat zbytku světa. (Capello, 2013, s. 15-37)

3 CESTOVNÍ RUCH A KULTURA

Legislativní úprava řízení cestovního ruchu v ČR není dostatečně upravena. Významnou roli zde hraje Ministerstvo pro místní rozvoj. Zajišťuje metodickou koordinaci krajům a obcím. V zájmovém území mají rozhodující vliv na cestovní ruch samosprávné orgány krajů či obcí, jejichž kompetence posílila reforma veřejné správy. Problematika cestovního ruchu je dílčí částí programu rozvoje. Záležitosti v rámci cestovního ruchu jsou v samostatné působnosti a program rozvoje cestovního ruchu není povinný. (Plzáková, 2014, s. 148-160)

Jihomoravský kraj

Obr. 1: Cestovní ruch JMK (Plzáková, s. 150)

3.1 Financování cestovního ruchu

Ze státního rozpočtu jsou financovány činnosti CzechTourism a Národní program podpory cestovního ruchu prostřednictvím Ministerstva pro místní rozvoj. Finanční prostředky vynakládají i kraje, ročně cca 100 mil. Kč. V České republice je ročně vynaloženo na podporu cestovního ruchu 90-120 mil. Kč, přičemž nejsou započítány projekty realizované ze strukturálních fondů EU. Funguje zde multiplikace finančních prostředků. Organizace musí prokázat, že disponuje prostředky na spolufinancování. (Plzáková, 2014, s. 148-160)

Dle Pavlíka (2014, s. 122-129) rozvoj turismu a trend poznávání zahraničních destinací pomalu střídá zájem o poznávání domovské země, vývoj s sebou ale také přináší větší požadavky od turistů. Požadavky se týkají nabízených služeb v dané lokalitě. Starost o turismus je důležitou součástí pro rozvoj obce, s větším počtem turistů přichází i větší finance plynoucí do dané lokality.

Dle Raabové (2014, s. 86-93) cestovní ruch představuje spojení kultury a ekonomiky. **Kulturní cestovní ruch** je nejvíce rostoucí oblast turismu. Důležitá role v plánování i rozvoji místní ekonomiky je vyčíslení ekonomických dopadů kultury. Studie ekonomických dopadů se ve velké míře vytváří pro kulturní organizace zaměřené na příliv turistů. Mezi ukazatele sloužící pro vyčíslení patří produkce, hrubá přidaná hodnota, daňové příjmy či zlepšení platební bilance. Mezi sociální ukazatele se řadí zaměstnanost a mzdové příjmy.

3.2 Role kultury v rozvoji regionu

Pojem kultura má počátky již v antice, kde byl prosazován představiteli sofismu a platoniky. Za dob Cicera znamenala kultura soubor pozitivních hodnot. Ve 20. letech se tento pojem stal jedním z nejvýznamnějších pojmů společenských věd. Jako relevantní pojetí kultury se označuje axiologické – rozvíjelo se v antice a spadaly sem všechny činnosti, které vedly ke šlechtění člověka, globální – integrovaný systém se subsystemy a redukcionistické – zúžení a redukce kultury. Řešení projektu v sobě zahrnuje všechny tři pojetí. (Soukup, 2015, s. 37-41)

Rozvoj mikroregionu se skládá z exogenních a endogenních strategií. Exogenní strategie se zaměřují na dosažení stability a snižování rozdílů mezi mikroregiony. Endogenní strategie posilují vnitřní potenciál, zaměřují se na rozvoj lokální kultury a aktivit místních aktérů. Důležitou roli v rozvoji hraje zájem místních aktérů na dění. (Soukup, 2015, s. 37-41)

Půtová (2015, s. 47) rozumí **kulturně historickým potenciálem** historické i umělecké památky, kulturní zařízení a společenské události. Oblasti, které mají vyšší kulturně historický potenciál, se vyznačují stabilním vývojem osídlení. Kdežto Opletalová (2015, s. 130) vykládá pojem kulturně historický potenciál jako označení historických objektů, které jsou málo využívané a zdevastované. Představují tak rezervu kulturní využitelnosti. Pro kulturní rozvoj se nabízí oprava a kulturní revitalizace těchto objektů.

Prezentace kultury je označována množstvím termínů, mezi ustálené však patří kulturní služba či **veřejná kulturní služba**. Část veřejných kulturních služeb je označována jako kulturní akce – jednorázové či opakované události. (Žák, 2015, s. 65)

3.3 Veřejné kulturní služby

Mezi oblasti veřejných kulturních služeb patří umělecká tvorba, péče o přírodní a kulturní dědictví a jejich prezentace, rozvoj kulturních kompetencí, shromažďování a zprostředkování informací používané v knihovnách, zprostředkování informací médií, kulturní emancipace menšin. Mezi kategorie veřejných služeb se řadí tvůrčí činnost, výběr vhodných objektů, distribuce kulturních statků, ochrana kulturního dědictví, prezentace kulturních statků, směna kulturních statků. (Žák, 2015, 65-94)

3.3.1 Metody aplikovaného výzkumu veřejných kulturních služeb

Vstupní analýzy – analýza dokumentů zahrnujících veřejné kulturní služby v dané lokalitě, analýza strategických plánů a programů podporujících veřejné kulturní služby.

Kvalitativní šetření – kvalitativní a empirické šetření poskytovatelů a místních aktérů veřejných kulturních služeb, prováděná rozhovorem. Rozhovory jsou obvykle vedeny s reprezentanty měst, poskytovateli veřejných kulturních služeb a významnými skupiny uživatelů veřejných kulturních služeb.

Dotazníkové šetření – dotazník, obvykle elektronický, poskytnutý organizacím poskytujícím veřejné kulturní služby.

Reprezentativní výzkum obyvatel - standardizovaný rozhovor s obyvateli vybranými náhodným výběrem, cílem je získání preferencí obyvatel v oblasti kultury. (Opletalová, 2015a, s. 116-137)

Kultura existuje jak na státní, tak i na lokální úrovni. Městský a venkovský prostor je již tradičně ovlivňován sebou navzájem. Doménou měst jsou průmysl a obchod, doménou venkova zemědělství. Posuneme-li se však do 21. Století, nejsou zde však již tytéž diference. Města i obce odrážejí svou funkční integraci v této kulturní éře. (Cooke, 2015, s. 41)

3.3.2 Lokální kultura

Lokální kultura je dle Hubáčka (2015, s. 25) relativně autonomní, prostorově a časově omezený sociokulturní systém. Významné jsou **kulturní jevy**: artefakty, sociokulturní

regulativy - soubor předpisů a norem chování sdíleného členy společenství, ideové systémy – to, jak členové vnímají sociokulturní realitu.

Lokálními aktéry kultury označujeme jedince spjaté s danou lokalitou, zájmové organizace, neziskové organizace či ústavy veřejné správy. Nejpodstatnější aktivitou, která pramení z lidských potřeb, je spolková činnost. (Hubáček, 2015, s. 25-29)

Patočka a Heřmanová (2008, s. 82-83) definují typické aktéry lokální kultury jako různorodé zájmové organizace. Mezi **nejaktivnější lokální aktéry** řadí sdružení dobrovolných aktérů. Zapojují se však i jiní aktéři, jakými jsou například svaz včelařů, myslivců, Sokol a další. Podobu lokální kultury ovlivňují i zájmové kroužky nezřídka zřizované školami, sdružení občanů, nadace, církve nebo místní instituce politických stran.

3.4 Kulturní politika

Kulturní politika je významným faktorem života občanů, který napomáhá integraci a plní výchovně vzdělávací funkci. Z celostátního hlediska propojuje ČR se zbytkem světa, ale zároveň ji vyděluje na základě porovnávání s ostatními státy. Kultura je důležitým hospodářským odvětvím a plní i sociální funkci, která je preventivním opatřením před sociálně patologickými jevy. Regiony se zvýšenými sociálně patologickými jevy nejsou pro turisty či občany atraktivní. Jedná se zejména o kriminalitu a narkomani. (Bačuvčík, 2012, s. 53-54)

4 základní prototypy kulturní politiky

Bačuvčík (2012, s. 53-54) definuje ve vztahu státu a pohlížení na kultury 4 základní prototypy kulturní politiky, kde stát ztělesňuje role zlehčovatele, patrona, architekta či konstruktéra.

Úloha	Instituce	Postavení umělců	Dopady
Ulehčovatel	Daňové úlevy (pomoc neziskovým kulturním organizacím)	Tržby ze vstupného	Rozmanitost zdrojů podpory Neklade se důraz na kvalitu
Patron	Nezávislé umělecké rady	Tržby ze vstupného	Podpora kvality, určují výši, ale nerozhodují, komu obnos přidělí
Architekt	Ministerstvo kultury	Přímá podpora – dotace Členství v uměleckých svazích	Nezávislost na tržbách, úpad tvořivosti
Konstruktér	Státní působí na nástroje kulturní produkce	Oficiální umělecké instituce	Zaměření na politické cíle, závislost umělců

Tab. 1. Základní prototypy kulturní politiky (Vlastní zpracování dle Bačuvčíka, 2012)

4 MÍSTNÍ AKTÉŘI

Jedno ze základních dělení místních aktérů je rozděluje na lokální úroveň, mikroregionální úroveň, regionální úroveň a národní úroveň.

Základní dělení aktérů:

- **Lokální/místní úroveň**
 - Lokální úroveň reprezentují obce, příspěvkové organizace zakládané obcemi, občané, základní školy. Angažuje se zde podnikatelský sektor reprezentovaný podnikateli, zemědělci a z neziskového sektoru jsou zde zastoupeny zájmová sdružení a spolky či nestátní neziskové organizace. (Aktéři rozvoje, ©2014)
- **Mikroregionální úroveň**
 - V rozvoji mikroregionu hrají nemalou roli dobrovolné svazky obcí a místní akční skupiny a samotné obce. (Aktéři regionální politiky, 2014)
- **Regionální/krajská úroveň**
 - Krajskou úroveň ve veřejném sektoru zastupují kraje, vysoké školy či krajská informační střediska. Podnikatelský a neziskový sektor je zastoupen sdruženími. Dále se zde angažují svazky obcí, místní akční skupiny a územní orgány státní správy. (Aktéři rozvoje, ©2014)
- **Národní úroveň**
 - Z veřejného sektoru se zde angažují tři ministerstva s nejasným rozdělením kompetencí - Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství. Z neziskového sektoru jsou zde spolky, svazy a sítě, z celostátních zájmových uskupení se zde například angažují Hospodářská či Agrární komora ČR apod. (Aktéři regionální politiky, 2014)

Výzkum zapojení lokálních aktérů do dění v obci ukazuje, že nejvíce se zapojují spolky. (Aktéři rozvoje, ©2014)

4.1 Místní aktéři na mikroregionální úrovni

Na mikroregionální úrovni vystupují jako místní aktéři obce, dobrovolné svazky obcí a místní akční skupiny.

4.1.1 Obce

Obec je územním celkem vymezeným hranicemi a samosprávným společenstvím občanů. Vystupuje jako veřejnoprávní korporace, hospodaří se svým majetkem a vystupuje v právních vztazích svým jménem. Úkolem obce je pečovat o potřeby občanů na svém území a starat se o územní rozvoj. (ČESKO, 2000a)

Obec je ze zákona o obcích povinna zajišťovat určité **veřejné služby**, nazývané jako obligatorní. Veřejné služby v obcích jsou konkrétní činnosti vedoucí k uspokojování specifických potřeb občanů. Tyto služby jsou financovány z veřejných prostředků. Mezi nejběžnější obligatorní služby patří nakládání s odpady, veřejné osvětlení, správa hřbitovů, čištění odpadních vod, údržba komunikací a veřejné zeleně. Ministerstvo financí sleduje výdaje na tyto služby prostřednictvím systému ARIS. (Pavlík, 2014, s. 144)

Hlavní ekonomické zdroje obcí

Finanční zdroje a majetek tvoří hlavní ekonomické zdroje obcí. Tyto zdroje jsou relativně omezené a kvalitní management usiluje o jejich optimální využití. Mezi hlavní přístupy ve finančním managementu spadá řízení a hodnocení rizik, hospodárnost, efektivnost a účelnost, kontrola, veřejná kontrola a transparentnost, dlouhodobost výhledu a sestavování rozpočtu. Přístupy k sestavování komunálních rozpočtů stojí na teoretických základech ale i na zkušenostech. Hodnotí se zde řada kritérií: výhledovost, pružnost a participace. Rozpočet se má vytvářet pro každý rok na základě dlouhodobého výhledu, má reagovat na možné změny podmínek a do jeho tvorby by se měly zapojit všechny subjekty podílející se na rozvoji obce. (Macháček et al., 2011, s. 75-92)

Obce a kraje a jejich hospodaření podléhá dle zákona o rozpočtových pravidlech územních auditů povinnému auditu. Nerespektování vede až k sankční pokutě. Audit zajišťuje ve většině případů bezplatně krajský úřad. **Rozpočtová skladba** člení výdaje a příjmy z hlediska druhového třídění, konsolidačního a odvětvového. Příjmy rozpočtu se člení na návratné a nenávratné. Návratné příjmy zahrnují plánovatelné a nahodilé. Nenávratné zahrnují vlastní příjmy (daňové, nedaňové a ostatní) a dotace. Do daňových příjmů se řadí svěřené daně, sdílené daně, místní poplatky a správní poplatky, do nedaňových se řadí příjmy z majetku, podnikání, uživatelské poplatky a příjmy z mimorozpočtových fondů. Dotace se člení na účelové a neúčelové. Výdaje se, stejně jako příjmy, dělí na návratné a nenávratné. (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 233-251)

Uplatňuje se několik hlavních přístupů k sestavování rozpočtu:

- **Nabídkový přístup** – je vytvořen určitý objem finančních prostředků, který se přerozdělí na základě minulých let. Přístup je zavádějící, jelikož nerespektuje reálné území a jeho potřeby. Je zaměřený na kritérium hospodárnosti a má nízkou míru flexibility.
- **Poptávkový přístup** – optimalizuje stávající příjmy a jejich využití dle programu rozvoje. Při nedostatku financí se nejdříve zajistí prioritní cíle, tento typ sestavování rozpočtu je vhodný pro kritérium účelnosti.
- **Cílově orientovaný přístup** – zaměřen na dosahování úkolů a cílů programu rozvoje a získávání finančních zdrojů. Hodnotí se výkonnostní, účinnostní a efektivnostní kritéria.
- **Programově orientovaný přístup** – rozdělení rozpočtu do programů. Je zde dosaženo určité míry pružnosti, správce disponuje určitou mírou volnosti. (Macháček et al., 2011, s. 75-92)

Majetek obcí

Na majetek obcí se pohlíží ze tří různých způsobů: Obec je poskytovatelem veřejných statků, jako na základní podmínku samosprávy a významný ekonomický nástroj. Koncepčním hospodařením s majetkem se dá efektivně podpořit rozvoj dané obce. Obce se svým majetkem mohou hospodařit přímo nebo prostřednictvím organizačních složek. (Macháček et al., 2011, s. 75-92)

4.1.2 Dobrovolné svazky obcí

Název mikroregion je používán pro označení formalizované spolupráce obcí - dobrovolný svazek obcí. Dané obce jsou členy dobrovolného svazku obcí za účelem prosazování a ochrany svých veřejných zájmů. Tvoří právnickou osobu a vede účetnictví dle zákona o účetnictví. (ČESKO, 2000a)

Dle zákona č. 128/2000 Sb. jsou **předmětem činnosti** dobrovolného svazku obcí:

„a) úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí, cestovního ruchu a péče o zvířata,

b) zabezpečování čistoty obce, správy veřejné zeleně a veřejného osvětlení, shromažďování a odvozu komunálních odpadů a jejich nezávadného zpracování, využití nebo zneškodnění, zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod,

- c) zavádění, rozšiřování a zdokonalování sítí technického vybavení a systémů veřejné osobní dopravy k zajištění dopravní obslužnosti daného území,*
- d) úkoly v oblasti ochrany ovzduší, úkoly související se zabezpečováním přestavby vytápění nebo ohřevu vody tuhými palivy na využití ekologicky vhodnějších zdrojů tepelné energie v obytných a jiných objektech ve vlastnictví obcí,*
- e) provoz lomů, pískoven a zařízení sloužících k těžbě a úpravě nerostných surovin,*
- f) správa majetku obcí, zejména místních komunikací, lesů, domovního a bytového fondu, sportovních, kulturních zařízení a dalších zařízení spravovaných obcemi.“ (ČESKO, 2000a)*

4.1.3 Místní akční skupiny

Díky dotačním programům EU získaly regionální samosprávy určité množství finančních prostředků. Jako motivační stimul vznikla v EU metoda LEADER, ve volném překladu propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku. Na jejím základě vznikly v České republice místní akční skupiny neboli **MAS**. MAS má právní formu, sdružuje zástupce veřejné správy, neziskového sektoru a podnikatele, kteří společně pracují na projektech za účelem získání dotačních příspěvků. Problémem tohoto systému je jistá byrokracie a taktéž závislost regionu či jeho institucí na dotačních příspěvcích. Jako stabilnější se jeví cesta autonomie regionálních samospráv, decentralizace a delegace pravomocí zvyšující míru adresné zodpovědnosti. (Pavlík, 2014. s. 106)

5 KVALITA VEŘEJNÉ SPRÁVY NA MÍSTNÍ ÚROVNI

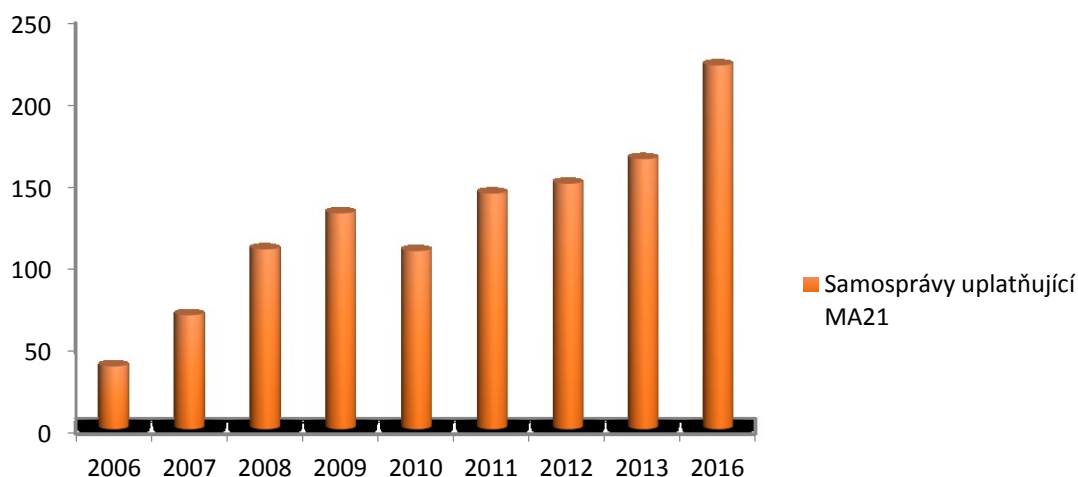
Nástroj, který vede ke zlepšování kvality veřejné správy snažící se o udržitelný rozvoj, zlepšování strategického řízení a zapojování veřejnosti a taktéž zlepšování spolupráce místních aktérů, je Místní agenda 21 (MA21).

5.1 Místní agenda 21

Místní agenda 21	Specifikace
MÍSTNÍ	odkazuje na místo působení
AGENDA	soubor kroků vedoucích k cíli
21	značí 21. Století

Tab. 2. Specifikace MA21 (Vlastní zpracování dle Pavlíka, 2014)

Dle Pavlíka (2014, s. 128) je MA 21 nejrozšířenější metodou veřejné správy v České republice. Od roku 2006 počet samospráv uplatňujících MA21 průběžně roste, vyjma roku 2010.

Obr. 2. Samosprávy uplatňující MA 21 v České republice (vlastní zpracování dle Pavlíka, 2014)

Její vznik je spjat s **Agendou 21**, vznikla jako její implementace. Agenda 21 byla přijata roku 1992 na summitu OSN v Rio de Janeiro. Vychází ze zjištění, že mnoho problémů na které je upozorňováno v Agendě 21, má základ na regionální či místní úrovni. Agenda 21

představuje strategický světový plán stanovující kroky k udržitelnému rozvoji. (Základní informace o MA21, ©2012)

5.1.1 Kritéria místní agendy

Byla sestavena roku 2004 a jejích cílem je zajištění monitorování procesu MA21 v jednotlivých obcích, městech či regionech. Kritéria jsou členěna do 4 kategorií A, B, C, D. A je nejvyšší, D nejnižší. Nultou kategorií jsou zájemci. Každá kategorie má svá kritéria a ukazatele. (Kritéria MA21, ©2012)

Kritéria poskytují oficiální nástroj jak měřit kvalitu procesů MA21. Jsou nástrojem umožňujícím municipalitám prokázat, na jaké úrovni jsou realizovány procesy MA21 na jejich území. Dále slouží jako podpůrný argument představující kvalitu veřejné správy pro žádosti o dotace z EU a podporu z jednotlivých krajů. (Příručka kritérií MA21, 2004)

Kategorie (Příručka kritérií MA21, 2004):

Kategorie A – jedná se o dlouhodobější proces, kdy strategický rozvoj dané municipality je dlouhodobý a probíhá za aktivní účasti veřejnosti. Proces má být založen na principech trvale udržitelného rozvoje a směřovat k zvyšování kvality života občanů. **Kritéria:** Pro sledování stavu udržitelného rozvoje existence oficiálního orgánu samosprávy, v rámci veřejné správy existence managementu kvality, prakticky uplatňovány principy trvale udržitelného rozvoje.

Kategorie B – kategorii se přezdívá systém řízení. Jedná se o pokročilou úroveň, při které municipalita postupuje při řízení dle zásad MA21. **Kritéria:** Strategie udržitelného rozvoje nebo strategický plán rozvoje respektující principy TUR, Dílčí koncepce v souladu se strategií udržitelného rozvoje nebo strategickým plánem rozvoje respektujícím principy TUR, Systém finanční podpory pro realizaci MA21, Externí zdroje pro realizaci MA21, Vlastní indikátory MA21 - stanovení a sledování, Mezinárodně standardizované indikátory TUR - sledování, zajištění koordinátora MA21 a jeho certifikované proškolení, inspirování z příkladu dobré praxe v oblasti MA21 a přenos zkušeností.

Kategorie C – jedná se o mírně pokročilou úroveň MA21, která se označuje jako stabilizace. Předpokládá politické zastřešení procesu MA21 a aktivní zapojení občanů. **Kritéria:** stanovení orgánu samosprávy pro MA21, existence schváleného dokumentu k MA21, realizace osvěty ohledně TUR a MA21, proces MA21 – jeho sledování a hodnocení, finanční spoluúčast ze strany samosprávy při MA21, pravidelně konané veřejné fórum o MA21.

Kategorie D – kategorie se označuje jako startovací, kdy je zapotřebí organizačně zajistit proces MA21. Jedná se o začátečnickou úroveň. **Kritéria:** vytvoření přehledné organizační struktury MA21, zapojovat aktivně veřejnost do rozhodování a plánování, prezentovat činností související s MA21, spolupráce jednotlivých sektorů - občanského sektoru, podnikatelského sektoru a veřejné správy.

Kategorie zájemci – v této kategorii jsou evidováni zájemci o problematiku MA21.

Kategorie	Počet
A	2
B	3
C	49
D	25
Zájemci	97
Ostatní	45

Tab. 3. Celkový stav procesu MA21 v České republice (vlastní zpracování dle MA21, ©2012)

5.1.2 Koncepce MA21

Na zasedání Rady pro udržitelný rozvoj roku 2009 bylo rozhodnuto o zpracování **koncepce** za účelem vytvoření národního systémového rámce pro podporu a rozvoj MA21 v České republice. (MA21, ©2012)

Implementování koncepce by mělo vést k:

- Zvyšování povědomí o místní agendě 21 a o udržitelném rozvoji
- Zvyšování podpory ze strany politických reprezentantů
- Zvyšování počtu efektivních místních agend 21
- Zvyšování významu a prestiže místní agendy 21

Zpracování bylo koordinováno Ministerstvem životního prostředí do roku 2020. MA21 se potýká zejména s problémy financování (neexistence zdrojů, problémy s čerpáním a zaměření), hodnocení, medializace a politické podpory. (koncepce podpory MA21, ©2012)

Pokročilí realizátoři MA21 bývají sdruženy v asociaci Národní síť zdravých měst. (konceptce podpory MA21, ©2012)

5.1.3 Národní síť zdravých měst

V praxi se můžeme s implementací MA21 setkat v projektu **Zdravé město**. Světová zdravotnická organizace v roce 1988 spustila projekt zdravé město. Od tohoto roku vzniklo v Evropě na 1300 zdravých měst. V ČR se od roku 2003 mohou zapojovat i jiné municipality, jako jsou obce, mikroregiony, a kraje. Národní síť zdravých měst ČR byla stvořena roku 1994 a zapojilo se 11 měst a tato síť byla řazena mezi celosvětově nejúspěšnější. (Informace o asociaci, ©2017)

Národní síť zdravých měst vytvořila **databázi dobré praxe**, kde se nachází příklady kvalitních a efektivních řešení přispívajících ke kvalitě života. Hlavními kritérii je spolupráce místních aktérů, inovace, neziskový charakter a uplatňování principů udržitelného rozvoje. Databáze dobrá praxe funguje na principu vzájemného učení se od sebe, sdílení know-how. Informační systém sloužící pro efektivní řízení procesů nese název **DataPlán**. Jedná se o složitý systém databází propojujících různé druhy strategických dokumentů. (Pavlík, 2014, s. 132)

6 LEGISLATIVA

Základní legislativa, která upravuje strategii rozvoje kultury daného území, zahrnuje právní úpravu daného území (o obcích a vyšších územně správních celcích), právní úpravu regionálního rozvoje a právní úpravu kultury popsanou v následující kapitole.

6.1 Obce a vyšší územně správní celky

Regionální rozvoj je zakotven v Ústavě ČR, konkrétně hlava sedmá, územní samospráva, článek č. 99. Článek 99 formuluje ústavněprávní základ pro existenci vyšších územně správních celků a obcí. (ČESKO, 1993)

S účinností od roku 2000 je zakotvena existence vyšších územně správních celků v ústavním zákonu č. 347/1997. Tento zákon se dělí na tři části. Část první konkrétně vymezuje vyšší územně správní celky na území ČR a možnost změny jejich hranic, část druhá zakotvuje změnu článku 99 Ústavy ČR, a část třetí nabytí účinnosti tohoto ústavního zákona. (ČESKO, 1997)

Zákon č. 128/2000Sb. o obcích a zákon č.129/2000 Sb. o krajích jsou základními obecnými normami upravujícími dotčenou tematiku. Zákon o obcích se skládá ze tří hlav. Obecná ustanovení, samostatná působnost obce, přenesená působnost, orgány obce, orgány zastupitelstva obce a rady obce, dozor, kontrola výkonu samostatné a přenesené působnosti, statutární města. Poslední změna je zaznamenána pod číslem 106/2016 Sb. (ČESKO, 2000a; ČESKO, 2000b)

Zákon o krajích se dělí na devět hlav. Obecná ustanovení, působnost kraje, orgány kraje, orgány zastupitelstva a rady, dozor, kontrola výkonu samostatné a přenesené působnosti, vztah ministerstev a vlády k územním samosprávným celkům, ustanovení. Poslední změna je zaznamenána pod číslem 106/2016 Sb. (ČESKO, 2000b)

6.2 Regionální politika

Usnesení vlády jsou zásadní při realizaci vlastní regionální politiky. Jmenovitě Zásady regionální politiky ČR, Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020 a politika územního rozvoje ČR. (Koncepce strategie, ©2012)

Ústředním orgánem ve věcech regionální politiky je stanoveno zákonem č.2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředně správních orgánů Ministerstvo pro místní rozvoj.

Zákon je v roce 1996 pozměněn zákonem č. 272/1996 Sb., který je základem pro přijetí širší koncepce regionálního rozvoje. (ČESKO, 1969)

Hlavní normou regionální politiky je zákon o podpoře regionálního rozvoje č. 248/2000 Sb. Terminologickými a metodologickými nedostatky se zabývají Zásady regionální politiky, ve kterých se definovala regionální politika jako státní a regionální. Tyto Zásady byly přijaty usnesením vlády č. 235/1988 a navazoval na ně zákon č. 248/2000 Sb. (ČESKO, 2000c)

6.3 Kultura

Kulturu v České republice upravují mnohé zákony, závazné předpisy a podzákoné právní předpisy dohádatelné na stránkách Ministerstva kultury ČR. Základní legislativa zahrnuje: zákon č. 203/2006 Sb. o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů zákon č. 239/1992 Sb. o Státním fondu kultury České republiky, zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, zákon č. 71/1994 Sb. o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, zákon č. 80/2004 Sb., který mění zákon č. 71/1994 Sb, zákon č. 214/2002 Sb. o vývozu kulturních statků z celního území Evropských společenství, zákon č. 257/2001 Sb. knihovní zákon. (Ministerstvo kultury ČR, 2017)

Kultura je dále upravena koncepcemi a základní strategií Státní kulturní politiky na léta 2015-2020. Tato strategie zahrnuje základní priority, záměry a opatření. Je pod záštitou Ministerstva kultury ČR. Z koncepcí jmenujme základní koncepci rozvoje knihoven ČR na léta 2017-2020, koncepce podpory umění na léta 2015-2020, koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice na léta 2016-2020, koncepce účinnější péče o movité kulturní dědictví České republiky 2015-2020, koncepce podpory státní památkové péče 2015-2020 a prohlášení vlády o podpoře kultury z roku 2003. (Ministerstvo kultury ČR, 2017)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 PŘEDSTAVENÍ MIKROREGIONU

Mikroregion Dražanská vrchovina byl založen 3. 4. 2000 v souladu se zákonem o obcích č. 128/2000 Sb., § 46. Tvořilo ho 11 obcí, které vytvářeli dobrovolný svazek obcí. Jednalo se o obce: Krásensko, Habrovany (obec vystoupila dne 31. 12. 2011) Podomí, Račice-Pístovice, Studnice, Drnovice, Olšany, Nemojany, Luleč, Ruprechtov a Ježkovice. Dne 16. 9. 2003 se připojila obec Nové Sady. Předsedou a zároveň politikem mikroregionu je **Mgr. Petr Halas**, jako koordinátor působí **Mgr. František Vlk**. (Svazek obcí, ©2013)

Svazek obcí Dražanská vrchovina je právnickou osobou, založenou na dobu neurčitou. Sídlo se nachází v členské obci Luleč, konkrétně ustanovené na Obecní úřad Luleč. (Svazek obcí, ©2013)

Předmětem činnosti je zejména:

- Správa majetku obcí
- Úkoly v oblasti kultury a cestovního ruchu
- Oblast zdravotní a sociální péče, školství a péče o zvířata
- Čistota v obci, správa veřejného osvětlení a zeleně, odvoz komunálního odpadu, čištění odpadních vod
- Dopravní obslužnost území
- Oblast ochrany ovzduší a vytápění
- Součinnost při rozvoji služeb a vytváření nových pracovních míst (Vznik mikroregionu, ©2013)

7.1 MA21 v mikroregionu

Mikroregion dle MA21 v mikroregionu (©2013) plní od roku 2006 pravidelně kritéria místní Agendy 21. Jedním z významných milníků tohoto roku je i účast v národní síti zdravých měst – NSZM. V letech 2007 – 2008 mikroregion obdržel kategorii C v MA21. O rok později, 2009, dosáhl až na **kategorii B**. Od tohoto roku ji pravidelně obhazuje.

Úroveň spolupráce s neziskovými organizacemi a školami projednává správní rada.

Správní rada se dále zabývá:

- plněním úkolů ze strategického plánu
- přípravou kampaní a kulatých stolů
- přípravou veřejného mikroregionálního fóra

- podporou alternativní energetiky
- webovými stránkami
- rozvojem naučných stezek

Partnerství s mikroregionem uzavřeli občanská sdružení Drnka (Drnovice) a Barvínek (Podomí), vzdělávací středisko Lipka (Brno) a Rychta (pracoviště v Krásensku). Spřátelené základní školy se nachází v Podomí, Drnovicích a Nemojanech. Spřátelené mateřské školy jsou situovány v šesti obcích: Olšany, Račice-Pístovice, Ruprechtov, Krásensko, Drnovice, Luleč. Restaurace Sport v Drnovicích taktéž uzavřela partnerství. (MA21 v mikroregionu, ©2013)

Národní síť zdravých měst ČR vytvořila databázi dobré praxe. Jedná se o inovativní řešení obcí, měst a regionů ČR ke zkvalitnění místního rozvoje. (Co je dobrá praxe, ©2017)

Dobrá praxe	Obec	Aktéři	Financování	Specifikace
Kulturní a sportovní areál Studnice	Studnice	Studánky o. s.	196 915Kč 2/3 financováno z evropských fondů Studánky o.s.	Vybavení kulturně-sportovního areálu
Rozhledna Chocholík Drnovice	Drnovice	European Data Project s. r. o STAEG spol. s.r.o. Strojírny Bohdalice a.s.	Celkem 6,4 mil. Kč 5 mil. Kč poskytl European Data Project s.r.o.	Rozhledna na vrchu Chocholík, okraji Dražanské vrchoviny
Pěší stezka Za pověstmi Dražanské vrchoviny	Studnice	Studánky o.s.	163 tis. Kč 90% dotace EU z iniciativy LEADER 10% Studánky o.s.	Naučná stezka seznamuje s historií obce formou psaných pověstí
Pěší trasa „Krásensko dřívě“	Krásensko	SDH Krásensko	188 tis. Kč 168 795 Kč dotace z Programu rozvoje venkova 18 755 Kč vlastní zdroje	Vybudování chybějící naučné pěší trasy
Turistické pasy	Svazek obcí DV	Barvínek o.s.	Náklady: 36 tis. Kč 33 022 tis. Z ROP NUTS 2 Jihovýchod, 2677 Kč vlastní zdroje mikoregionu	Distribučovány do všech informačních center v Jihomoravském kraji a na veletrh cestovního ruchu Regiontour v Brně

Tab. 4. Příklady dobré praxe v mikroregionu Dražanská vrchovina

(vlastní zpracování dle Co je dobrá praxe, ©2017)

7.2 MAS Moravský kras

Obce sdružené v mikroregionu Dražanská vrchovina jsou členy místní akční skupiny Moravský kras. MAS Moravský kras z. s. působí v Jihomoravském i Olomouckém kraji a celkem sdružuje 59 obcí. Působí na území pěti mikroregionů a spravuje území metodou LEADER. (Členové spolku, ©2008)

Moravský kras je známý svými krasovými oblastmi, které jsou jedny z nejvýznamnějších ve střední Evropě. Mezi nejproslulejší patří Punkevní jeskyně, Kateřinská jeskyně, Jeskyně Balcarka, Sloupsko-Šošůvské jeskyně a jeskyně Výpustek. Toto území Moravského krasu bylo roku 1956 prohlášeno za chráněnou krajinnou oblast. (Moravský kras, ©2005-2017)

Mezi **zájmové skupiny MAS** v daných obcích mikroregionu Dražanská vrchovina patří: Svazek obcí Dražanská vrchovina, Podomí: Barvínek, o. s., Krásensko: Římskokatolická farnost, Kojál (družstvo), Studnice: Římskokatolická farnost, Ruprechtov: podnikatelka Světlana Tioková, Maják – středisko volného času (příspěvková organizace). (Členové spolku, ©2008)

Mezi **realizované projekty za přispění MAS** Moravského krasu na území Dražanské vrchoviny patří:

- Obec Ježkovice
 - Zlepšení dopravní infrastruktury a veřejných prostranství (2 720 602 Kč)
- Obec Krásensko
 - Projekt „Krásnější Krásensko“ (2 839 527 Kč)
 - SDH – pěší trasa Krásensko dříve (187 550 Kč)
- Obec Krásensko
 - Římskokatolická farnost – oprava stropní konstrukce kaple (390 600 Kč)
(Naše reference, ©2008)

8 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA

Západně od města Vyškov se rozkládá mikroregion Dražanská vrchovina. Pojmenování bylo zvoleno podle náhorní oblasti, která zasahuje až do Moravského krasu. K turistickým přednostem mikroregionu patří historické **památkové objekty s atraktivní krajinou**. Stopy nejstaršího osídlení můžeme vysledovat až do doby kamenné. Doba bronzová a železná s sebou mimo jiné přinesla mohutně opevněná hradiska, jejichž zbytky nacházíme v členkých obcích mikroregionu. V následujícím období zde byly vybudované hodnotné architektonické objekty, jako jsou zámky v Račicích či Drnovicích a hodnotná sakrální architektura. Lidovou architekturu reprezentují dochované doškové chalupy a ruprechtovský větrný mlýn. (Mikroregion Dražanská vrchovina, ©2013)

Krajinu Dražanské vrchoviny pokrývají více než z poloviny **lesy**, které jsou **protkané turistickými trasy a cyklotrasy**. K turistické atraktivitě velkým dílem přispívají přírodní zajímavosti, které do dané oblasti přitahují zejména cyklisty. Mezi nejnavštěvovanější zajímavosti patří přírodní park Říčky, Rakovecké údolí či drnovické mokřady. Sportovní a kulturní vyžití je zde možné ve všech obdobích roku. Území Dražanské vrchoviny nabízí rozsáhlé trasy pro běžecké lyžování. (Mikroregion Dražanská vrchovina, ©2013)

Charakter území příznivě působí na zachovalost tradiční lidové kultury, reprezentované zejména tradičními hody. V okolí si lze lidové historie všimnout na architektuře místních staveb.

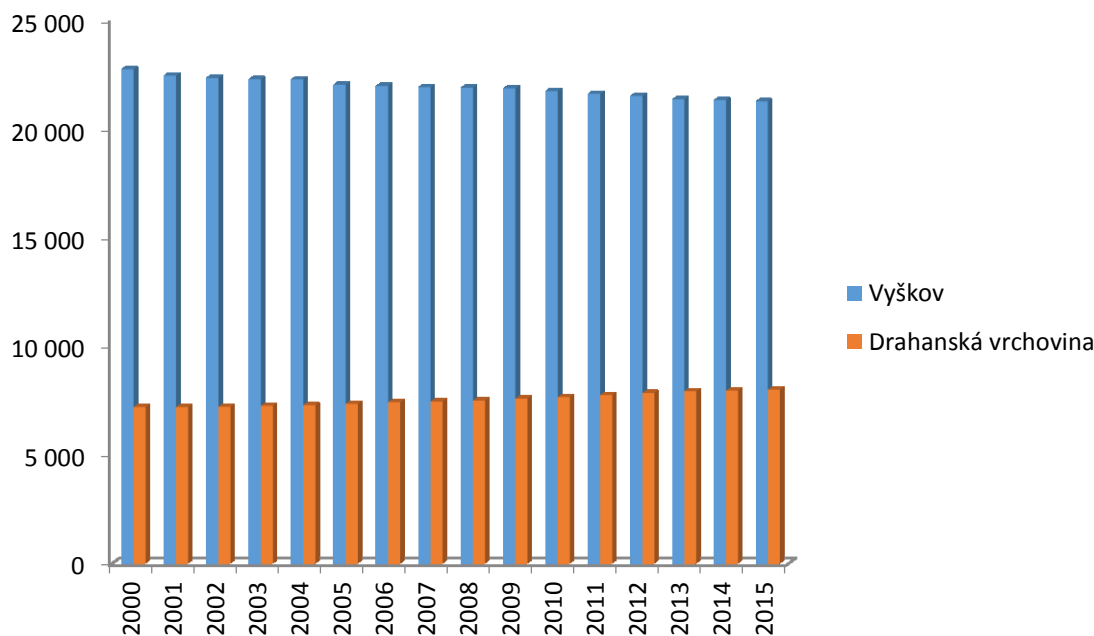
8.1 Obyvatelstvo

Mikroregion je charakteristický zejména **středními a většími obcemi**. Posledních čtyřicet let se na území České republiky zvyšují počty obcí menší velikosti na úkor obcí střední a větší velikosti. Je to způsobené zejména vyliďňováním venkovských oblastí a přesunem obyvatel do větších měst. V mikroregionu Dražanská vrchovina však není tento trend evidentní. Důvodem je odlišný systém osídlení. Nenachází se zde hustá síť menších sídel, jako u jiných mikroregionů ČR, u kterých je tento trend patrný. (Počty obyvatel v obcích, ©2017)

Obec	Počet obyvatel	Matrika v obci
Krásensko	416	Ano
Drnovice	2 377	Ano
Olšany	586	Ne
Studnice	487	Ne
Podomí	417	Ano
Nemojany	671	Ano
Luleč	907	Ne
Nové Sady	109	Ne
Račice-Pístovice	1180	Ano
Ruprechtov	602	Ne
Ježkovice	379	Ne
Dražanská vrchovina	7 810	

Tab. 5. Počty obyvatel v členských obcích mikroregionu Dražanská vrchovina (vlastní zpracování dle „Počty obyvatel v obcích, ©2017“)

Počet obyvatel v následujícím grafu (Obr. 2) je zjišťován od roku 2000, kdy vešel v platnost zákon o obcích č.128/2000Sb. V témže roce byla založena i Dražanská vrchovina jakožto dobrovolný svazek obcí.

Obr. 3. Srovnání vývoje počtu obyvatel v okresním městě Vyškov a v mikroregionu Dražanská vrchovina (vlastní zpracování „Počty obyvatel v obcích, ©2017“)

Mikroregion Dražanská vrchovina patří pod region Vyškovsko. Graf (Obr. 2) ukazuje počet obyvatel Dražanské vrchoviny v porovnání s městem Vyškov. V posledních letech je patrný **nárůst obyvatel v Dražanské vrchovině** a mírný pokles obyvatel Vyškova. I přesto, že Dražanskou vrchovinu tvoří 11 obcí, rozdíl mezi počtem obyvatelů Vyškova a mikroregionu je téměř 6000.

Obce mikroregionu čelily do roku 1961 úbytku obyvatel, který byl markantní zejména v Račicích-Pístovicích, Studnicích a Lulči. Obce od roku 2000 sdružené v mikroregionu ztratily za období let 1961-2000 téměř 1900 obyvatel. Za posledních 15 let však přibýlo obyvatel o 8000 obyvatel. Největší nárůst zaznamenala obec Drnovice, Nemojany, Olšany a Račice-Pístovice. (Počty obyvatel v obcích, ©2017)

Hustota zalidnění je nízká, dosahuje 70% okresní hustotě zalidnění a v porovnání s průměrem za Českou republiku je poloviční. Přirozené mikroregionální středisko se zde nena-

chází, největší počet obyvatel má obec Drnovice. Administrativní sídlo je však v obci Luleč. (Vlk, 2013)

	Rozloha	Hustota zalidnění
Mikroregion Dražanská vrchovina	113,72 km ²	69,84 obyvatel/km ²

Tab. 6. Hustota zalidnění a rozloha mikroregionu Dražanská vrchovina

(vlastní zpracování dle Vlka, 2013)

Vztah ke kultuře: Postupné zvyšování obyvatel mikroregionu působí pozitivně na motivaci obcí starat se a rozvíjet kulturní oblast, způsobující kvalitnější život občanů na daném území. Spokojenost obyvatel působí jako faktor pro setrvání v dané obci a nestěhování se do větších měst.

8.2 Hospodaření mikroregionu Dražanská vrchovina

Na hospodářství mikroregionu se podílí mnoho faktorů, nejvýznamnějšími faktory jsou přírodní podmínky, historický vývoj, geografická poloha území a struktura osídlení. V 90. letech se na zkoumaném území projevila velmi rychlá **privatizace** a následná **restrukturalizace**. Některé výrobní provozy byly uzavřeny, jiné prošly restrukturalizací. Především v průmyslu a stavebnictví vznikaly nové malé a střední firmy. (Vlk, 2013)

Vztah ke kultuře: Jak vyplynulo z realizovaného rozhovoru, místní podnikatelé se do realizace kulturních akcí zapojují minimálně. Výjimku tvoří majitelé restauračních zařízení, kteří se na organizaci výjimečně podílejí - viz kapitola 11.

8.2.1 Rozpočet

Schválený rozpočet na rok 2015 činil 451 000Kč. Skutečné příjmy činily 528 609,49 Kč a skutečné výdaje 554 705,8 Kč. Neinvestiční dotaci poskytl JMK na projekt „Zdravá municipalita JMK“. Rozpočty předchozích let byly taktéž vyrovnané. (Rozpočty, ©2013)

Přehled příjmů	Částka v Kč
Neinvestiční transfery od kraje	15 000
Neinvestiční transfery od obcí	496 700
Převody z rozpočtových účtů	15 000
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	1 890
Příjmy z úroků	19,49
Příjmy celkem	528 609, 49

Tab. 7. Přehled příjmů mikroregionu za rok 2015 (Rozpočty, ©2013)

Přehled výdajů	Částka v Kč
Ostatní osobní výdaje	84 300
Povinné pojistné na sociální zabezpečení	49 140
Nákup materiálu	65 975
Služby školení a vzdělávání	300
Nákup ostatních služeb	76 217
Cestovné a pohoštění	5 629
Nakládání s odpady	255 194,5
Služby peněžních ústavů	2 950,3
Převody vlastním rozpočtovým účtům	15 000
Výdaje celkem	554 705,8

Tab. 8. Přehled výdajů mikroregionu za rok 2015 (Rozpočty, ©2013)

8.2.2 Struktura hospodářství

Venkovský charakter území má vliv na hospodářské aktivity. Sídlí zde pouze **malé a střední podniky** s méně než 100 zaměstnanci. Firmy menší velikosti jsou na jedné straně schopné pružně reagovat na změny na trhu, na druhé straně však mají ztížený přístup k financím. Menší firmy v oblasti stavebnictví a průmyslu zde ve velké míře figurují jako subdodavatelé pro větší firmy. (Vlk, 2013)

Více než z poloviny z celkového počtu ekonomických subjektů v mikroregionu je zde zastoupen **terciární sektor**, a to zejména v oblasti obchodu, opravy motorových vozidel a spotřebního zboží. Široké zastoupení zde má i **zemědělství, stavebnictví, průmysl a lesnictví**. (Vlk, 2013)

Mikroregion je charakteristický nízkým zastoupením subjektů produktivních služeb. Pro tyto ekonomické subjekty je charakteristické zastoupení v místech s vyšší koncentrací firem a obyvatel. (Ares, ©2013)

	Ekonomické subjekty	Z toho OSVČ
Drnovice	524	392
Luleč	217	165
Olšany	146	118
Račice-Pístovice	283	222
Studnice	72	54
Ruprechtov	140	112
Podomí	109	90
Nové Sady	24	20
Nemojany	156	122
Krásensko	75	51
Ježkovice	96	82
Drahanská vrchovina	1 842	1 428

Tab. 9. Ekonomické subjekty v obcích mikroregionu dle vybraných právních norem (vlastní zpracování dle Ares, ©2013)

Nejvíce ekonomických subjektů je soustředěno v nejlidnatější obci Drnovice, následované druhou nejlidnatější obcí Račice-Pístovice. Severní okraj mikroregionu soustřeďuje nejméně ekonomických subjektů.

8.2.3 Výdaje obcí na kulturu

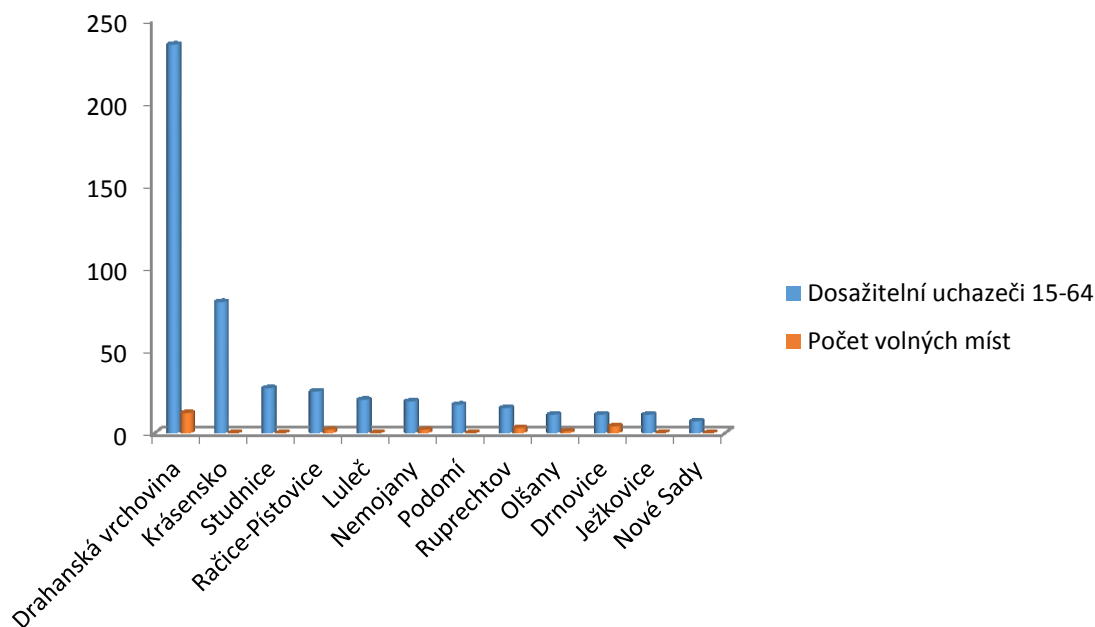
Výdaje členských obcí na kulturu se pohybují pouze v rozmezí 0,4 – 16%. Zmíněných třináct procent investovala v roce 2015 obec Krásensko, která si i v ostatních sledovaných letech vykazuje vyšší procentuální investice do kultury než další členské obce.

	2012		2013		2014		2015		2016	
	Tis. Kč	%	Tis. Kč	%	Tis. Kč	%	Tis. Kč	%	Tis. Kč	%
Drnovice	359	1,9	592	2,3	712	3,1	712	1,7	1143	5,8
Luleč	197	2	362	3,3	195	1,5	239	2,8	306	0,5
Olšany	192	2,9	269	5,9	184	2,3	183	0,4	268	3,8
Račice-Pístovice	316	2,8	240	2	224	1,6	204	1,1	341	1,8
Studnice	95	1,3	57	0,7	26	0,5	27	0,4	132	1,5
Ruprechtov	268	5,2	621	9,6	532	10	704	10	491	9,7
Podomí	195	2,9	163	2,8	243	3,7	224	0,4	276	3,2
Nové Sady	4	0,4	42	2,8	16	1,4	185	13	13	0,9
Nemojany	62	1	105	1,7	157	0,9	110	0,2	235	3,8
Krásensko	302	7,9	239	4,7	564	8,3	111 4	16	122 3	13
Ježkovice	587	13	54	1,2	69	2,3	42	0,8	107	2,6

Tab. 10. Výdaje členských obcí na kulturu (vlastní zpracování dle „MONITOR, 2016“)

8.3 Trh práce

V okrese Vyškov je evidován vysoký počet uchazečů o zaměstnání a málo pracovních příležitostí. **Nezaměstnanost** v daném mikroregionu představuje dlouhodobý problém, který je dán velmi malým počtem volných pracovních míst. Do roku 2009 nezaměstnanost v mikroregionu, stejně jako v okrese Vyškov klesala. Zlom nastal v roce 2010, kdy se nezaměstnanost v okrese Vyškov i v mikroregionu razantně zvýšila. Jednou z příčin byla ekonomická krize. Nyní se v mikroregionu nachází 222 dosažitelných uchazečů ve věku 15-64 let, zatímco počet volných pracovních míst je 12. (Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska, ©2017)

Obr. 4. Srovnání dosažitelných uchazečů v obcích mikroregionu a volných míst (vlastní zpracování dle „Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska, ©2017“)

Obce Krásensko, Studnice, Luleč, Ježkovice a Nové Sady v současné době nevidují žádné volné pracovní místo. Obec Olšany disponují jedním volným pracovním místem, Obce Račice-Pístovice a Nemojany mají volná dvě pracovní místa. Nejvíce volných pracovních míst je v obci Drnovice, která má čtyři volná pracovní místa.

Většina obyvatel mikroregionu v produktivním věku dojíždí za zaměstnáním do okresního města Vyškov, nebo do krajského města Brno. Mikroregion nenabízí dostatečné možnosti pro uplatnění vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. Jelikož se jedná o venkovský mikrore-

gion, je pro něj charakteristická podprůměrná intenzita soukromého podnikání jak ve srovnání s Jihomoravským krajem, tak i s okresem Vyškov. (Vlk, 2013)

Lokalizační podmínky mikroregionu pro získávání nových investic nejsou atraktivní, proto je důležité zaměřit se na **podporu malého a středního podnikání**. Řešením aktivní politiky zaměstnanosti jsou rekvalifikační kurzy, pořádané městem Vyškov a místa dotované z veřejných rozpočtů. Je nutné využívat stávajícího potenciálu území za přispění nástrojů regionální politiky. (Vlk, 2013)

Vztah ke kultuře: Nezaměstnanost obyvatel mikroregionu a jejich finanční situace se negativně podepisuje na kultuře, z hlediska neochoty zmíněných občanů vydávat finance na tuto oblast. Jelikož se jedná o trvajíc nezaměstnanost, je tento stav dlouhodobý. Blízkost center – okresního města Vyškova a krajského města Brna nabízí občanům možnost dojíždění za prací, která je však spjata s rizikem preference návštěv kulturních akcí těchto měst na úkor kulturních akcí mikroregionu. Blízkost zmíněných ekonomických center se dá však využít i z druhé strany, pro nalákání občanů těchto měst na kulturní aktivity mikroregionu.

8.4 Dopravní infrastruktura

Na přepravním výkonu se zvyšuje podíl silniční dopravy. Narostl zájem o individuální automobilovou dopravu a klesá zájem o veřejnou hromadnou dopravu. Východní okraj mikroregionu Dražanská vrchovina se nachází u **dálnice D1** spojující Brno s Prahou. U mikroregionu se nachází i železniční trať Brno – Přerov. Území mikroregionu je obsluhováno silnicemi druhé třídy – **II/430 a R/460**. Silnice II/430 vede z Vyškova přes Rousínov do Brna. V minulosti byla evidována jako silnice první třídy, poté však přeřazena do druhé kategorie. V rámci mikroregionu umožňuje spojení Vyškova, Lulče a Nemojan. Silnice II/379 vede z Vyškova do Blanska. Obsluží obce: Drnovice, Ježkovice, Podomí a Ruprechtov. (Vlk, 2013)

Silnice druhé třídy doplňují **silnice třetí třídy**. Silnice třetí třídy jsou na mnoha místech ve špatném stavu, kvůli nedostatku financí na opravu. (Vlk, 2013)

Plošnou dopravní obslužnost zajišťuje **autobusová a částečně železniční doprava** dle zákona č.150/2000 Sb., o silniční dopravě. Mezi významné dopravce patří VYDOS BUS a ČAD Blansko. Pracovní dny jsou poměrně dobře pokryté autobusovou dopravou, horší situace je o víkendech a svátcích. Na území mikroregionu je obsluhována pouze jedna sta-

nice železniční dopravou – Luleč. Trať je jednokolejná a spojuje Luleč s Vyškovem. (Vlk, 2013)

Vztah ke kultuře: Kladný dopad se zapojení do IDS JmK zastihuje špatná dostupnost veřejnou hromadnou dopravou o víkendech a svátcích. Kulturní akce jsou nejfrekventovanější právě ve zmíněných dnech. Pro osoby nedisponující osobním automobilem je obtížné až nemožné se na kulturní akce dostat, čímž trpí návštěvnost pořádaných akcí. Negativním faktorem ovlivňujícím použití osobní automobilové dopravy při dojíždění za kulturními akcemi je špatný stav vozovky, zejména silnic třetí třídy. Parkovací místa v jednotlivých obcích jsou nedostatečná. Veřejné parkoviště se nachází pouze u ubytovacích zařízení a restaurací v rámci omezených dostupných míst.

8.5 Technická infrastruktura

Elektrická energie

Obce nejsou optimálně zásobovány, žádná však netrpí vážnějšími problémy, jako je například podpětí. Výjimkou byla obec Ruprechtov, kde však již byla provedena rekonstrukce elektrické sítě v roce 2007. (Vlk, 2013)

Zásobování plynem

Plynem jsou zásobovány všechny obce kromě Nových Sadů. Obec Nové Sady má však zpracován projekt na zlepšení stávající situace. V oblasti zásobování plynem lze hodnotit mikroregion jako nadprůměrný, jak v okresním, tak i krajském měřítku. (Vlk, 2013)

Telefonní sítě

Dobrá úroveň, problémy s pokrytím odstranila výstavba dvou věží. Pevné linky byly přebudovány na digitální. Rekonstrukce telefonních rozvodů byla rozsáhlá a nákladná. V porovnání s ostatními mikroregiony je vybavenost telefonními přípojkami standardní. (Vlk, 2013)

Vodovody a kanalizace

Zásobování vodou je v mikroregionu na dobré úrovni. Všechny obce jsou napojeny na vodovod. Kvalita vody vyhovuje normám pro pitnou vodu. Kanalizace je na špatné úrovni. Dešťová kanalizace je vybudována pouze v obcích Olšany a Nemojany. Obce Račice-Pístovice, Studnice, Rychtářov, Drnovice a Krásensko jsou napojeny na splaškovou kana-

lizace a čističku odpadních vod. Splašková kanalizace je odváděna do jímek a v určitých intervalech vyvážena. (Vlk, 2013)

Svoz odpadu

Svoz komunálního odpadu je prováděn firmou Respono a.s. na skládku v Kozlanech. Ve všech obcích mikroregionu je možnost třídění odpadu, jsou zde umístěny kontejnery. V roce 2011 zahájila provoz nová kompostárna, částečně financovaná z OP Životní prostředí. (Vlk, 2013)

Vztah ke kultuře: Špatný stav kanalizace v určitých obcích vyžaduje investice, které jsou v daných obcích v rámci rozpočtu jedny z největších, jak potvrzuje realizovaný rozhovor viz kapitola 11. Tato finanční situace zabraňuje využít dostupné zdroje v jiných oblastech, například v oblasti kultury. Další parametry technické infrastruktury přímo zabraňující či ztěžující pořádání kulturních akcí se v mikroregionu nevyskytují.

8.6 Cestovní ruch a kultura

Mikroregion Dražanská vrchovina je významný zejména pro své **přírodní poměry**, které vytváří příznivé předpoklady pro cestovní ruch a související rozvoj kultury. Scénickou hodnotu dotváří vysoká lesnatost (56%) a zvlněná krajina (60 – 260 m. n. m.) mikroregionu. Díky svým přírodním poměrům je zde nejvíce zastoupena cykloturistika a pěší turistika. Do turisticky nejvyhledávanějších cílů patří Přírodní park Říčky a Přírodní park Rakovecké údolí, ve kterém jsou zachovalé vlhké luky, meandrující potok Rakovec a slepencové skály. Dalšími vyhledávanými přírodními památkami jsou Drnovické žumpy či Studnické Louky. Atraktivními cíly jsou také koupaliště Luleč, které vzniklo zatopením lomu a je obklopené lesy, Farma Bolka Polívky v Olšanech, která se však dostala do dluhových problémů, a v neposlední řadě Pístovický rybník. (Vlk 2013; webové stránky obcí a mikroregionu viz kapitola Seznam použité literatury)

Turistické trasy se nachází ve většině obcí, pouze ve dvou (Studnice a Nové Sady) absentují, cyklotrasy jsou vybudovány ve všech obcích kromě Nových Sadů. Významným prvkem většiny obcí jsou naučné stezky, které se nenachází pouze v Nových Sadech, Nemojanech a Drnovicích. Předností mikroregionu jsou taktéž dobré možnosti koupání v místních rybnících. (Vlk 2013; webové stránky obcí a mikroregionu viz kapitola Seznam použité literatury)

Mikroregion Dražanská vrchovina má kvalitní **předpoklady pro cestovní ruch**, ovšem je nutné zapojovat místní aktéry, optimalizovat základní turistickou infrastrukturu a zvýšit propagaci mikroregionu. Propagace se za současného stavu koná on-line prostřednictvím webových stránek mikroregionu, turistickými průvodci a mapy a pomocí orientačních tabulí v obcích. Je důležité pracovat na přitáhnutí turistů, samotné předpoklady nestačí. Vyšší návštěvnost se může realizovat díky kulturním akcím, při kterých by spolupracovali místní aktéři a podnítili turistům další důvod, proč navštívit mikroregion a jeho přírodní památky. (Vlk 2013; webové stránky obcí a mikroregionu viz kapitola Seznam použité literatury)

Z celkového charakteru mikroregionu lze usoudit, že mezi oblastmi turistiky, které v dané lokalitě dominují, jsou **venkovská turistika a agroturistika**. Napříč tomu, nejsou zde realizované, pouze v obci Podomí, kde se nacházejí priváty k tomu určené. Mikroregion má také příhodné podmínky pro **pěší turistiku**, jedná se o blízkost center Vyškov a Brno, blízkost Moravského krasu a samotnou atraktivitu mikroregionu. Pro větší turistickou návštěvnost je však potřeba zlepšit související infrastrukturu a provázanost s jinými aktivitami. Dopravní spojení hromadnou dopravou o víkendu je značně omezené. (Vlk 2013; webové stránky obcí a mikroregionu viz kapitola Seznam použité literatury)

Dominantní provozovanou turistikou je **cykloturistika**, mikroregionem prochází několik značených tras. Obce mikroregionu jsou příhodnými cyklotrasami protkané, ovšem pokud se nejedná o hlavní cyklotrasy spojující významnější body, nejsou v terénu dobře značené. Jmenovitě mikroregionem okrajově prochází dálková trasa Hradec Králové – Břeclav, regionální trasy prochází katastry všech obcí mikroregionu. Příhodná je i hipoturistika, díky výskytu farem s koňmi, avšak infrastruktura je zde nedostatečná. Letní sezóna je reprezentována širokou možností koupání především v přírodních koupalištích, zimní turistika zde není významně zastoupena. (Vlk 2013; webové stránky obcí a mikroregionu viz kapitola Seznam použité literatury)

Ubytovací možnosti jsou v mikroregionu reprezentovány hotely (63% ubytovací kapacity) a rekreačními zařízeními. Velký podíl připadá rekreačním zařízením v Ruprechtově. (Vlk 2013; webové stránky obcí a mikroregionu viz kapitola Seznam použité literatury)

Kultura:

Ráz mikroregionu dopomáhá zachování **tradiční lidové kultury**. Tradiční lidová kultura je důležitým prvkem historické paměti a zahrnuje zejména tradiční folklor, hody a lidové

stavitelství. Obce disponují prostory pro pořádání kulturních akcí, nicméně ve většině obcí je kulturní infrastruktura zastaralá. Obce dávají přednost investicím do jiných oblastí než kultury. Zastaralá infrastruktura se projevuje nejen ve vzhledu kulturních zařízení, ale i v kvalitě celkového vybavení. Nejvyužívanějšími kulturními zařízení představují kulturní domy. Největší kapacitou disponuje kulturní dům v Drnovicích. Obce absentující kulturní domy nacházejí jiné alternativy pro pořádání kulturních akcí, jako jsou prostory základních škol. Kulturu dotváří knihovny, nacházejících se v členských obcích mikroregionu, viz kapitola 9. (Vlk 2013; webové stránky obcí a mikroregionu viz kapitola Seznam použité literatury)

9 ANALÝZA KULTURNÍ INFRASTRUTURY A MÍSTNÍCH AKTÉRŮ V MIKROREGIONU DRAHANSKÁ VRCHOVINA

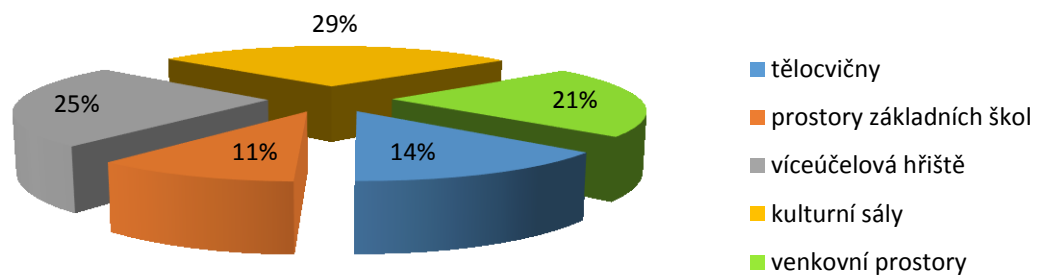
Analýza byla provedena na základě poskytnutých dokumentů ze stran členských obcí mikroregionu, dále čerpala z webových stránek obcí a z koncepcí mikroregionu. Získaná data byla pomocí excelových tabulek roztříděna a popsána.

Prostory pro pořádání kulturních akcí se nachází ve všech obcích mikroregionu. Nejvhodnějším místem z hlediska kapacity i prestiže jsou **kulturní domy**, přičemž nejvyužívanějším kulturním domem disponuje obec Drnovice. Kulturní dům využívají kromě místních i okresní město Vyškov, konkrétně se zde konají plesy středních škol, které se zde začaly pořádat až v posledních letech, kvůli nevyhovujícím podmínkám ve městě Vyškov.

	Pronájem	m ²	Kapacita	Vytíženost
KD Drnovice				
Hlavní sál	2 420 Kč/5hod	256	20-800 míst	Průměr 6 akcí
Dolní přísálí	1 210Kč	58,9	Plesy:500	měsíčně
Zasedací místnost	605 Kč	60,5	Divadla:500	Nejvytíženější
Horní přísálí	968 Kč	110,9	Oslavy:20-200	hlavní sál tzn.
Kuchyň	424 Kč	13,5	Koncerty:800	500 - 800
Vestibul	303 Kč/hod	200,7		osob/událost
Tělocvična	182 Kč/hod	220		

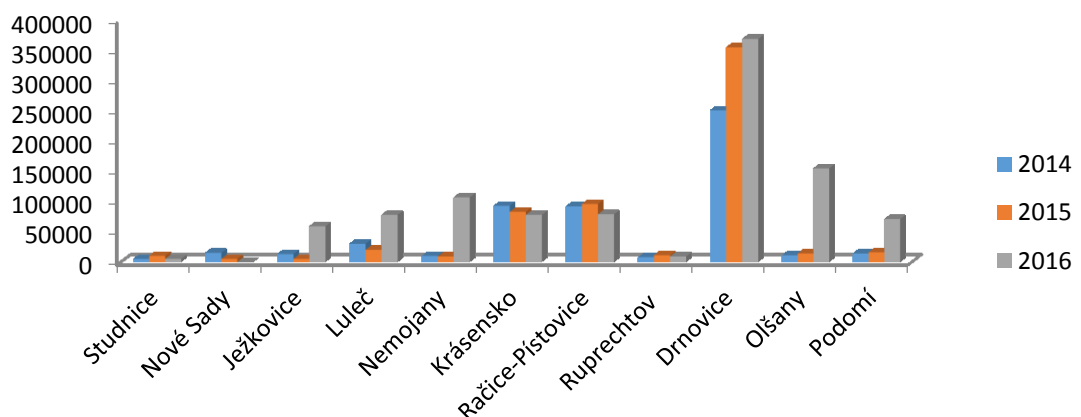
Tab. 11. Vytíženost KD Drnovice (vlastní zpracování dle stránek obce viz kapitola Seznam použité literatury)

Omezené možnosti jsou v obcích, kde se kulturní domy nenachází. Tyto obce využívají ke konání kulturních akcí **kulturní sály, víceúčelová hřiště**, či **prostory základních škol** a jejich **tělocvičny**. Zmíněné prostory jsou však kapacitně menší, proto se využívají pro pořádání místních akcí. Hlavně v letních měsících slouží pro pořádání kulturních akcí návsi obcí, či jiné vhodné **venkovní prostory**, jako je například okolí rybníků. V obci Račice-Pístovice se využívá pro kulturní akce Pístovický rybník a přilehlé prostranství, ve kterém je lokalizována restaurace. Nejvíce využívanými jsou kulturní sály, venkovní prostory a víceúčelová hřiště. Méně využívanými alternativami jsou prostory základních škol a tělocvičny. (Vlk 2013; webové stránky obcí a mikroregionu viz kapitola Seznam použité literatury)

Obr. 5. Alternativní využívání prostor obcemi nedisponujícími kulturním domem (vlastní zpracování dle poskytnutých materiálů a stránek obcí)

Kino se nachází v obci Drnovice. Vzniklo při spolupráce místních aktérů Kolokoče, Drnky a obecního úřadu. Kino má dlouhou historii, kvůli nízkému zájmu však promítání skončilo. Kino se nachází nejen v obci Drnovice, obec Luleč nabízí svým občanům možnost letního kina, které promítá v letních měsících pravidelně. Je situováno u koupaliště Libuše v obklopení lesů, promítá nové tituly a ceny ve srovnání s průměrnou cenou filmu v kině jsou podprůměrné. Letní kino je navštěvované, zejména občany Luleče a okolních obcí. (Vlk 2013; webové stránky obcí a mikroregionu viz kapitola Seznam použité literatury)

Obr. 6. Výdaje obcí na knihovnické služby (vlastní zpracování-aplikace monitor, 2016)

Ve všech obcích mikroregionu se nachází **knihovna**. Zmíněné knihovny ovšem nezaměstnávají vyučené knihovníky, většinou jsou pod působností obecního úřadu. To se odráží na otevírací době a rozsahu dostupných knih. Tento rozsah je poměrně úzký a jedná se o

stará vydání, které nejsou obměňovány. Jedním z důvodů je i nízká návštěvnost, tudíž se to knihovnám nevyplatí. Kromě služeb půjčování knih nabízí knihovny také přístup k internetu, ve většině obcí zadarmo. Tyto služby jsou však jen zřídka využívány, jelikož většina domácností má připojení k internetu a starší lidé internet nevyužívají. Občané mikroregionu více využívají knihovnu Karla Dvořáčka ve Vyškově, která je zrekonstruovaná a nabízí široký výběr titulů. Jak lze vidět v grafu č. 6 největší výdaje na knihovnické služby činila v uplynulých třech letech obec Drnovice. Naopak mizivé výdaje byli u obcí Ruprechtov, Studnice a Nové Sady. (Vlk 2013; webové stránky obcí a mikroregionu viz kapitola Seznam použité literatury)

KULTURNÍ INFRASTRUKTURA A MÍSTNÍ AKTÉŘI V OBCI DRNOVICE

Obec Drnovice jedna z nejstarších i největších v mikroregionu. Nachází se na předělu nížiny Vyškovské brány a jihovýchodních svahů Dražanské vrchoviny. Dominantou je kopec Chocholík, na kterém byla vybudována rozhledna Chocholík, která je nejnavštěvovanějším turistickým cílem v obci. Centrem kulturního dění je kulturní dům, který hostí i události pořádané školami okresního města Vyškova. Dominantou Drnovic je také fotbalový stadion. (OU Drnovice, ©2017)

Kulturní infrastruktura	
Kulturní dům	Centrum kulturního dění
Knihovna	Obecní knihovna
Turistické zajímavosti	Rozhledna Chocholík, Drnovické žumpy
Farnost Drnovice	Územní společenství římských katolíků, Farní kostel sv. Vavřince
Kino	Vznik za spolupráce místních aktérů Kolokoče, Drnky a obecního úřadu.
Aktéři v oblasti nestátních neziskových organizací	
Nestátní neziskové organizace	TJ Orel, Volejbal Drnovice, SDH, stolní tenis Drnovice, osvětová beseda, mateřské centrum, Kolokoč, Fotbalový klub, Drnka
Aktéři v oblasti vzdělávání, zdravotnictví a sociálních služeb	
Vzdělávání	Mateřská a základní škola
Zdravotnictví	Dětský lékař, Lékárna
Sociální služby	Dům s pečovatelskou službou

Tab. 12. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Drnovice (vlastní zpracování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Seznam použité literatury)

KULTURNÍ INFRASTRUKTURA A MÍSTNÍ AKTÉŘI V OBCI JEŽKOVICE

Obec Ježkovice je ze všech světových stran obklopena lesy. Zajímavostí jsou sakrální památky nacházející se na území obce. Pískovcový a mramorový sokl, mramorová stavba s obrazem sv. Floriána, pomník obětem II. Světové války a sovětským letcům. Díky sakrálním památkám jsou Ježkovice vhodné pro turisty vyhledávající historické zajímavosti. Další turistickou zajímavostí představuje došková chalupa. (Obec Ježkovice, ©2014)

Kulturní infrastruktura	
Památky a turistické zajímavosti	Sakrální památky, kaple, zvonice, došková chalupa
Knihovna	Obecní knihovna
Sportovní areál	Tenisový, volejbalový a nohejbalový kurt
Aktéři v oblasti nestátních neziskových organizací	
Nestátní neziskové organizace	TJ Sokol, SDH

Tab. 13. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Ježkovice (vlastní zpracování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Seznam použité literatury)

KULTURNÍ INFRASTRUKTURA A MÍSTNÍ AKTÉŘI V OBCI KRÁSENSKO

Krásensko se nachází v pramenné oblasti říčky Malá Haná. Obec je známá pro své radio-komunikační středisko Kojál, který je významným inženýrským dílem. Využívanou institucí je Rychta, pracoviště environmentální výchovy Lipky. Realizuje zde školní pobytové programy zaměřené na ekologii, která přispívá k udržitelnému rozvoji. (Krásensko, ©2017)

Kulturní infrastruktura	
Farnost	Územní společenství římských katolíků, Farní kostel sv. Vavřince
Knihovna	Obecní knihovna
Turistické zajímavosti	Lipka – Rychta, Kojál
Aktéři v oblasti vzdělávání, zdravotnictví a sociálních služeb	
Zdravotnictví	Praktický lékař
Vzdělávání	Mateřská škola
Aktéři v oblasti nestátních neziskových organizací	
Nestátní neziskové organizace	SDH Krásensko, Krásenští divadelní ochotníci, MC Krasínek – mateřské centrum Krasínek

Tab. 14. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Krásensko (vlastní zpracování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Seznam použité literatury)

KULTURNÍ INFRASTRUKTURA A MÍSTNÍ AKTÉŘI V OBCI STUDNICE

Horská, lesnatá obec nacházející se v nadmořské výšce 596 m. Nabízí převážně sportovní vyžití díky sportovnímu areálu se zpevněnou asfaltovou plochou. Studnice jsou také napojeny na cyklostezku vedoucí kolem zřícenin hradu Kuchlov a Stagnov. (Obec Studnice, ©2017)

Kulturní infrastruktura	
Knihovna	Obecní knihovna
Sportovní areál a dětské hřiště	Víceúčelové
Památky	Kostel Jiljí, socha sv. Jana Nepomuckého, Studnické louky
Ubytování	Obecní ubytovna, ubytovna Výletní Dvůr, turistická ubytovna Actual trend
Aktéři v oblasti nestátních neziskových organizací	
Spolky a organizace	SDH Studnice, TJ Studnice oddíl futsalu
Kluby	Klub přátel historie
Aktéři v oblasti vzdělávání, zdravotnictví a sociálních služeb	
Vzdělávání	Mateřská škola
Zdravotnictví	Praktický lékař, Zubní ordinace

Tab. 15. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Studnice (vlastní zpracování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Seznam použité literatury)

KULTURNÍ INFRASTRUKTURA A MÍSTNÍ AKTÉŘI V OBCI RUPRECHTOV

Ruprechtov je obec populární díky nedalekému rekreačnímu středisku Maliná, kde je táborové městečko uprostřed lesů, sloužící žákům základních škol při táborových pobytech. V blízkosti se nachází vodní nádrž určená ke koupání. Další dominantou nevětrný mlýn a chalupa s doškovou střechou. Obec Ruprechtov nabízí poměrně širokou škálu památek. (Ruprechtov, ©2017)

Kulturní infrastruktura	
Kulturní dům	Centrum kulturního dění
Ubytování a pohostinství	Rekreační středisko Maliná, restaurace Pomeranch, restaurace Andrle
Památky	Větrný mlýn s Halladayovou turbínou, Kostel svatého Václava, Chalupa s doškovou střechou, Zvonice, Kříže, Socha svatého Norberta, zřícenina hradu Kuchlov
Aktéři v oblasti vzdělávání, zdravotnictví a sociálních služeb	
Zdravotníci	Praktický lékař, Dětský lékař
Aktéři v oblasti nestátních neziskových organizací	
Kluby, spolky a organizace	SDH

Tab. 16. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Ruprechtov (vlastní zpracování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Seznam použité literatury)

KULTURNÍ INFRASTRUKTURA A MÍSTNÍ AKTÉŘI V OBCI PODOMÍ

Obec Podomí má strategickou polohu blízko Národní přírodní rezervace Moravského kra-
su, kde se nachází turistický vyhledávaný cíl Punkevní jeskyně a propast Macocha. Obec
nabízí ubytování pro turisty – hotel Vrchovina či ubytovnu Ševčíkovu. (Podomí, ©2017)

Kulturní infrastruktura	
Knihovna	Obecní knihovna
Farnost	Územní společenství římských katolíků, Farní kostel sv. Vavřince
Víceúčelové hřiště	Vybudováno TJ Sokol
Ubytovny a pohostinství	Hotel Vrchovina, Ubytovna Ševčíkova, privát Musilová
Aktéři v oblasti vzdělávání, zdravotnictví a sociálních služeb	
Vzdělávání	Mateřská a základní škola
Aktéři v oblasti nestátních neziskových organizací	
Nestátní neziskové organizace	SDH, OS Barvínek, SK Orli Podomí, TJ Sokol Podomí, OFRES

*Tab. 17. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Podomí (vlastní zpra-
cování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Se-
znam použité literatury)*

KULTURNÍ INFRASTRUKTURA A MÍSTNÍ AKTÉŘI V OBCI OLŠANY

Obec Olšany je jednou z nejmladších a také nejmenších v mikroregionu. Má kopcovitý terén a je obklopena lesy. Významná je zde cykloturistika, obec je napojena na cyklotrasy směřující do Brna a Jedovnic. Nejvýznamnějším turistickým cílem je Farma Bolka Polívky. (Olšany, ©2017)

Kulturní infrastruktura	
Knihovna	Obecní knihovna
Farnost	Územní společenství římských katolíků, Farní kostel sv. Vavřince
Víceúčelový areál	Zahrnuje multifunkční hřiště, dětské hřiště a prodejnu potravin
Ubytování a pohostinství	Pohostinství u Kalábů, Farma Bolka Polívky, Kiosek u Červeného Buku, Pohostinství U Pštrosa, hotel U krále, apartmány Slavotínek, privát Nohel
Památky a turistické zajímavosti	Kaplička sv. Jana Křtitele, Památní obětem války, Přírodní park říčky
Aktéři v oblasti klubů, spolků a organizací	
Spolky	Wild Horse Olšany, Spolek Haltýř, SDH
Aktéři v oblasti nestátních neziskových organizací	
Nestátní neziskové organizace	Mateřská škola

Tab. 18. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Olšany (vlastní zpracování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Seznam použité literatury)

KULTURNÍ INFRASTRUKTURA A MÍSTNÍ AKTÉŘI V OBCI NOVÉ SADY

Obec Nové Sady leží v obklopení lesů a remízků. Centrem kultury je kulturní víceúčelový sál. Obec není turisty valně vyhledávaná, nachází se zde menší množství památek či jiných turistických zajímavostí. Obec je využívána zejména jako chalupářská oblast. (Obec Nové Sady, ©2017)

Kulturní infrastruktura	
Knihovna	Obecní knihovna
Kulturní památky	Zvonice, Boží muka
Kulturní víceúčelový sál	Kulturní události
Dětské hřiště	Víceúčelové
Aktéři v oblasti nestátních neziskových organizací	
Kluby, spolky a organizace	SDH

Tab. 19. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Nové Sady (vlastní zpracování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Seznam použité literatury)

KULTURNÍ INFRASTRUKTURA A MÍSTNÍ AKTÉŘI V OBCI NEMOJANY

Obec Nemojany jsou navštěvované zejména díky hotelu Nemojanský mlýn, který je vybudovaný u rybníku Chobot. Jedná se o rozsáhlý moderní komplex, který se skládá i z mini zoo. Specializuje se na svatby, meetingy a teambuildingové akce. Nabízí i možnost využití restaurace. Obec Nemojany je zaměřená i na cykloturistiku. (Hotel Nemojany, ©2017)

Kulturní infrastruktura	
Ubytování a pohostinství	Hotel Nemojanský mlýn, Nemojanská hospůdka, hospůdka u nádraží
Památky	Kaple sv. Jana Nepomuckého, Boží muka, Hranečníky
Knihovna	Obecní knihovna
Aktéři v oblasti klubů, spolků a organizací	
Spolky	TJ Sokol, Myslivecké sdružení, Svaz zahrádkářů, SDH Nemojany, OS Nemojáci
Aktéři v oblasti nestátních neziskových organizací	
Nestátní neziskové organizace	Mateřská a základní škola

Tab. 20. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Nemojany (vlastní zpracování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Seznam použité literatury)

KULTURNÍ INFRASTRUKTURA A MÍSTNÍ AKTÉŘI V OBCI LULEČ

Dominantou obce Luleč je zatopený kamenolom uzpůsobený koupání. Je využíván širokým okolím, spádové území sahá až k Brnu. Díky vysoké návštěvnosti je v blízkosti koupaliště několik restaurací a občerstvení. Luleč leží v lesích a je oblíbenou chatařskou destinací. (Luleč, ©2010)

Kulturní infrastruktura	
Knihovna	Obecní knihovna
Farnost	Územní společenství římských katolíků, Farní kostel sv. Vavřince
Pohostinství a ubytování	Pohostinství u Libuše, Obecní restaurace, Restaurace u Štrbů, Restaurace a penzion U smrku, G hotel, hotel Pohoda
Památky	Kostel sv. Izidora, Kostel sv. Martina, Starý hrad
Aktéři v oblasti vzdělávání, zdravotnictví a sociálních služeb	
Zdravotnictví	Dětský lékař
Vzdělávání	Mateřská škola
Aktéři v oblasti nestátních neziskových organizací	
Nestátní neziskové organizace	SDH, Myslivecký spolek, Junák, TJ Sokol

Tab. 21. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Luleč (vlastní zpracování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Seznam použité literatury)

KULTURNÍ INFRASTRUKTURA A MÍSTNÍ AKTÉŘI V OBCI RAČICE - PÍSTOVICE

Obec se skládá z původní obce Račice a obce Pístovice. Nachází se v údolí potoka Rakovce. Dominantou je zámek, který byl původně hradem. Dalším turistickým cílem je pístovický rybník, u něhož je vybudována restaurace. Obec je zaměřená na pěší turistiku a cykloturistiku. (Račice-Pístovice, ©2017)

Kulturní infrastruktura	
Knihovna	Obecní knihovna
Památky a turistické zajímavosti	Barokní sochy, renesanční zámek, kostel Zvěstování Panny Marie, Kaple Nejsvětější Trojice, Rakovecké údolí
Pohostinství a ubytování	Restaurace Riviéra, Penzion Rakovec, Pístovický mlýn, Hospoda U Kolůška,
Aktéři v oblasti vzdělávání, zdravotnictví a sociálních služeb	
Vzdělávání	Mateřská škola
Aktéři v oblasti nestátních neziskových organizací	
Kluby, spolky a organizace	Myslivecký spolek, SDH, TJ Sokol

*Tab. 22. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Račice – Pístovice
(vlastní zpracování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Seznam použité literatury)*

Místní aktéři v občanském sektoru

Předchozí analýzy jasně poukazují na to, že nejvíce zastoupené jsou v občanském sektoru sdružení dobrovolných hasičů (v 11 obcích) následované tělovýchovnými jednotami (v 7 obcích). Tito aktéři se příležitostně podílí na kulturním dění v obcích, například při spolupráci kulturních akcí pro děti. Jelikož poměrnou část mikroregionu tvoří lesy, vyskytují se zde myslivecké spolky. Kulturní sdružení představují Nemojáci a spolek OFRES (Podomí), mimoškolní výchovu dětí Barvínek, mateřské centrum v Krásensku v Podomí a Koloč v Drnovicích. Další organizace jsou nesourodé, liší se obec od obce. V Olšanech půso-

bí tábornický klub Wild Horse, v Krásensku divadelní ochotníci a v Nemojanech svaz zahrádkářů. (Vlk 2013; webové stránky obcí a mikroregionu viz kapitola Seznam použité literatury)

Místní aktéři ve veřejném sektoru

Veřejný sektor reprezentují samotné obce, které jsou i neaktivnějšími v pořádání akcí. Ve všech obcích se nachází obecní knihovny. V mikroregionu se nachází 8 mateřských škol a 3 základní školy. (Vlk 2013; webové stránky obcí a mikroregionu viz kapitola Seznam použité literatury)

Místní aktéři v soukromém sektoru

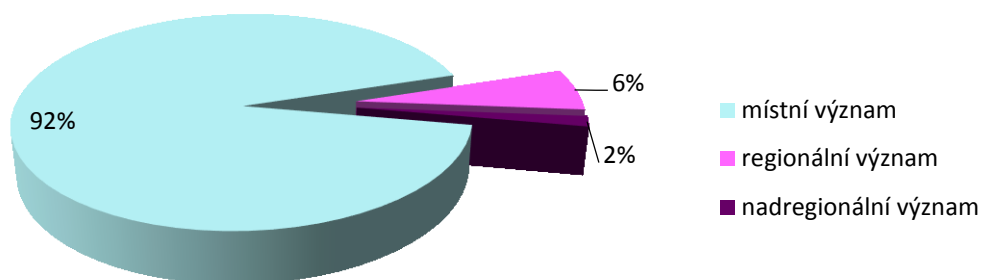
Soukromý sektor se podílí pouhými čtrnácti procenty na pořádaných akcích, i přes to je však spolupráce s ním pro rozvoj kultury důležitá. Jak již bylo zmíněno, v mikroregionu je potřebné pro zvýšení návštěvnosti rozvíjet návaznou infrastrukturu na cestovní ruch. Ubytovací služby a pohostinství se nachází v šesti obcích. Nejvíce ekonomických subjektů je soustředěno v nejlidnatější obci Drnovice, následované druhou nejlidnatější obcí Račice-Pístovice. Severní okraj mikroregionu soustřeďuje nejméně ekonomických subjektů. (Vlk 2013; webové stránky obcí a mikroregionu viz kapitola Seznam použité literatury)

10 ANALÝZA KULTURNÍCH AKCÍ MIKROREGIONU DRAHANSKÁ VRCHOVINA

Analýza byla provedena na základě poskytnutých dokumentů ze stran členských obcí mikroregionu, dále čerpala z webových stránek obcí a z koncepcí mikroregionu. Získaná data byla pomocí excelových tabulek roztříděna, popsána a znázorněna pomocí grafů.

Na kulturních akcích **se nejvíce podílí samotné obce či spolky**. Spolupráce místních aktérů je podprůměrná, většinu kulturních akcí organizuje samotná obec. V rámci realizované spolupráce se tak děje v rámci samostatných obcí, nikoliv mezi obcemi mikroregionu. Mezi nejvíce zastoupené kulturní zařízení patří obecní knihovny a kulturní domy. Pro volnočasový rozvoj aktivit dětí slouží dostatečný počet hřišť a tělocvičen. (zdroj: poskytnuté obecní dokumenty; webové stránky obcí viz kapitola Seznam použité literatury)

Z významového hlediska **převažují místní akce**. Akce, navštěvované pouze místními občany. V pořádaných akcích obcí se vyskytují akce pro děti, košty, hody a další místní události, které jsou pořádány místními aktéry a nenavštěvují je občané z širšího okolí. Akce, které by přesahovaly místní charakter, byly pořádány na Farmě Bolka Polívky, která je v současné době v dluzích. Za další akce přesahující místní význam se dá považovat pouze pořádané plesy a fotbalové zápasy v Drnovicích a akce v obci Luleč související s obecním koupalištěm. (zdroj: poskytnuté obecní dokumenty; webové stránky obcí viz kapitola Seznam použité literatury)

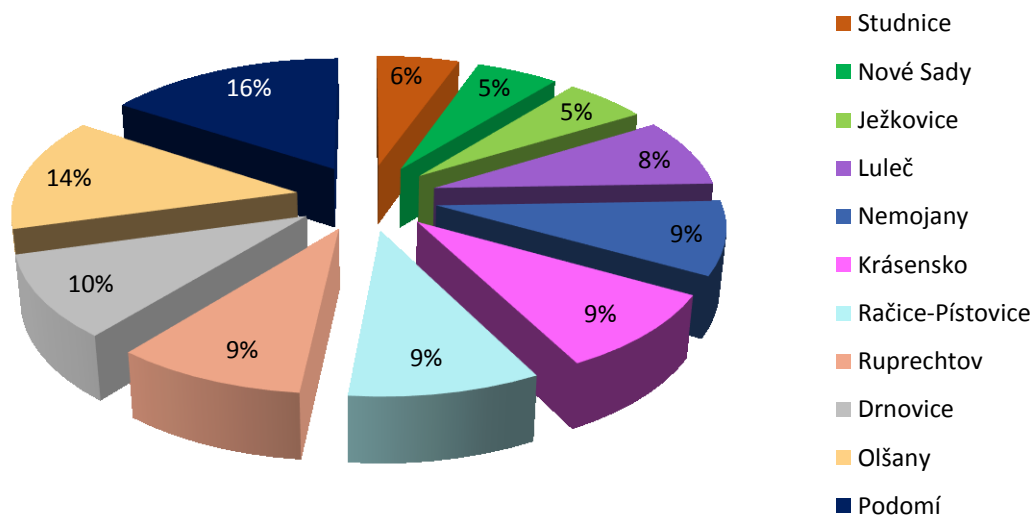

Obr. 7. Významové hledisko pořádaných akcí (vlastní zpracování - poskytnuté obecní dokumenty; webové stránky obcí viz kapitola Seznam použité literatury)

Zapojení místních aktérů, optimalizace turistické infrastruktury a zvýšení propagace je jedním z hlavních kroků využití předpokladů pro cestovní ruch. Propagace se za současného stavu koná on-line prostřednictvím webových stránek mikroregionu, turistickými průvodci a mapy a pomocí orientačních tabulí v obcích. Je důležité pracovat na přitáhnutí turistů, samotné předpoklady nestačí. Vyšší návštěvnost se může realizovat díky kulturním akcím, při kterých by spolupracovali místní aktéři a podnítili turistům další důvod, proč navštívit mikroregion a jeho přírodní památky. (zdroj: poskytnuté obecní dokumenty; webové stránky obcí viz kapitola Seznam použité literatury)

10.1 Podíl členských obcí mikroregionu na množství kulturních akcí

Na kulturním dění z hlediska počtu pořádaných kulturních akcí se v mikroregionu nejvíce podílí obec **Podomí** následovaná obcí **Olšany**. Ve srovnání s počtem obyvatel se nejedná o nejlidnatější obce mikroregionu, i přes to jsou však nejaktivnějšími členy. Z uvedeného průzkumu vyplývá, že v daném mikroregionu se kulturní aktivita neodvíjí jen od počtu obyvatel. V daných obcích pořádá nejvíce kulturních obcí samotné obce a kluby, spolky či organizace. (zdroj: poskytnuté obecní dokumenty; webové stránky obcí viz kapitola Seznam použité literatury)

Obr. 8. Podíl členských obcí mikroregionu na počtu pořádaných kulturních akcí (vlastní zpracování dle poskytnutých materiálů a stránek obcí viz kapitola Seznam použité literatury)

Charakter pořádaných akcí je typicky venkovský. Příkladem může být Ledový karneval pořádaný obcí Olšany na místním zamrzlém rybníku. Tato událost oslovuje všechny věkové kategorie, kdy odpoledne je karneval určený pro děti, večer následuje hudba a večerní bruslení pro veřejnost a pro nejstarší generaci je zde možnost posezení v blízké restauraci. Nechybí zde typické Pálení čarodějnic, dětský den či letní hudební noci. Kromě typicky venkovských kulturních akcí pořádají obce i poznávací zájezdy do památních míst České republiky. (zdroj: poskytnuté obecní dokumenty; webové stránky obcí viz kapitola Seznam použité literatury)

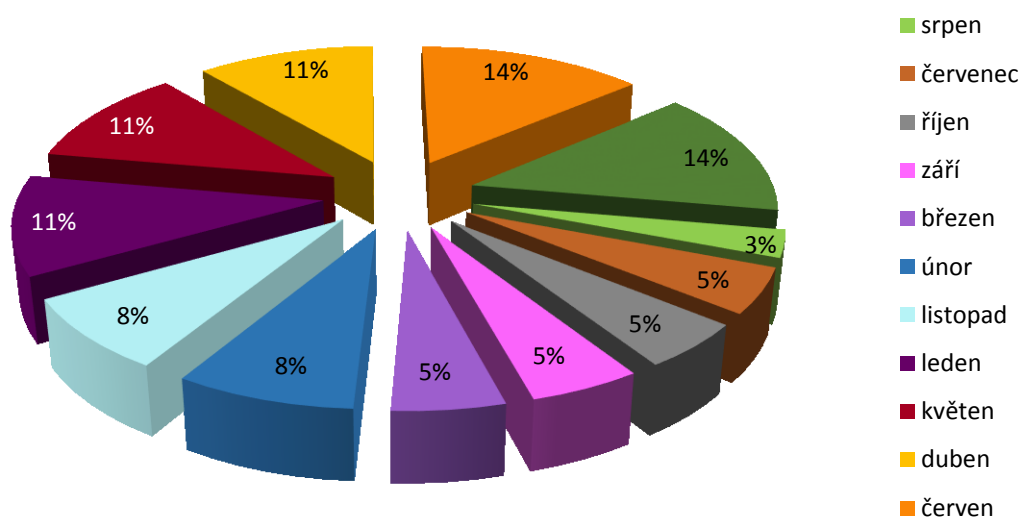
Důvod vyšší kulturní aktivity obce Olšany se jeví napojení obce na cyklostezku vedoucí přes lesy směr Brno či Jedovnice. Na začátku cyklostezky je v obci vybudovaná restaurace s letní zahrádkou, která je sportovci hojně využívána. Obec v souvislosti s cyklostezkami vedoucími přes obec pořádá každoročně akce pochod na Kalečnick, otevírání a zavírání studánek. Kalečnickem je rozuměno rozcestí na patnáctém kilometru cyklostezky. Otevírání a zavírání studánek je konáno v části cyklostezky nazývané studánková cesta, která je lemovaná několika studánkami. (zdroj: poskytnuté obecní dokumenty; webové stránky obcí viz kapitola Seznam použité literatury)

Další turistickou zajímavostí je Farma Bolka Polívky, která je v současné době uzavřená, i přes to však dále láká návštěvníky. V blízkosti je provozován ranč Grepa. Díky svým přednostem je obec jednou z nejnavštěvovanějších v mikroregionu. (Olšany, ©2017)

Obec Podomí má strategickou polohu blízko Národní přírodní rezervace Moravského krasu, kde se nachází turistický vyhledávaný cíl Punkevní jeskyně a propast Macocha. Obec nabízí ubytování pro turisty – hotel Vrchovina či ubytovnu Ševčíkovu. (Podomí, ©2017)

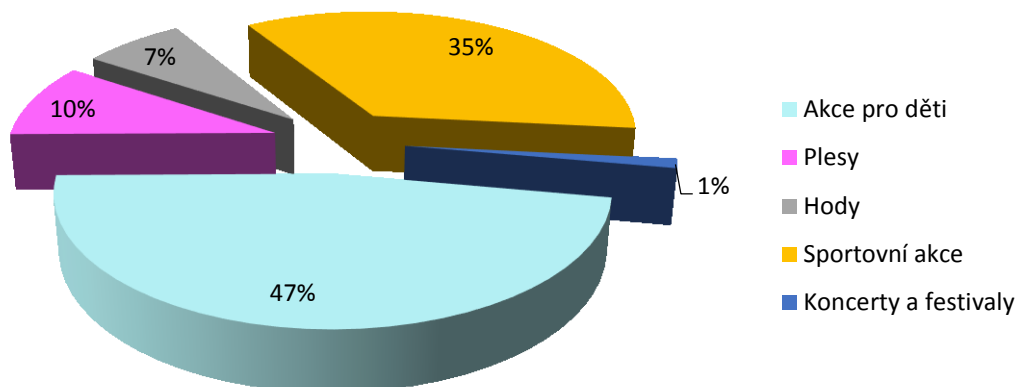
10.2 Rozložení kulturních akcí během roku

Rozložení kulturních akcí v regionu ukazuje na převahu **měsíce prosince**, kdy se konají akce spojené s Mikulášem, Vánoci či Silvestrem. Mezi tradiční patří vánoční besídky či rozsvěcení vánočních stromků. Mezi kulturně frekventované měsíce patří i **červen**, kdy se konají zejména sportovní události. Po vysoké aktivitě v červnu však nastává utlumení o letních prázdninách. Nejvíce kulturně frekventované letní měsíce má obec Luleč, kde se nachází zatopený lom přizpůsobený koupání a související akce. Obec Luleč dále nabízí letní kino, kde se v letních měsících promítá každý týden.

Obr. 9. Rozložení kulturních akcí v mikroregionu během roku (vlastní zpracování dle poskytnutých materiálů a stránek obcí viz kapitola Seznam použité literatury)

Nejvíce zastoupenými akcemi jsou **akce pro děti**, jmenovitě lampionové průvody, setkání s Mikulášem či maškarní bály. Tyto akce převažují v obcích, kde jsou situovány mateřské a základní školy. Jak vyplývá z profilu mikroregionu, velké zastoupení mají i **sportovní akce**, které se konají od jara do podzimu. Konkrétně se jedná o nohejbalové turnaje, pěší pochody, rybářské závody či turnaje ve fotbale. V obcích se konají i **plesy**, dominantní obcí v tomto směru jsou Drnovice. Nejmenší zastoupení mají koncerty a festivaly, které se konají spíše v okresním městě Vyškov a krajském městě Brně. Obce to však občanům vy- nahrazují tradičními **hody**. (zdroj: poskytnuté obecní dokumenty; webové stránky obcí viz kapitola Seznam použité literatury)

Obr. 10. Procentuální zastoupení realizovaných akcí v mikroregionu za rok 2016 (vlastní zpracování dle poskytnutých materiálů a stránek obcí viz kapitola Seznam použité literatury)

Vysoká návštěvnost akcí pro děti (Tab. 22) je způsobena jejich frekventovaným zastoupením v průběhu roku, kdy v průměru na každou obec mikroregionu připadá deset kulturních akcí pro děti ročně. Návštěvnost akcí pro děti se v průběhu pěti let výrazně neměnila. Druhou nejnavštěvovanější akcí jsou plesy, které jsou méně frekventované, ovšem hojně navštěvované. Nejaktivnější obcí v pořádání plesů jsou Drnovice s jejich kulturním domem o kapacitě 800 osob. Návštěvnost plesů se během pěti let výrazně změnila, kdy kulturní dům začaly pro plesy využívat střední školy z Vyškova. Návštěvnost hodů a poutí se v uplynulých letech výrazně neměnila. Kulturní akce pro seniory jsou jedny z frekventovanějších, účast je průměrná a v průběhu uplynulých let se výrazně neměnila.

	Návštěvnost v osobách/rok	Výnos
Akce pro děti	5070	Nulový
Plesy	3200	Kladný
Hody a poutě	900	Záporný
Kulturní akce pro seniory	2500	Nulový

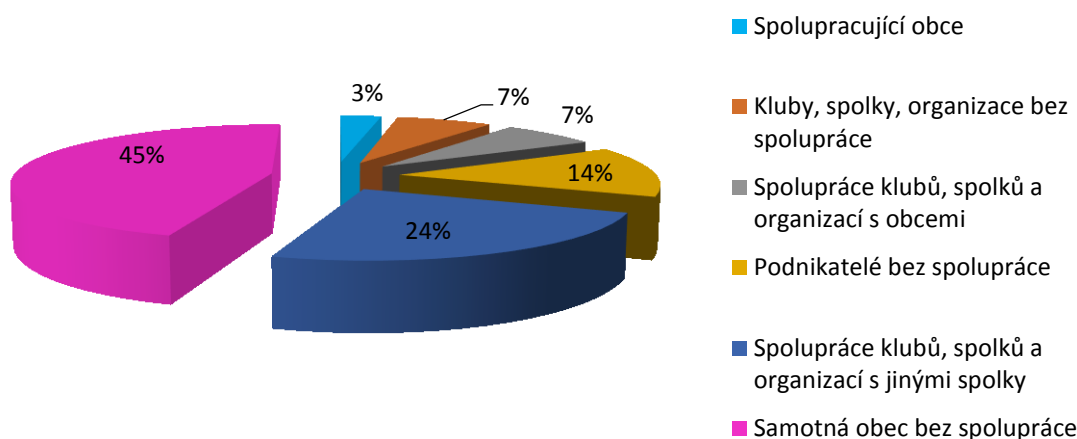
Tab. 23. Indikátory návštěvnosti a finanční zisky akcí v mikroregionu za rok 2016 (vlastní zpracování dle poskytnutých materiálů a stránek obcí viz kapitola Seznam použité literatury)

Do budoucna se předpokládá zvýšení návštěvnosti plesů, akcí pro děti i kulturních akcí pro seniory, jelikož z realizovaného rozhovoru vyplynuly plánované investice nejméně jedné obce na výstavbu kulturního domu. S výstavbou se pojí možnost většího využití prostor a širšího pořádání kulturních akcí.

10.3 Spolupráce místních aktérů při kulturně veřejných službách

Ve velké míře (45%) se na pořádání kulturních akcí podílí **samotné obce** bez spolupráce. Obce v mikroregionu mezi sebou spolupracují pouze u tří procent případů. Nejméně aktivními místními aktéry jsou **kluby, spolky a organizace**, které částečně spolupracují s obcemi či jinými kluby, spolky a organizacemi. Podnikatelé se na kulturním dění v obci podílí 14%, jedná se především o restaurace pořádající opakující se akce. (zdroj: poskytnuté obecní dokumenty; webové stránky obcí viz kapitola Seznam použité literatury)

Místní aktéři spolupracují zejména při **pořádání dětských akcí**, kdy jsou nejméně aktivními místní spolupracující spolky. K nalákání občanů inovují již zaběhlé opakující se akce a při této příležitosti spolupracují navzájem. Například tradiční pálení čarodějnic pojala obec Olšany jako přehlídku nového hasičského auta, kdy při pálení čarodějnice plánovaně začala hořet kupka sena, kterou bylo nutné uhasit. Při této akci spolupracovalo sdružení dobrovolných hasičů Olšany, obec Olšany a T. K. Wild Horse. (zdroj: poskytnuté obecní dokumenty; webové stránky obcí viz kapitola Seznam použité literatury)

Obr. 11. Spolupráce místních aktérů při veřejně kulturních službách a akcích (vlastní zpracování dle poskytnutých materiálů a stránek obcí viz kapitola Seznam použité literatury)

11 VÝZKUM SPOLUPRÁCE MÍSTNÍCH AKTÉRŮ PŘI ROZVOJI KULTURY

Realizovaný výzkum byl proveden se zástupci neziskového, občanského, podnikatelského sektoru a se starosty/starostkami či místostarosty/místostarostkami členských obcí mikroregionu Dražanská vrchovina. Cílem výzkumu je zhodnotit spolupráci místních aktérů na základě provedených rozhovorů. Součástí výzkumu jsou dílčí cíle, které mají za úkol zjistit finanční prostředky připadající na realizaci kulturních akcí, zastoupení podnikatelského sektoru a dobrovolníků na pořádaných kulturních akcích a stav cestovního ruchu a kultury v mikroregionu. Rozhovor se konal jako semistrukturovaný, v ojedinělých případech jako online semistrukturovaný rozhovor. Pro rozhovor byl navržen seznam otázek, rozčleněný do tematických částí viz kapitola *přílohy*.

Pro zachování anonymity konkrétní jména či instituce nebudou jmenovány.

Oslovení respondenti se skládají ze starostů/starostek popřípadě místostarostů/místostarostek obcí, ze zástupců neziskového sektoru (3 respondenti), občanského sektoru (2 respondenti) a podnikatelského sektoru (4 respondenti).

Cíl výzkumu: zhodnocení spolupráce místních aktérů mikroregionu při rozvoji kultury

Dílčí cíle výzkumu:

- finanční prostředky připadající na realizaci kulturních akcí
- zastoupení podnikatelského sektoru a dobrovolníků na pořádaných kulturních akcích
- stav cestovního ruchu a kultury v mikroregionu

11.1 Stanovení výzkumných otázek

Hlavní výzkumná otázka: Jak rozvinutá je spolupráce místních aktérů mikroregionu Dražanská vrchovina?

Dílčí výzkumná otázka č. 1: Jsou finanční zdroje rozpočtu dostatečné při pokrytí realizace kulturních akcí?

Dílčí výzkumná otázka č. 2: V jaké míře se podílí podnikatelský sektor na realizaci kulturních akcí?

Dílčí výzkumná otázka č. 3: Které prvky v cestovním ruchu a kultuře jsou v mikroregionu nejvíce zastoupeny?

11.2 Vyhodnocení výzkumu

Po uskutečnění rozhovorů s vybranými zástupci sektorů se poskytnuté informace souhrnně vyhodnotily. Získaná data jsou členěna do bloků na základě výzkumných otázek.

11.2.1 Spolupráce místních aktérů v mikroregionu

První pokládaná otázka se obecně zaměřovala na členství v mikroregionu a to zejména jaké výhody obcím přináší. Odpovědi byly nesourodé, figurovala mezi nimi informovanost o dění v ostatních členských obcích. Další odpovědi zahrnovali oblasti související s ekonomickou stránkou, konkrétně poznatky k účetnictví a řízení obce. Žádná z uvedených odpovědí se konkrétně nedotýkala oblasti kultury či cestovního ruchu, i přes to však pod informovanost o dění můžeme zahrnout i kulturní stránku. Nevýhody plynoucí z členství v mikroregionu nevedl ani jeden účastník rozhovoru. Obecné povědomí o místních aktérech zjišťovala následující otázka - *Mohli byste vyjmenovat místní aktéry, kteří mají největší vlivnost na dění v obci?* Dle názorů starostů obcí mají největší vlivnost neziskové organizace. Při konkretizaci otázky se všichni starostové připojují k názorům, že se jedná o spolky působící v kulturní a především sportovní oblasti. S těmito spolky obce spolupracují při realizaci kulturních a sportovních akcí. Jedná se především o místní, opakující se akce, kterými jsou *Pálení čarodějnic, Hody* apod. Jak z rozhovorů vyplynulo, spolupráce však není dostatečná. Procentuálně větší spolupráci vykazují obce zaměřené na cestovní ruch. Překážky bránící ve spolupráci nevedl žádný účastník rozhovoru. Členské obce v mikroregionu vzájemně spolupracují jen v mizivém počtu případů. Konkrétně se jedná pouze o 3% a akce jsou jednorázové. Největší překážkou jsou nedostatečné finance, rovněž některé obce uvedli geografické hledisko – přímo nesousedí s ostatními členskými obcemi mikroregionu.

11.2.2 Finanční prostředky pro realizaci kulturních akcí

Po finanční stránce obce odpověděly, že disponují dostatkem financí pro realizované kulturní akce. Ročně vkládají do kultury 50 – 200 000Kč v závislosti na konkrétní finanční situaci v obci a plánované investice. Obce odpověděly, že mají dostatek financí i přes to, že za největší překážku ve spolupráci členských obcí uvedly právě finanční situaci. O členství v MAS Moravský kras mají povědomí všechny dotazované obce, ovšem jen dvě z nich

požádaly o finanční příspěvní z programu LEADER na realizované projekty. Poskytnuté investice se týkaly zlepšení dopravní infrastruktury, oprav farností, pěší trasy a úpravy krajiny. Za dlouhodobě nejvíce náročnou oblast obecního rozpočtu je považována technická infrastruktura, převážně výdaje spojené s kanalizacemi a správa majetku obce zahrnující budovy. Mezi největší investice v horizontu do roku 2020 je plánovaná výstavba kulturního domu. Jak vyplynulo ze socioekonomické analýzy, v mikroregionu je kulturních zařízení nedostatek, investice je pochopitelná. Na otázku *Jaká část kapitálových výdajů (investic) byla sanována dotacemi z operačních programů – prostředků EU, v uplynulých letech?* Odpověděly pouze určité obce, které žádaly o příspěvek na kanalizace cca 65%.

11.2.3 Zastoupení podnikatelského sektoru a dobrovolníků na pořádaných kulturních akcích

Dle odpovědí respondentů má podnikatelský sektor na nezaměstnanost obce minimální vliv. Dvě z dotazovaných obcí uvedly kladnější přístup, kdy se přiklonili k menší nezaměstnanosti, vlivem nabízených míst v roli podnikatelského sektoru. Obce však podnikatelský sektor nijak výrazně nepodporují, pokud ano, soustředí se na podporu související s cestovním ruchem. Jedná se zejména o obce primárně zaměřené na cestovní ruch. Starostka vybrané obce uvedla: *V naší obci se jedná o podporu cestovního ruchu, nemáme v obci zájem podporovat jiné podnikatelské subjekty vzhledem k charakteru obce. Podporujeme je propagací na webu obce.* Podnikatelský sektor se angažuje v pořádaných kulturních akcích, nicméně jeho zastoupení není tak vysoké, jako u jiných subjektů. Tyto odpovědi respondentů potvrzuje i provedená analýza pořadatelů akcí, kdy zastoupení podnikatelů činilo 14%. Podnikatelé jsou zastoupeni zejména majiteli restaurací pořádající ročně se opakující akce. Podíl podpory ze stran podnikatelů je za posledních pět let na stejné úrovni. Na realizaci kulturních akcí se ve velké míře podílí i dobrovolníci, věková struktura je závislá na typu pořádané akce. Nejaktivnějšími dobrovolníky jsou školou povinné děti, které se o realizaci akcí dovídají ve škole či od spolků a rodičů. Naopak nejméně aktivními dobrovolníky jsou lidé ve věku 20-40 let. Starší občané se zapojují zejména do realizace tradičních vesnických akcí, jako jsou *ochutnávky jídel, košť slivovice* apod.

11.2.4 Stav cestovního ruchu a kultury v mikroregionu

Odpovědi respondentů označily za nejvíce zastoupenou oblast cestovního ruchu v mikroregionu pěší turistiku a cykloturistiku, což koresponduje i s provedenou socioekonomickou analýzou. Propagace ovšem není dostatečná, což se odvíjí od finanční situace.

V mikroregionu převažují akce místního významu, které navštěvují hlavně obyvatelé daných obcí. Jedná se o tradiční akce, které korespondují s charakterem mikroregionu a převážně se opakují každý rok. Konkrétně jsou to akce pro děti – *vítání jara, besídky, dětské dny, pálení čarodějnic*, sportovní akce – *turnaje*, kulturní akce – *hody apod.* Zájem o kulturní akce je dostatečný, typicky venkovské akce zahrnují pouze dobrovolné vstupné, tudíž finanční stránka účastníků není překážkou. V uplynulých letech se zájem o kulturní akce výrazně neměnil. Dvě z dotazovaných obcí uvedly jako cílovou skupinu rodiny s dětmi, jedna obec se přiklonila k převažování důchodců mezi účastníky a ostatní obce uvedli za cílovou skupinu všechny věkové kategorie. Nejúspěšnější kulturní akci označila jen jedna obec a to každoroční hodovou pouť, která nemá pouze místní význam, ale je navštěvována lidmi z širokého okolí. Propagace probíhala pomocí billboardů, webových stránek a sociálních sítí.

11.2.5 Respondenti z podnikatelského sektoru a jejich postoj

Všichni z dotazovaných respondentů uvedli, že jejich obec je členem mikroregionu Dražanská vrchovina. Pesimističtější byla však situace týkající se členství v MAS, o které měli přehled pouze dva dotazovaní. Jako výhodu členství v mikroregionu uvedli větší příležitosti ke spolupráci mezi členskými obcemi, sdílení informací a větší příležitosti k rozvoji. Konkrétně však žádnou větší provázanost v rámci mikroregionu nepocíťovali. Dotazovaní aktéři si nezažádali o možnou podporu plynoucí z členství v MAS. Ke kulturnímu dění v obci se stavěli spíše negativně, kdy uvedli málo kulturních akcí v mikroregionu. Jako změnu by uvítali jinou strukturu pořádaných akcí, dávají přednost moderním a inovativním akcím, které jim v mikroregionu chybí. Tento názor může být dán věkovou kategorií dotazovaných (30-40let). Dva z dotazovaných naopak pozitivně hodnotily snahu obcí v kulturním dění, zejména akcí pro děti a důchodce. Dotazovaní navštěvují minimum akcí v mikroregionu, raději dávají přednost dojížděním do okresního města Vyškova či krajského města Brna. Jeden z dotazovaných se podílí na pořádání kulturních akcí, jedná se o odvětví pohostinství, ostatní se na kulturním dění nepodílí a nemají zájem se v budoucích letech výrazněji zapojovat. Odrazuje je zejména to, že jejich podnikání nezahrnuje kulturní oblast a nevidí v tom perspektivu. Na otázku spolupráce s ostatními místními aktéry kromě jednoho dotazovaného všichni odpověděli negativně.

11.3 Vyhodnocení výzkumných otázek

Hlavní výzkumná otázka: Jak rozvinutá je spolupráce místních aktérů mikroregionu Dra-hanská vrchovina? *Spolupráce je nedostatečná*

Dílčí výzkumná otázka č. 1: Jsou finanční zdroje rozpočtu dostatečné při pokrytí realiza-ce kulturních akcí? *Již realizované kulturní akce rozpočet pokryje, rozvoj inovativních akcí a další meziobecní spolupráci však finanční situace brání*

Dílčí výzkumná otázka č. 2: V jaké míře se podílí podnikatelský sektor na realizaci kulturních akcí? *Podílí se v malé míře, procentuálně lze vyjádřit kolem 14%*

Dílčí výzkumná otázka č. 3: Které prvky v cestovním ruchu a kultuře jsou v mikroregio-nu nejvíce zastoupeny? *Pěší turistika, cykloturistika, tradiční místní akce*

12 SWOT ANALÝZA

Nejpoužívanější metodu pro analýzu území představuje SWOT analýza. Jak z názvu „SWOT“ vyplývá, jedná se o analýzu silných (*Strengths*) a slabých stránek (*Weaknesses*), příležitostí (*Opportunities*) a hrozeb (*Threats*). Podstata spočívá v odhalení vnitřních silných a slabých stránek území podrobujiícího se zkoumání, příležitostí a hrozeb, které na území působí zvenčí. Smyslem je odstranění slabých stránek a akceptování silných. (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 121)

Silné stránky

Silné stránky vychází ze zjištěných skutečností v rámci analýz, vhodná poloha mikroregionu poukazuje na blízkost okresního města Vyškova, krajského města Brna a Moravského krasu. Hospodaření mikroregionu je vyrovnané, jeho bližší strukturu ukazuje socioekonomická analýza. Jak vyplývá z grafu (obr. 3) počet obyvatel v Dražanské vrchovině v posledních letech stoupá, což kontrastuje s poklesem obyvatel v okresním městě Vyškov.

- ✓ Vhodná poloha mikroregionu
- ✓ Vyrovnané hospodaření mikroregionu
- ✓ Dlouhodobý růst počtu obyvatel

Oblast kultury a cestovního ruchu

Profil mikroregionu je význačný svými kvalitními přírodními poměry, které vytváří kvalitní podmínky pro cestovní ruch a rozvoj kultury, blíže jsou rozebrány v socioekonomické analýze. Z analýzy dále vyplývá, že mikroregion je typicky venkovský, převažují zde malé a středně velké obce se zachovanou lidovou kulturou. Pro mikroregion jsou typické zejména sakrální památky zmíněné v analýze jednotlivých obcí mikroregionu.

- ✓ Existence kulturních památek a turistických atraktivit
- ✓ Zachované lidové tradice a kultura
- ✓ Kvalitní přírodní poměry, potenciál cestovního ruchu
- ✓ Rozvinutá cykloturistika

Slabé stránky

Slabé stránky vycházejí zejména z provedené socioekonomické analýzy, která odhaluje špatnou kvalitu pozemních komunikací, kterou mikroregion řeší opravami vozovky, nicméně v nedostačující míře. Přírodní podmínky poukazující na vysokou lesnatost, zvlněný terén a existenci přírodních památek jako jsou mokřady a přírodní parky zabraňují do-

budování kvalitní technické infrastruktury na celém území mikroregionu. Dále z analýzy vyplynulo, že určité obce mikroregionu se potýkají s absencí čištění odpadních vod a realizovaný semistrukturovaný rozhovor potvrdil, že jedny z největších výdajů obcí jsou právě na technickou infrastrukturu. I přes zapojení do IDS JmK je o víkendech nedostatečné pokrytí integrovanými spoji, což je zejména pro účast na kulturních akcích konajících se o víkendu a svátcích jedním ze zásadních faktorů. Analýza struktury hospodářství poukazuje na podprůměrnou intenzitu soukromého podnikání.

- × Špatná kvalita pozemních komunikací
- × Absence čištění odpadních vod v určitých obcích
- × Nedobudování technické infrastruktury kvůli přírodním podmínkám
- × Nedostatečné pokrytí železnicemi
- × Špatné pokrytí integrovanými dopravními spoji o víkendech a svátcích
- × Nedostatek bankomatů a příležitostí pro bezhotovostní platby
- × Podprůměrná intenzita soukromého podnikání

Oblast kultury a cestovního ruchu

Socioekonomická analýza dále vyvodila slabou kulturní infrastrukturu i infrastrukturu pro cestovní ruch, což bylo potvrzeno realizovaným rozhovorem. Kulturní infrastruktura v obcích byla zjištěna jako zastaralá, v mnohých obcích nedostatečná. Jeden ze zásadních problémů spočívá ve slabé prezentaci kulturních akcí mikroregionu i možnostech cestovního ruchu. Existenci specifických památek (např. sakrálních) kazí jejich špatný stav. Z analýzy spolupráce místních aktérů vyplývá, že úroveň spolupráce obcí a místních aktérů je na velmi špatné úrovni. Z hlediska zastoupení kulturních akcí z analýz vyplynulo, že neregionální kulturní akce a další typy akcí, jako jsou koncerty, festivaly a inovativní akce zde mají nízké zastoupení.

- × Slabá kulturní infrastruktura
- × Slabá infrastruktura pro cestovní ruch
- × Malé povědomí o nabídkách v cestovním ruchu
- × Nezájem mládeže o aktivity a vandalismus
- × Absence kulturního zařízení v určitých obcích
- × Zastaralá kulturní infrastruktura a její vybavení
- × Špatný stav určitých památek
- × Nespolupracující obce a místní aktéři

- ✘ Nízké zastoupení kulturních akcí neregionálního významu
- ✘ Nedostatečná propagace kulturních akcí
- ✘ Nízké zastoupení určitých typů kulturních akcí (festivaly, koncerty apod.)

Příležitosti

Mezi největší příležitosti se dle socioekonomické analýzy jeví příležitosti plynoucí z členství v MAS Moravský kras, které je ovšem málo využíváno. Zlepšení finanční stránky, která je dle realizovaných rozhovorů hlavní příčinou pro nedostatečné rozvíjení kultury, řeší příležitosti plynoucí z vytváření projektů pro čerpání evropských dotací. Příležitosti skýtá opravení pozemních komunikací a zlepšení dopravní dostupnosti a následné využívání kladů plynoucích z realizace, jako je větší návštěvnost na kulturních akcích.

- ✓ Příležitosti plynoucí z členství v MAS Moravský kras
- ✓ Vytváření perspektivních projektů pro čerpání evropských dotací z programového období 2014-2020
- ✓ Zlepšení dopravní dostupnosti, oprava pozemních komunikací

Oblast kultury a cestovního ruchu

Vhodná poloha plynoucí ze socioekonomické analýzy skýtá příležitosti svého využití pro rozvoj kulturních aktivit. Blízkost lidnatých měst Brna a Vyškova vytváří příležitost pro oslovení zdejších občanů při realizaci a následné větší návštěvnosti kulturních akcí. Blízkost CHKO Moravský kras nabízí příležitosti přesobecní spolupráce a využití spojení ladů, které nabízí jak chráněná krajinná oblast, tak i oblast mikroregionu. Pro využití výše zmíněných příležitostí je potřeba využít příležitosti plynoucí z rozsáhlejší propagace, kterou socioekonomická analýza stanovila jako nedostatečnou. Rozsáhlejší propagace se týká kulturně veřejných akcí i turistických atraktivit. Z realizovaného rozhovoru vyplynulo, že věková skupina 20-40 let se jen velmi omezeně zapojuje do dobrovolnické činnosti při realizaci kulturních akcí. Příležitost plyne z větší motivace této cílové skupiny, která může být prováděna prostřednictvím jejich školou povinných dětí, které jsou naopak nejvíce aktivními dobrovolníky.

- ✓ Využití vhodné polohy mikroregionu vůči CHKO Moravský kras, okresnímu městu Vyškov a krajskému městu Brnu pro rozvoj kulturních aktivit
- ✓ Realizace inovativních kulturních akcí a rozvoj tradičních lidových akcí
- ✓ Zlepšení propagace a popularizace kulturně veřejných služeb a akcí
- ✓ Rozsáhlejší využití přírodních předpokladů pro rozvoj turistiky

- ✓ Rozsáhlejší propagace turistických atraktivit pro zvýšení návštěvnosti
- ✓ Motivace veřejnosti k zapojení se do kulturního dění

Hrozby

Hrozby pro mikroregion plynou z nedostatečného počtu volných míst, což je analyzováno v socioekonomické analýze. Nedostatek volných míst a mizivé pracovní příležitosti pro mladé lidi mohou způsobovat odliv mladých lidí do ekonomických center, které jsou v blízkosti, zejména do krajského města Brna. Pro starší generace neochotné dojíždět za prací může vést tato situace až k dlouhodobé nezaměstnanosti.

- ✗ Odliv mladých lidí do ekonomických center
- ✗ Nedostatek pracovních míst může vést až k dlouhodobé nezaměstnanosti a sociálnímu vyloučení

Oblast kultury a cestovního ruchu

Semistrukturovaný rozhovor poukázal na nízké využívání vícezdrojového financování, společně s neochotou tuto situaci řešit vytváří finanční hrozbu pro další rozvoj kultury. Špatná propagace zjištěná v socioekonomické analýze se odráží i v seberezentaci provozovatelů, která je nízká a spolu s nezájmem situaci řešit vytváří hrozbu úpadku. Nezájem se odráží i v chybějící zpětné vazbě účastníků kulturních aktivit, což vytváří hrozbu stagnace a brzdu vývoje kulturních aktivit.

- ✗ Nevyužívání dostupného vícezdrojového financování a neochota tuto situaci změnit zejména ze strany podnikatelů
- ✗ Nevyužívání možností sebereprezentace provozovatelů veřejně kulturních služeb a neochota tuto situaci změnit
- ✗ Nevyužívání všech výhod plynoucích z návštěvností akcí - nezrealizovaná zpětná vazba mezi účastníky kulturních aktivit a pořadateli

13 STRATEGIE ROZVOJE KULTURY MIKROREGIONU DRAHANSKÁ VRCHOVINA

Vize rozvoje kultury správního území mikroregionu směřuje k uspokojování oprávněných přání či potřeb místních obyvatel v oblasti kultury. Podmínkou je respektování zásad trvale udržitelného rozvoje – vytvořit podmínky pro vyvážené zlepšování kulturních potřeb bez ohrožení budoucí generace. Vize má být dosaženo prostřednictvím definovaných strategických cílů.

Navržená strategie vychází z provedené socioekonomické analýzy, rozhovorů s místními aktéry a navazující SWOT analýzy. Ve strategii jsou vytyčeny čtyři strategické cíle, rozvedené do priorit a jejich návrhů opatření. Strategické cíle jsou řazeny dle důležitosti.

Na strategii rozvoje navazují 3 projekty: *Kulturně poznávací víkendy po Moravském krasu a Drahanské vrchovině*, *Kulturně poznávací pobyty zaměřené na tradiční lidovou kulturu*, *Letní kulturní festival*. Realizace projektů má přispět k dosažení vytyčených cílů.

Strategický cíl 1: Podpora intenzivnější spolupráce místních aktérů na kulturním dění

Vytyčený cíl navazuje na teoretické poznatky, které označují právě spolupráci místních aktérů jako klíčovou při rozvoji mikroregionu nejen v oblasti kultury. Opírá se o provedené analýzy poukazující na slabou úroveň spolupráce místních aktérů a nutnost situaci řešit.

Priorita 1: Odstraňování překážek bránící vzájemné spolupráci mezi aktéry

- Vytvářet podmínky pro spolupráci jednotlivých sektorů (neziskového, veřejného a podnikatelského) v kulturní oblasti
- Odstraňovat překážky bránící spolupráci místních aktérů – organizace společných informačních schůzek, podporování komunikace mezi aktéry
- Vytvářet podmínky pro realizaci společných kulturních akcí, podporovat rozšíření nabídky volnočasových aktivit

Priorita 2: Využití polohy mikroregionu při vzájemné spolupráci aktérů

- Využít polohu (blízkosti Moravského krasu) k rozvoji turistického ruchu a kultury
- Spolupracovat s aktéry Moravského krasu při realizaci kulturních aktivit
- Realizovat mikroregionální projekty a kulturní akce

Priorita 3: Podpora meziobecní spolupráce

- Inspirovat k intenzivnější meziobecní spolupráci mezi členskými obcemi mikroregionu při realizaci kulturních aktivit
- Vzájemné „učení se od ostatních“ – sdílení příkladů dobré praxe s okolními obcemi

Strategický cíl 2: Rozvoj a popularizace kulturně veřejných akcí

Vytyčený cíl navazuje na teoretické poznatky pojednávající o významu realizovaných kulturně veřejných akcí při lokalizaci firem i obyvatel. Opírá se o provedené analýzy poukazující na slabou úroveň propagace kulturně veřejných akcí související s finanční stránkou.

Priorita 1: Zlepšení propagace uvnitř mikroregionu

- Zaměřit se na on-line reprezentaci obcí – dotvořit webovým stránkám obcí reprezentativní design, přidat stránkám podstránku/kategorii kulturní infrastruktury a pořádaných akcí
- Zvýšit provázanost stránek s ostatními stránkami obcí, mikroregionu a aktéry
- Využít neplacených stáží a praxí studentů pro inovaci kulturně veřejných aktivit
- Propagovat akce prostřednictvím sociálních sítí, které mají větší dosah než propagace kulturních akcí pouze na webových stránkách obcí
- Realizovat on-line soutěže pro přilákání více návštěvníků na webové stránky či sociální sítě obcí a mikroregionu
- Podpora ze strany obce a mikroregionu při propagaci akcí pořádaných spolky, kluby a organizacemi – vyvěšení na stránkách obcí a mikroregionu, sociálních sítích či billboardech

Priorita 2: Zlepšení propagace mikroregionu navenek

- Spolupracovat s turistickými informačními centry v České republice i v zahraničí
- Online propagace ve spolupráci se zahraničními weby zaměřenými na turistiku
- Vytvořit anglický kanál na internetových serverech pro sdílení videosouborů a vytvořit propagační videa
- Účastnit se na projektech přeshraniční spolupráce

Priorita 3: Zlepšení finanční situace

- Prodiskutovat vyčlenění většího objemu výdajů na kulturu s ohledem na finanční stránku
- Osvěta zainteresovaných místních aktérů o vícezdrojovém financování
- Realizovat školení a kurzy s tematikou dotací, vydávat metodickou podporou o aktuální grantové situaci
- Obeznamit se s finančními možnostmi plynoucími z členství v MAS Moravský kras

Strategický cíl 3: Dobudování podpůrné infrastruktury pro rozvoj kultury

Vytyčený cíl se opírá o teoretické poznatky a navazuje na analytickou část odhalující problém chybějící podpůrné infrastruktury pro rozvoj kultury. Dobudování podpůrné infrastruktury má vést k zvýšení návštěvnosti kulturně veřejných akcí a zainteresovanosti občanů, na něž je zaměřena priorita 3.

Priorita 1: Podpora kultury dostupnými nástroji

- Využívat dostupných nástrojů k podpoře podnikatelů v oblasti kultury
- Dobudovat podpůrnou infrastrukturu pro rozvoj kultury, jak technické tak i dopravní, zejména zaměřením na nízkou intenzitu spojů veřejné hromadné dopravy, kdy je situace nejhorší o víkendech a svátcích
- Vytvořit jednotnou databázi kulturních akcí mikroregionu, která bude veřejně přístupná, a občané všech členských obcí mikroregionu o ní budou informováni
- Podporovat tradiční kulturní akce a zároveň se zaměřit na inovativní akce, které by mohly oslovit odlišné spektrum občanů
- Provázat pořádání kulturních akcí s památkami a turistickými zajímavostmi, které by zvýšily návštěvnost
- Zaměřit se na možnosti rozvoj kultury podprůměrných obcí v oblasti pořádaných kulturních akcí

Priorita 2: Modernizace, údržba a dobudování kulturní infrastruktury

- Iniciovat k inovacím popřípadě dobudování kulturních zařízení
- Inspirovat k modernizaci knihoven – zaměřit se na cílovou skupinu, vybudovat dětské koutky a čítárny pro seniory, vytvořit zázemí pro návštěvníky, materiálně dovybavit zázemí

- Podporovat údržbu kulturních památek a iniciovat k širší realizaci kulturních, volnočasových či vzdělávacích aktivit

Priorita 3: Zvýšení zainteresovanosti veřejnosti

- Zapojit veřejnost do kulturního dění, pořádat dotazníkové šetření v předem stanovených intervalech v oblasti kultury – občané poskytnou cennou zpětnou vazbu o minulých událostech a předloží požadavky na budoucí kulturní aktivity
- Zaměřit se na větší propojení studentů a místních aktérů při realizaci kulturních aktivit, z důvodu přínosu inovativních myšlenek
- Realizovat soutěže mikroregionálního charakteru s oslovením co nejširší cílové skupiny občanů

Strategický cíl 4: Rozvoj turistiky a kultury dle charakteru mikroregionu a jeho předpokladů

Vytyčený cíl se opírá o teoretické poznatky a navazuje na analytickou část dokládající nevyužité předpoklady plynoucí z charakteru mikroregionu. Taktéž se zaměřuje na další rozvoj nejatraktivnějších a využívaných forem turistiky, jejíž možnosti rozšiřuje o oblast kultury.

Priorita 1: Rozvoj a využívání nových forem turistik dle charakteru mikroregionu

- Zaměřit se na aktivity, pro které má mikroregion předpoklady
- Iniciovat rozvoj hippoturistiky v příhodných oblastech, propagaci realizovat za pomoci obce a mikroregionu, pořádat akce zaměřené na dotčenou věkovou skupinu a realizovat akce pro tělesně znevýhodněné.
- Iniciovat rozvoj agroturistiky v příhodných oblastech, propagaci realizovat za pomoci obce a mikroregionu, oslovit cílovou skupinu rodiny s dětmi.

Priorita 2: Podpora nejatraktivnějších forem turistiky v mikroregionu

- Dobudovat značení u méně významných cyklotras a zavést je do on-line cykloatlasy
- Využít významné cyklostezky pro pořádání venkovních veřejně kulturních akcí
- Propagovat konané kulturní akce na odpočívadlech významných cyklotras

14 KATALOG PROJEKTŮ

Cílem navržených projektů je zvýšit úroveň nabídky kulturních aktivit v provázanosti s cestovním ruchem. Projekty navazují na analytickou část a na stanovené strategické cíle a opatření, důraz je kladen na zlepšení propagace, která je v mikroregionu nedostatečná.

Nositeli aktivit jsou vybrané municipality a místní aktéři z podnikatelského i neziskového sektoru. Nedílnou součástí je veřejnost, která poskytuje cennou zpětnou vazbu a bez jejíhož zájmu by projekty nebylo možné realizovat. Spolupráce místních aktérů je nejsilnějším článkem realizace, zároveň však představuje nepopiratelné riziko možné špatné komunikace a koordinace aktivit. Důležitým prvkem je management těchto subjektů.

Při realizaci je nutné brát ohled na finanční stránku, zejména na finance, kterými cílové skupiny disponují a jsou ochotné vynaložit na kulturu a naleznout vyváženou cenovou hladinu. Je příhodné, aby si do budoucích let mikroregion pronajal projektového manažera či založil projektové skupiny, které se budou věnovat i marketingové strategii součástí níž je stanovení vyvážených cenových hladin na základě výzkumů a predikcí.

Důležitým kritériem je vytvoření podmínek pro možnost spolufinancování projektů. Dopad navržených projektů se dotýká více obcí mikroregionu, což je podmínkou pro možnost spolufinancování z fondu mikroregionu. Součástí všech navržených projektů je stravovací režim, při čemž je nutné brát ohledy na hygienické normy a standardy kvality.

Časový harmonogram připadá jednotlivým etapám projektu, přípravě a jeho realizaci. V přípravném období se vytvoří projektová skupina pověřená zpracováním dokumentace. Přípravné období bude trvat půl roku až rok, odvíjí se od náročnosti konkrétního projektu. Konkrétní harmonogram bude vypracován při tvorbě plánu projektu. Na základě plnění úkolů bude v ročních intervalech zjišťován stav plnění projektů a prováděna aktualizace dokumentů.

14.1 Projektový rámec č. 1

První projekt se zaměřuje na realizaci kulturně poznávacích víkendů. Vychází z analytické části, která poukazuje na strategickou polohu mikroregionu Dražanská vrchovina u CHKO Moravského krasu. Příležitost plynoucí z polohy však není dostatečně využívána, proto první projekt pojednává právě o této oblasti. Projekt byl zvolen z důvodu větší propojenosti celého mikroregionu v oblasti kulturních akcí. Využívá spolupráce aktérů v mikroregionu i mezi mikroregionem a MAS Moravským krasem. Tato konkretizace naráží na další zanalyzovanou slabou stránku, kterou je mizivá spolupráce místních aktérů. Hlavní překážkou spolupráce dle odpovědí respondentů ve výzkumné části byla finanční situace, kterou řeší finanční projektová část. Pro zvýšení propagace, narážející na problém nedostatečné popularizace konaných akcí rovněž kvůli finančnímu hledisku, jsou použity finančně méně náročné, ovšem účinné metody. Projektový rámec vychází taktéž z teoretických poznatků a návrhy projektů jsou vzájemně propojeny.

Název projektu: Kulturně poznávací víkendy po Moravském krasu a Dražanské vrchovině
Strategický cíl 1: Podpora intenzivnější spolupráce místních aktérů na kulturním dění
Priorita 1: Odstraňování překážek bránící vzájemné spolupráci mezi aktéry
Priorita 2: Využití polohy mikroregionu při vzájemné spolupráci aktérů

Termín realizace

- Začátek realizace podzim 2016, jedná se o opakované akce v prvních víkendech jednotlivých měsíců roku s důrazem na prodloužené víkendy

Spolupracující místní aktéři

- Na realizaci kulturně poznávacích víkendů se bude podílet obec Podomí, hotel Vrchovina, správci vybraných památek CHKO Moravský kras, chata Macocha a OS Barvínek

Cíl projektu

- Popularizovat a rozšířit povědomí mezi turisty o mikroregionu Dražanská vrchovina díky příhodné poloze u CHKO Moravský kras

Specifikace projektu

- Projekt je zaměřen na spolupráci mikroregionu Dražanská vrchovina a oblasti Moravského krasu. Tato spolupráce je výhodná pro obě strany, širší okruh nabídky aktivit osloví širší cílovou skupinu a přiláká do mikroregionu i do CHKO Moravský kras více turistů. Projekt je realizován pod záštitou strategického cíle 1, jehož cílem je posílit slabé stránky plynoucí z analytické části. Cílovou skupinu projektu tvoří všechny věkové kategorie s důrazem na rodiny s dětmi. Projekt je realizován ve vzájemné spolupráci dotčených aktérů a při koordinaci aktivit. Dotčenými aktéry jsou kromě vybraných municipalit zástupci podnikatelského a neziskového sektoru. Kulturní stránku projektu reprezentuje prohlídka obce, jejích památek a turistických zajímavostí prováděná za přítomnosti průvodce. Za spolupráce OS Barvínek, jehož hlavním posláním je přiblížení historie Dražanské vrchoviny, bude realizována přednáška o kulturních a turistických možnostech Dražanské vrchoviny završená soutěží s hlavní výhrou - volným vstupem na realizovaný projekt 2: *Kulturně poznávací pobyty zaměřené na tradiční lidovou kulturu*. Jelikož je cílová skupina reprezentována z velké části rodiny s dětmi, bude pro děti připraven souběžný program místo přednášky, realizován taktéž OS Barvínek, jehož dalším posláním je i práce s dětmi. Souběžný program bude zahrnovat soutěže o drobné ceny pod vedením animátorů z občanského sdružení Barvínek. Prostory pro kulturní aktivity poskytne hotel Vrchovina, alternativu nabízí prostory v místní základní škole.

Hlavní body programu

Hlavní body programu se odvíjí od ročních období a otevíracích dob jednotlivých památek.

- Sobota - dopoledne odjezd do CHKO Moravský kras, v období od ledna do března návštěva propasti Macochy a Punkevních jeskyní. Od dubna do června prohlídka jeskyně Balcarky. V květnu možnost zhlédnutí jeskyně Býčí skála, která je jednou z největších zimovišť netopýrů a veřejnosti je přístupná pouze ve zmiňovaném měsíci. Od července do září návštěva Kateřinských jeskyní. Od října do prosince možná prohlídka Sloupsko-šošůvských jeskyní.
- Občerstvení bude zajištěno v turistické chatě Macocha v blízkosti navštěvovaných míst. Ve večerních hodinách proběhne příjezd do Podomí, kde bude v hotelu Vrchovina přichystaná večeře a ubytování pro hosty.

- Neděle – dopoledne proběhne přednáška o možnostech Dražanské vrchoviny završená soutěží s hlavní výhrou - volným vstupem na realizovaný projekt 2: *Kulturně poznávací pobyty zaměřené na tradiční lidovou kulturu*. Zároveň bude probíhat program pro děti - soutěže o drobné ceny pod vedením animátorů z občanského sdružení Barvínek. Po obědě v hotelu Vrchovina bude na programu prohlídka obce, jejích památek a turistických zajímavostí prováděná z přítomnosti průvodce.
- Propagace bude probíhat prostřednictvím serverů hromadného nakupování, konkrétní návrh Slevomat.cz či Skrz.cz, na webových stránkách obcí, mikroregionu a Moravského krasu a na sociálních sítích. Z důvodu většího rozšíření projektu mezi veřejnost je doporučeno uspořádat soutěž na on-line sítích.

Cílová skupina

- Všechny věkové kategorie

Prostředky a odhadované náklady:

Realizační náklady: 150 000Kč

Náklady na organizaci, doplňkové služby a činnosti, propagaci.

Individuální náklady: 1562,5Kč/osoba

- Zajištění soukromé autobusové dopravy – je nutné individuální domluva s provozovateli soukromé autobusové dopravy, dle podkladů v analytické části je integrovaná hromadná autobusová doprava o víkendech na velmi špatné úrovni. Průměrný denní nájem autobusu s veškerými zahrnutými poplatky dle stránek přepravců činí 5000Kč/den. Při obsazení 40 míst 125Kč/osoba/den.
- Ubytování – zajištěno v hotelu Vrchovina, kdy je v ceně započítáno ubytování v pokoji s vlastním sociálním zařízením, kontinentální snídaně, večeře o jednom chodu a jako bonus jeden vstup do posilovny a wellness s padesátiprocentní slevou. 1000Kč/osoba.
- Občerstvení při prohlídkách – 200Kč/osoba
- Doprovodný program - 500Kč celkem, přepočteno na osobu při počtu 40 návštěvníků – 12,5Kč.
- Vstupy – 100Kč/osoba

Způsob financování

- Finanční účast návštěvníků
- Rozpočet obce Podomí
- MAS Moravský kras
- Sponzoring podnikatelů (hotel Vrchovina)
- Rozvojový fond mikroregionu

Možnost rizik projektu

- Riziko projektové – nezájem ze strany veřejnosti. Eliminace probíhá prostřednictvím projektového manažera, který určí přesný způsob, jak má být eliminace dosaženo. Využívá se mitigace rizika, tedy kroky směřující minimalizaci rizika, jako je v základu dostatečná propagace pro získání návštěvníků.
- Riziko finanční – nedostatek finančních zdrojů, ztrátová akce- Eliminace probíhá stanovením hranic rizika, konkrétně finančních hranic, které nesmí být překročeny. Diverzifikování rizika na širší základnu.
- Riziko sociální – nevhodná volba osob realizujících projekt, způsob eliminace zahrnuje snížení pravděpodobnosti výskytu scénáře rozdělením kompetencí mezi více osob popřípadě nalézt alternativní řešení neobsahující riziko - volba důvěryhodných osob.
- Riziko komunikační – projekt je závislý na správné komunikaci mezi aktéry, riziko selhání lidského faktoru, špatná koordinace aktivit. Eliminace probíhá prostřednictvím vhodně zvoleného kvalifikovaného projektového manažera, který je zodpovědný za koordinaci aktivit.

Objektivně ověřitelné indikátory

- Počet zúčastněných osob
- Počet spolupracujících aktérů
- Počet realizovaných aktivit

14.2 Projektový rámec č. 2

Druhý projekt se zaměřuje na realizaci kulturně poznávacích pobytů. Vychází z analytické části, která poukazuje na nejméně aktivní obce v mikroregionu v kulturní oblasti, jejichž situaci se projekt snaží zlepšit. Dotýká se strategického cíle pojednávajícího o rozvoji kultury a turistiky dle charakteru mikroregionu. Z analytické části vyplynuly předpoklady pro agroturistiku a propagaci tradiční lidové kultury, která je však nedostatečně využívána. Projekt navrhuje řešení dané situace. Projektový rámec vychází taktéž z teoretických poznatků a návrhy projektů jsou vzájemně propojeny.

Název projektu: Kulturně poznávací pobyty zaměřené na tradiční lidovou kulturu
Strategický cíl 2: Rozvoj a popularizace kulturně veřejných akcí
Priorita 1: Zvýšení propagace uvnitř mikroregionu
Strategický cíl 3: Dobudování podpůrné infrastruktury pro rozvoj kultury
Priorita 1: Podpora kultury dostupnými nástroji
Strategický cíl 4: Rozvoj turistiky a kultury dle charakteru mikroregionu a jeho předpokladů
Priorita 1: Rozvoj a využívání nových forem turistik dle charakteru mikroregionu

Termín realizace

- Začátek realizace podzim 2017, týdenní pobyty v průběhu celého roku

Spolupracující místní aktéři

- Na realizaci kulturně poznávacích pobytů se bude podílet obce Studnice, Nové Sady a Ježkovice. Obce jsou nejméně aktivními z hlediska pořádání kulturních akcí a disponují vhodnými předpoklady.

Cíl projektu

- Zaměřit se na předpoklady plynoucí z charakteru mikroregionu a umožnit turistům seznámit se s tradiční lidovou kulturou, agroturistikou a hippoturistikou

Specifikace projektu

- Projekt je zaměřen na spolupráci nejméně kulturně aktivních obcí mikroregionu Dražanská vrchovina s cílem rozšířit nabídku aktivit pro turisty a propagovat tra-

diční lidovou kulturu. Projekt je realizován pod záštitou strategických cílů 2,3 a 4, jejichž cílem je rozvoj a popularizace kulturně veřejných akcí, rozvoj turistiky a kultury dle charakteru mikroregionu a jeho předpokladů. Cílovou skupinu projektu tvoří všechny věkové kategorie s důrazem na rodiny s dětmi. Projekt je realizován ve vzájemné spolupráci dotčených aktérů a při koordinaci aktivit. Dotčenými aktéry jsou kromě vybraných municipalit zástupci podnikatelského a neziskového sektoru. Pro projekt je příhodná rozsáhlá chatařská a chalupářská oblast ve zmiňovaných obcích. Prostory pro týdenní pobyty zajistí pronájem chalup a chat.

- Možnosti pobytu budou zahrnovat půjčování kol, díky příhodným podmínkám pro cykloturistiku. Realizace půjčovny kol proběhne pod záštitou jednotlivých obcí. Součástí pobytu bude celodenní návštěva farmy Studnice, která se zaměřuje na údržbu krajiny přirozenou formou. Nabízí jízdu na koni, výpomoc hospodářům se starostí o farmářská zvířata, konkrétně krav a býků pocházejících ze Skotska a Francie, koní „American Paint“ a ovcí „Clun Forest“. Návštěvníci ubytovaní v Nových Sadech či Ježkovicích se do Studnice mohou dopravit na kolech, alternativu nabízí hromadná doprava či soukromá doprava majiteli farmy. Charakter obcí zaručuje přírodní koupání v okolí, procházky v lesích a možnost houbaření, u většiny chat a chalup je venkovní ohniště. Součástí pobytu je přednáška o možnostech Dražanské vrchoviny realizovaná stejně jako u předcházejícího projektu občanským sdružením Barvínek. Zároveň bude probíhat program pro děti - soutěže o drobné ceny pod vedením animátorů z občanského sdružení Barvínek. Po přednášce prohlídka obce, jejích památek a turistických zajímavostí prováděná z přítomnosti průvodce.
- Propagace bude probíhat prostřednictvím serverů zaměřujících se na agroturistiku a serverů hromadného nakupování, konkrétní návrh Slevomat.cz či Skrz.cz, na webových stránkách obcí, mikroregionu a Moravského krasu a na sociálních sítích. Z důvodu většího rozšíření projektu mezi veřejnost je doporučeno uspořádat soutěž na on-line sítích.

Cílová skupina

- Všechny věkové kategorie

Odhadované náklady

Realizační náklady: 80 000Kč

- Náklady organizaci, doplňkové služby a činnosti, realizace půjčovny kol a propagace.

Individuální náklady účastníků: 6000Kč/týden

- Pronájem chaty v průměru 5000/týden, občerstvení + osobní doplňkové služby:

Způsob financování

- Finanční účast návštěvníků
- Rozpočty obcí Nové Sady, Studnice, Ježkovice
- Sponzoring podnikatelů
- Rozvojový fond mikroregionu
- Účelové dotace

Objektivně ověřitelné indikátory

- Riziko projektové – nezájem ze strany veřejnosti. Eliminace probíhá prostřednictvím projektového manažera, který určí přesný způsob, jak má být eliminace dosaženo. Využívá se mitigace rizika, tedy kroky směřující minimalizaci rizika, jako je v základu dostatečná propagace pro získání návštěvníků.
- Riziko finanční – nedostatek finančních zdrojů, ztrátová akce- Eliminace probíhá stanovením hranic rizika, konkrétně finančních hranic, které nesmí být překročeny. Diverzifikování rizika na širší základnu.
- Riziko sociální – nevhodná volba osob realizujících projekt, způsob eliminace zahrnuje snížení pravděpodobnosti výskytu scénáře rozdělením kompetencí mezi více osob popřípadě nalézt alternativní řešení neobsahující riziko - volba důvěryhodných osob.
- Riziko komunikační – projekt je závislý na správné komunikaci mezi aktéry, riziko selhání lidského faktoru, špatná koordinace aktivit. Eliminace probíhá prostřednictvím vhodně zvoleného kvalifikovaného projektového manažera, který je zodpovědný za koordinaci aktivit.

Monitorovací indikátory

- Počet zúčastněných osob
- Počet spolupracujících aktérů
- Počet realizovaných aktivit

14.3 Projektový rámec č. 3

Třetí projekt se zaměřuje na realizaci letního kulturního festivalu. Vychází z analytické části, která poukazuje na podprůměrný měsíc červenec v rámci kulturních akcí. Zaměřuje se na strategický cíl rozvoje a popularizace kulturně veřejných akcí. Konkretizací dostáváme rozvoj inovativních akcí, které nejsou v mikroregionu zastoupeny, dle výzkumu zejména postoj podnikatelského sektoru poukazuje na nutnost zlepšení situace právě v této oblasti. Projekt svým dosahem osloví všechny členské obce mikroregionu. Projektový rámec vychází taktéž z teoretických poznatků a návrhy projektů jsou vzájemně propojeny.

Název projektu: Letní kulturní festival
Strategický cíl 3: Dobudování podpůrné infrastruktury pro rozvoj kultury
Priorita 1: Podpora kultury dostupnými nástroji
Priorita 3: Zvýšení zainteresovanosti veřejnosti
Strategický cíl 2: Rozvoj a popularizace kulturně veřejných akcí
Priorita 1: Zvýšení propagace uvnitř mikroregionu

Termín realizace

- První víkend v červenci

Spolupracující místní aktéři

- Na realizaci letních kulturních festivalů se bude podílet obec Račice - Pístovice, podnikatelský sektor, neziskový sektor a občané mikroregionu

Cíl projektu

- Díky spolupráci aktérů vytvořit inovativní festival, který osloví široký okruh veřejnosti a rozšíří nabídku kulturních služeb v mikroregionu

Specifikace projektu

- Projekt je realizován pod záštitou strategického cíle 3 a 2, jejichž cílem je rozšířit nabídku kulturních aktivit a popularizovat je mezi veřejností, s konkretizací na inovativní akce oslovující širší spektrum cílové skupiny. Cílovou skupinu projektu tvoří všechny věkové kategorie. Projekt je realizován ve vzájemné spolupráci dotčených aktérů a při koordinaci aktivit. Dotčenými aktéry je obec Račice - Pístovi-

ce, zástupci podnikatelského a neziskového sektoru, veřejnost. Pro projekt jsou vhodné přilehlé prostory rybníku v obci Račice - Pístovice.

- Dvoudenní festival se bude konat v průběhu července, kdy je v mikroregionu nejméně kulturních akcí. Jeho inovativní charakter bude spočívat v příležitosti oslovení místních umělců. Hudební program bude zajištěn místními hudebními skupinami, ve spolupráci s restaurací Riviéra, která poskytne potřebnou aparaturu. V přilehlých oblastech restaurace bude vystavěno venkovní podium. Souběžný program bude založen na výstavě profesionálních i amatérských umělců v mikroregionu. Oblasti uměleckých děl nebudou konkretizovány, může se jednat o výstavu maleb, fotek či jiných uměleckých děl. Výstava bude lokalizována na pěší cestu vedoucí od restaurace Riviéra kolem celého rybníku. Občerstvení zajistí venkovní grilování u restaurace Riviéra a občané, účastníci se vyhlášené soutěže o nejlepší místní specialitu. Pro nabídku místních specialit budou použity stoly z venkovní zahrádky. Výherci soutěže na prvních dvou místech obdrží volné vstupy na předchozí projekty. Soutěž bude vyhodnocována anonymní písemnou zpětnou vazbou návštěvníků. Rybník v obci Račice - Pístovice je dle dat z ministerstva zdravotnictví vhodný ke koupání, nabízí se zde možnost uspořádání turnaje ve vodním pólu pod vedením TJ Sokol. Pro děti bude připraven souběžný program pod vedením animátorů na přilehlém dětském hřišti.
- Propagace festivalů bude probíhat prostřednictvím serverů zaměřujících se na festivaly, na webových stránkách obcí, mikroregionu a Moravského krasu a na sociálních sítích. Z důvodu většího rozšíření projektu mezi veřejnost je doporučeno uspořádat soutěž na on-line sítích.

Cílová skupina

- Všechny věkové kategorie

Odhadované náklady: 80 000Kč

- Náklady na pronájem, organizaci, doplňkové služby a činnosti, občerstvení, finanční ohodnocení hudebních skupin.

Způsob financování

- Návštěvníci - dobrovolné vstupné
- Rozpočet obce Račice - Pístovice

- Sponzoring podnikatelů
- Rozvojový fond mikroregionu
- Účelové dotace

Možnost rizik projektu

- Riziko projektové – nezájem ze strany veřejnosti. Eliminace probíhá prostřednictvím projektového manažera, který určí přesný způsob, jak má být eliminace dosaženo. Využívá se mitigace rizika, tedy kroky směřující minimalizaci rizika, jako je v základu dostatečná propagace pro získání návštěvníků.
- Riziko finanční – nedostatek finančních zdrojů, ztrátová akce- Eliminace probíhá stanovením hranic rizika, konkrétně finančních hranic, které nesmí být překročeny. Diverzifikování rizika na širší základnu.
- Riziko sociální – nevhodná volba osob realizujících projekt, způsob eliminace zahrnuje snížení pravděpodobnosti výskytu scénáře rozdělením kompetencí mezi více osob popřípadě nalézt alternativní řešení neobsahující riziko - volba důvěryhodných osob.
- Riziko komunikační – projekt je závislý na správné komunikaci mezi aktéry, riziko selhání lidského faktoru, špatná koordinace aktivit. Eliminace probíhá prostřednictvím vhodně zvoleného kvalifikovaného projektového manažera, který je zodpovědný za koordinaci aktivit.

Objektivně ověřitelné indikátory

- Počet zúčastněných osob
- Počet spolupracujících aktérů
- Počet realizovaných aktivit

ZÁVĚR

Diplomová práce se zabývala tématem rozvoje kultury v mikroregionu Dražanská vrchovina. V první části byla vymezena teoretická východiska metodou literárních rešerší. Na základě provedené literární rešerše byla zpracována praktická část členěná na analytickou a návrhovou část. Vytyčeným cílem bylo zhodnotit stav kultury v mikroregionu s důrazem na stav spolupráce místních aktérů v rámci rozvoje kultury a na základě zjištěných skutečností sestavení strategie směřující k rozvoji kultury na daném území. Praktická část se zaměřila na zpracování socioekonomické analýzy a SWOT analýzy, která vycházela i z realizovaných rozhovorů s vybranými místními aktéry.

Charakter mikroregionu Dražanská vrchovina je typicky venkovský, je složen z malých a středních obcí. Počet obyvatel v posledních letech stoupá, hustota zalidnění je však nízká. Venkovský charakter mikroregionu má rovněž vliv na lokalizaci firem, sídlo zde mají pouze malé a střední podniky. Nejvíce zastoupený je zde **terciární sektor**. Problém představuje **nezaměstnanost**, která se od roku 2010 zvyšuje. Špatná je situace s hromadnou autobusovou dopravou, kdy je velmi slabé pokrytí zejména o víkendech a státních svátcích, které jsou převážně využívány pro realizaci kulturních akcí. Na špatné úrovni jsou i místní kanalizace.

Mikroregion je významný zejména pro svou **scénickou hodnotu**. Nejvíce zastoupenou turistiku představuje pěší turistika a cykloturistika. Do turisticky nejvyhledávanějších cílů patří Přírodní park Říčky a Přírodní park Rakovecké údolí, Drnovické žumpy či Studnické Louky. Atraktivními cíly jsou také koupaliště Luleč, Farma Bolka Polívky v Olšanech, která se však dostala do dluhových problémů, a v neposlední řadě Pístovický rybník. V devíti obcích se nachází turistické stezky, předpoklady pro cestovní ruch jsou kvalitní, absentuje však kvalitní propagace a kvalitní kulturní infrastruktura. Dle názorů vybraných respondentů je jedním z důvodů nedostatečné propagace **finanční situace**. Finanční situaci uvedli i jako překážku v meziobecní spolupráci. I přes to však obce odpověděly, že disponují na realizované kulturní akce dostatkem financí. O členství v MAS Moravský kras mají povědomí všechny dotazované obce, ovšem jen dvě z nich požádaly o finanční příspěví z programu LEADER na realizované projekty. Za dlouhodobě nejvíce náročnou oblast obecního rozpočtu je považována technická infrastruktura a správa majetku obce. Ve většině obcí absentuje kvalitní **kulturní infrastruktura**. Mezi nejvíce zastoupené kulturní zařízení patří obecní knihovny. Z realizovaných kulturních akcí **převažují místní akce**,

převážně cílené na rodiny s dětmi. Nejvíce kulturně aktivní jsou obce Podomí a Olšany. Rozložení kulturních akcí v regionu ukazuje na převahu **měsíce prosince**. Mezi kulturně frekventované měsíce patří i **červen**, kdy se konají zejména sportovní události. Po vysoké aktivitě v červnu však nastává utlumení o letních prázdninách. Nejvíce kulturně frekventované letní měsíce má obec Luleč. Jak vyplývá z profilu mikroregionu, velké zastoupení mají i **sportovní akce**, které se konají od jara do podzimu. Zájem o kulturní akce je dostatečný, typicky venkovské akce zahrnují pouze dobrovolné vstupné, tudíž finanční stránka účastníků není překážkou.

Nejvíce zastoupenými **místními aktéry** v občanském sektoru je sdružení dobrovolných hasičů následované tělovýchovnými jednotami. Kulturní sdružení se zde taktéž vyskytují. Na kulturních akcích se nejvíce podílí samotné obce či spolky. **Spolupráce místních aktérů** je podprůměrná, většinu kulturních akcí organizuje samotná obec. Mezi-obecní spolupráce je na mizivé úrovni. Ve velké míře (45%) se na pořádání kulturních akcí podílí **samotné obce** bez spolupráce. Obce v mikroregionu mezi sebou spolupracují pouze u tří procent případů. Nejaktivnějšími místními aktéry jsou **kluby, spolky a organizace**, které částečně spolupracují s obcemi či jinými kluby, spolky a organizacemi. Podnikatelé se na kulturním dění v obci podílí 14%, jedná se především o restaurace pořádající opakující se akce. Dle odpovědí respondentů má **podnikatelský sektor** na nezaměstnanost obce minimální vliv. Obce podnikatelský sektor výrazně nepodporují. Postoj podnikatelského sektoru poukazuje na neochotu zapojovat se do kulturního dění. Na realizaci kulturních akcí se ve velké míře podílí i dobrovolníci, věková struktura je závislá na typu pořádané akce.

Role kultury v rozvoji mikroregionu je nepopíratelná a při správném postoji zainteresovaných stran může vést k řešení či zmírnění problémů venkova.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní zdroje

- [1] BAČUVČÍK, Radim, 2012. *Marketing kultury: divadlo, koncerty, publikum, veřejnost*. Zlín: VeRBuM, 198 s. ISBN 978-80-87500-17-0.
- [2] CAPELLO, Roberta a Ugo FRATESI, 2013. Globalization and Endogenous Regional Growth. In: CRESCENZI, Riccardo a Marco PERCOCO. *Geography, institutions and regional economic performance*. 1st ed. Berlin: Springer, s. 15-37. ISBN 978-3-642-33394-1.
- [3] COOKE, Philip, 2013. *Re-framing regional development: evolution, innovation and transition*. 1st ed. Abingdon: Routledge, 367 s. ISBN 978-1-138-79227-2.
- [4] Čadil, Jan, 2010. *Regionální ekonomie. Teorie a aplikace*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 152 s. ISBN 978-80-7400-191-8.
- [5] KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ, 2012. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4.
- [6] Kolektiv autorů, 2008. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
- [7] MACHÁČEK, Jaroslav, Petr TOTH a René WOKOUN, 2011. *Regionální a municipální ekonomie*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 199 s. Vysokoškolská učebnice. ISBN 978-80-245-1836-7.
- [8] OPLETALOVÁ, Lenka, 2015a. Aplikovaný výzkum veřejných kulturních služeb. In: HUBÁČEK, Ondřej. *Lokální funkce kultury: Teoreticko metodologická východiska evaluace kulturních služeb*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, s. 115-139. ISBN 978-80-7308-569-8.
- [9] OPLETALOVÁ, Lenka et al., 2015b. *Lokální funkce kultury: Analýza a evaluace kulturních služeb*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, 147 s. ISBN 978-80-7308-584-1.
- [10] OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ, 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.

- [11] PATOČKA, Jiří a Eva HEŘMANOVÁ, 2008. *Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. Praha: ASPI, 200 s. ISBN 978-80-7357-347-8.
- [12] PAVLÍK, Marek, 2014. *Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. 1. vyd. Praha: Grada, 160 s. ISBN 978-80-247-5256-3.
- [13] PLZÁKOVÁ, Lucie a Petr STUDNIČKA, 2014. *Řízení cestovního ruchu v České republice - minulost, současnost, budoucnost*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 204 s. ISBN 978-80-7478-593-1.
- [14] PŮTOVÁ, Barbora, 2015. Sociokulturní potenciál. In: HUBÁČEK, Ondřej. *Lokální funkce kultury: Teoreticko metodologická východiska evaluace kulturních služeb*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, s. 47-65. ISBN 978-80-7308-569-8.
- [15] RAABOVÁ, Tereza. Metody měření ekonomických dopadů kultury. In: NEKOLNÝ, Bohumil et al, 2014. *Paradigmata moderní kulturní politiky*. 1. vyd. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, s. 86-93. ISBN 978-80-7008-317-8.
- [16] SCOTT, Allen, 2013. A World in emergence: notes toward a resynthesis of urban-economic geografie for the twenty-first century. In: COOKE, Philip. *Re-framing regional development: evolution, innovation and transition*. 1st ed. Abingdon: Routledge, s. 29-54. ISBN 978-1-138-79227-2.
- [17] SOUKUP, Martin, 2015. Kultura a její výzkum. In: HUBÁČEK, Ondřej. *Lokální funkce kultury: Teoreticko metodologická východiska evaluace kulturních služeb*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, s. 37-47. ISBN 978-80-7308-569-8.
- [18] SOUKUP, Václav, 2015. Lokální kultura: lokální městská kultura v síti výzkumných pojmů a kategorií. In: HUBÁČEK, Ondřej. *Lokální funkce kultury: Teoreticko metodologická východiska evaluace kulturních služeb*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, s. 27-37. ISBN 978-80-7308-569-8.
- [19] STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK, 2009. *Regionální politika a její nástroje*. 1. vyd. Praha: Portál, 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.
- [20] SÝKORA, Luděk, 2000. Globalizace a její společenské a geografické důsledky. In: Jehlička, P., Tomeš, J., Daněk, P. eds, *Stát, prostor, politika: vybrané otázky*

- politické geografie*. 1. Vyd. Praha, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Přírodovědecká fakulta UK, s. 59-79. ISBN 80-238-5566-2.
- [21] ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra, 2007. *Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji*. 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 129 s. ISBN 978-80-7395-019-4.
- [22] ŠVAŘÍČEK, Roman et al., 2007. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. 1. vyd. Praha: Portál, 384 s. ISBN 978-80-7367-313-0.
- [23] WOKOUN, René, 2008. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. 1. Vyd. Praha: Linde, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.
- [24] WOKOUN, René et al, 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 474 s. ISBN 978-80-7380-304-9.
- [25] ŽÁK, Josef, 2015. *Veřejné kulturní služby*. In: HUBÁČEK, Ondřej. *Lokální funkce kultury: Teoreticko metodologická východiska evaluace kulturních služeb*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, s. 65-95. ISBN 978-80-7308-569-8.

Legislativní zdroje

- [1] ČESKO, 1969. Zákon č. 2/1969 Sb. České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 1, s. 16-19. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>
- [2] ČESKO, 1993. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. České národní rady ze dne 16. prosince 1992 Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 1, s. 3-16. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>
- [3] ČESKO, 1997. Ústavní zákon č. 347/1997 Sb. ze dne 3. prosince 1997 o vytvoření vyšších územně správních celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 sb., Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 114, s. 7018-7019. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>
- [4] ČESKO, 2000a. Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 38, s. 1737-1764. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

- [5] ČESKO, 2000b. Zákon č. 129/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000 o krajích (krajské zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 38, s. 1765-1782. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>
- [6] ČESKO, 2000c. Zákon č. 248/2000 Sb. ze dne 29. června 2000 o podpoře regionálního rozvoje. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 73, s. 3549-3554. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

Elektronické zdroje

- [1] Aktéři rozvoje, ©2014. *PEDAGOGICKÁ FAKULTA MASARYKOVY UNIVERZITY* [online]. Brno [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/js14/g_venkov/web/pages/05-akteri-rozvoje.html?lang=en#lokalni
- [2] Ares, ©2013. *MINISTERSTVO FINANCÍ ČR* [online]. Praha [cit. 2017-01-27]. Dostupné z: http://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz
- [3] Co je dobrá praxe, ©2017. *NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST ČR* [online]. Praha [cit. 2017-01-27]. Dostupné z: <https://www.dobrapraxe.cz/cz/co-je-dobra-praxe>
- [4] Členové spolku, ©2008. *MAS MORAVSKÝ KRAS* [online]. Moravský kras [cit. 2017-02-14]. Dostupné z: <http://www.mas-moravsky-kras.cz/mas/clenove-spolku/>
- [5] Deklarace projektu zdravý mikroregion, ©2013. *DRAHANSKÁ VRCHOVINA* [online]. Dražanská vrchovina [cit. 2017-01-27]. Dostupné z: <http://www.drahanska-vrchovina.cz/informace-C169/deklarace-projektu-zdravy-mikroregion-C212.html>
- [6] Drbohlav, Dušan a Uherek, Zdeněk, 2007. Reflexe migračních teorií. In *REGIONÁLNÍ AGRÁRNÍ KOMORA HRADCE KRÁLOVÉ* [online]. Hradec Králové [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <https://web.natur.cuni.cz/ksgrrsek/illegal/clanky/Uherek-Teorie.pdf>
- [7] *Hotel Nemojany* [online], © 2014-2017. Nemojany [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: www.hotelnemojany.cz/
- [8] Koncepce podpory MA21 v ČR, ©2012. *MINISTERSTVO RO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR* [online]. Praha [cit. 2017-01-22]. Ke stažení dostupné z: <https://www.mmr.cz/getmedia/93d9e2b3-c631-4a12-9aba-6982f3c07490/Koncepce-MA21.pdf>

- [9] Klasifikace ekonomických činností, ©2009. *ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD* [online]. Praha [cit. 2017-01-27]. Dostupné z: www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_ekonomickyh_cinnosti_cz_nace
- [10] *Krásensko* [online], © 2017. Krásensko [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: www.krasensko.cz/sev-rychta.php
- [11] Kritéria MA21, ©2012. CENIA [online]. Praha [cit. 2017-01-08]. Dostupné z: <http://ma21.cenia.cz/Z%C3%A1kladn%C3%ADinformaceoMA21/KriteriaMA21/tabid/93/language/cs-CZ/Default.aspx>
- [12] *Luleč* [online], © 2010. Luleč [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: www.lulec.eu/
- [13] MA21, ©2012. CENIA [online]. Praha [cit. 2017-01-08]. Dostupné z: <http://www1.cenia.cz/www/ma21>
- [14] MA21 v mikroregionu, ©2013. *DRAHANSKÁ VRCHOVINA* [online]. Dražanská vrchovina [cit. 2017-01-27]. Dostupné z: <http://www.drahanska-vrchovina.cz/informace-C169/ma21-v-mikroregionu-C354.html>
- [15] Mikroregion Dražanská vrchovina, ©2013. *MĚSTO VYŠKOV* [online]. Vyškov [cit. 2017-01-27]. Dostupné z: http://www.vyskov-mesto.cz/region/vismo/o_utvar.asp?id_org=100166&id_u=1011
- [16] *Ministerstvo kultury ČR* [online], 2017. Praha [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/>
- [17] Monitor – aplikace ministerstva financí ČR, 2016. *STÁTNÍ POKLADNA* [online]. Praha [cit. 2017-04-05]. Ke stažení dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2012/obce/vyhledavani>
- [18] *Moravský kras* [online], © 2005 - 2017. Moravský kras [cit. 2017-02-14]. Dostupné z: <http://www.moravskykras.net/>
- [19] Naše reference, ©2008. *MAS MORAVSKÝ KRAS* [online]. Moravský kras [cit. 2017-02-14]. Dostupné z: <http://www.mas-moravsky-kras.cz/nase-sluzby/nase-reference/>
- [20] *Obec Ježkovice* [online], © 2014. Ježkovice [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: www.obecjezkovice.cz/
- [21] *Obec Nové Sady* [online], © 2017. Nové Sady [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: www.obecnovesady.cz/

- [22] *Obec Studnice* [online], © 2017. Studnice [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: <http://obec-studnice.cz/>
- [23] *Olšany* [online], © 2017. Olšany [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: www.olsany.org/
- [24] *OU Drnovice* [online], © 2017. Drnovice [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: www.oudrnovice.cz/
- [25] Počty obyvatel v obcích, ©2017. *MINISTERSTVO VNITRA ČR* [online]. Praha [cit. 2017-02-12]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>
- [26] *Podomí* [online], © 2017. Podomí [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: www.podomi.cz/
- [27] Příručka kritérií MA21, 2004. *ZDRAVÁ MĚSTA* [online]. [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: https://www.zdravamesta.cz/cb21/archiv/projekty/projekty05/vzmzp/nszm_Prirucka_KriteriaMA21.pdf
- [28] POSTRÁNECKÝ, Josef, 2010. Regionální politika a regionální rozvoj v České republice. In: *ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE* [online]. Praha, 3. 5. 2010 [cit. 2017-02-02]. Dostupné z: http://test.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2010/2010-05/03_regionalni.pdf
- [29] *Račice-Pístovice* [online], © 2017. Račice-Pístovice [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: www.racice-pistovice.cz/
- [30] Regionální aktéři rozvoje, 2014. *REGIONÁLNÍ ROZVOJ* [online]. Brno [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html>
- [31] Skokan, Karel, 2010. Inovační paradox a regionální inovační strategie. In: *CJOURNAL* [online]. Brno [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <http://cjournal.cz/files/32.pdf>
- [32] Viturka, Milan, 2010. Regionální disparity a jejich hodnocení v kontextu regionální politiky. In: *GEOGRAFIE* [online]. Brno [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: http://geography.cz/sbornik/wp-content/uploads/2009/03/gcgs022010_viturka.pdf
- [33] Rozpočty, ©2013. *DRAHANSKÁ VRCHOVINA* [online]. Dražanská vrchovina [cit. 2017-01-27]. Dostupné z: <http://www.drahanska-vrchovina.cz/dokumenty-C173/rozpocety-C208.html>

- [34] *Ruprechtov* [online], © 2017. Ruprechtov [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: <http://ruprechtov.cz/>
- [35] Rynda, Ivan, 2000. Trvale udržitelný rozvoj. In: *CENIA*. [online]. Praha [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: [http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFHV0HSB/\\$FILE/tur.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFHV0HSB/$FILE/tur.pdf)
- [36] Statistika nezaměstnanosti z územního hlediska, ©2017. *MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ* [online]. Praha [cit. 2017-01-27]. Dostupné z: [http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem/?_piref37_240429_37_240428_240428.next_page=%2Findex.do&_piref37_240429_37_240428_240428.statse=200000000000011&_piref37_240429_37_240428_240428.statsk=20000000000013&_piref37_240429_37_240428_240428.send=send&_piref37_240429_37_240428_240428.stat=20000000000111&_piref37_240429_37_240428_240428.obdobi=L&_piref37_240429_37_240428_240428.rok=2015&_piref37_240429_37_240428_240428.uzemi=173000&ok=Vybrat](http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem/?_piref37_240429_37_240428_240428.next_page=%2Findex.do&_piref37_240429_37_240428_240428.statse=2000000000011&_piref37_240429_37_240428_240428.statsk=20000000000013&_piref37_240429_37_240428_240428.send=send&_piref37_240429_37_240428_240428.stat=20000000000111&_piref37_240429_37_240428_240428.obdobi=L&_piref37_240429_37_240428_240428.rok=2015&_piref37_240429_37_240428_240428.uzemi=173000&ok=Vybrat)
- [37] Státní kulturní politika na léta 2014 – 2020, ©2012. *MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ* [online]. Praha [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Podpora-regionu/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-CR-2014-2020>
- [38] Koncepce strategie, ©2012. *MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ* [online]. Praha [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Koncepce-Strategie/>
- [39] Svazek obcí, ©2013. *DRAHANSKÁ VRCHOVINA* [online]. Dražanská vrchovina [cit. 2017-01-27]. Dostupné z: <http://www.drahanska-vrchovina.cz/informace-C169/vznik-mikroregionu-C351.html>
- [40] Udržitelný rozvoj, © 2008–2015. *MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ* [online]. Praha [cit. 2017-01-27]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/udrzitelny_rozvoj
- [41] Vlk, František, 2013. Strategie udržitelného rozvoje. In: *DRAHANSKÁ VRCHOVINA* [online]. Dražanská vrchovina [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: http://www.drahanska-vrchovina.cz/dokumenty/AktualizaceStrategie_%202013-2020_konecna.pdf

- [42] Vznik mikroregionu, ©2013. *DRAHANSKÁ VRCHOVINA* [online]. Drahanská vrchovina [cit. 2017-01-27]. Dostupné z: <http://www.drahanska-vrchovina.cz/informace-C169/vznik-mikroregionu-C351.html>
- [43] Základní informace o MA21, ©2012. CENIA [online]. Praha [cit. 2017-01-08]. Dostupné z: <http://ma21.cenia.cz/Z%C3%A1kladn%C3%ADinformaceoMA21/tabid/85/language/cs-CZ/Default.aspx>
- [44] Zilvar, Josef, 2000. Lokalizace. In: *PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULA UNIVERZITY KARLOVY* [online]. Hradec Králové [cit. 2017-01-20]. Dostupné z: <http://www.strediskoczuhk.cz/pefhk/doc/Lokalizace.pdf>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČAD	Česká autobusová doprava.
ČR	Česká republika
CHKO	Chráněná krajinná oblast
EU	Evropská unie
JMK	Jihomoravský kraj
LEADER	Chráněná krajinná oblast
MA21	Místní agenda 21
NEHAP	Místní akční skupina
NSZM	Národní síť zdravých měst
OP	Operační program
OS	Občanské sdružení
OSN	Organizace spojených národů
SDH	Sdružení dobrovolných hasičů
SK	Sportovní klub
OSN	Organizace spojených národů
TJ	Tělovýchovná jednota
TUR	Trvale udržitelný rozvoj
WHO	Světová zdravotnická organizace

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1: <i>Cestovní ruch JMK (Plzáková, s. 150)</i>	22
Obr. 2. <i>Samosprávy uplatňující MA 21 v České republice (vlastní zpracování dle Pavlíka, 2014)</i>	31
Obr. 3. <i>Srovnání vývoje počtu obyvatel v okresním městě Vyškov a v mikroregionu Dražanská vrchovina (vlastní zpracování „Počty obyvatel v obcích, ©2017“)</i>	44
Obr. 4. <i>Srovnání dosažitelných uchazečů v obcích mikroregionu a volných míst (vlastní zpracování dle „Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska, ©2017“)</i>	49
Obr. 5. <i>Alternativní využívání prostor obcemi nedisponujícími kulturním domem (vlastní zpracování dle poskytnutých materiálů a stránek obcí)</i>	56
Obr. 6. <i>Výdaje obcí na knihovnické služby (vlastní zpracování-aplikace monitor, 2016)</i>	56
Obr. 7. <i>Významové hledisko pořádaných akcí (vlastní zpracování - poskytnuté obecní dokumenty; webové stránky obcí viz kapitola Seznam použité literatury)</i>	70
Obr. 8. <i>Podíl členských obcí mikroregionu na počtu pořádaných kulturních akcí (vlastní zpracování dle poskytnutých materiálů a stránek obcí viz kapitola Seznam použité literatury)</i>	71
Obr. 9. <i>Rozložení kulturních akcí v mikroregionu během roku (vlastní zpracování dle poskytnutých materiálů a stránek obcí viz kapitola Seznam použité literatury)</i>	73
Obr. 10. <i>Procentuální zastoupení realizovaných akcí v mikroregionu za rok 2016 (vlastní zpracování dle poskytnutých materiálů a stránek obcí viz kapitola Seznam použité literatury)</i>	74
Obr. 11. <i>Spolupráce místních aktérů při veřejně kulturních službách a akcích (vlastní zpracování dle poskytnutých materiálů a stránek obcí viz kapitola Seznam použité literatury)</i>	75

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Základní prototypy kulturní politiky (Vlastní zpracování dle Bačuvčíka, 2012).....</i>	26
<i>Tab. 2. Specifikace MA21 (Vlastní zpracování dle Pavlíka, 2014)</i>	31
<i>Tab. 3. Celkový stav procesu MA21 v České republice (vlastní zpracování dle MA21, ©2012).....</i>	33
<i>Tab. 4. Příklady dobré praxe v mikroregionu Dražanská vrchovina.....</i>	40
<i>Tab. 5. Počty obyvatel v členských obcích mikroregionu Dražanská</i>	43
<i>Tab. 6. Hustota zalidnění a rozloha mikroregionu Dražanská vrchovina (vlastní zpracování dle Vlka, 2013).....</i>	45
<i>Tab. 7. Přehled příjmů mikroregionu za rok 2015 (Rozpočty, ©2013).....</i>	46
<i>Tab. 8. Přehled výdajů mikroregionu za rok 2015 (Rozpočty, ©2013).....</i>	46
<i>Tab. 9. Ekonomické subjekty v obcích mikroregionu dle vybraných právních norem (vlastní zpracování dle Ares, ©2013).....</i>	47
<i>Tab. 10. Výdaje členských obcí na kulturu (vlastní zpracování dle „MONITOR, 2016“)</i>	48
<i>Tab. 11. Vytíženost KD Drnovice (vlastní zpracování dle stránek obce viz kapitola Seznam použité literatury).....</i>	55
<i>Tab. 12. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Drnovice (vlastní zpracování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Seznam použité literatury).....</i>	58
<i>Tab. 13. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Ježkovice (vlastní zpracování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Seznam použité literatury).....</i>	59
<i>Tab. 14. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Krásensko (vlastní zpracování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Seznam použité literatury).....</i>	60
<i>Tab. 15. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Studnice (vlastní zpracování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Seznam použité literatury).....</i>	61
<i>Tab. 16. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Ruprechtov (vlastní zpracování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Seznam použité literatury).....</i>	62

<i>Tab. 17. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Podomí (vlastní zpracování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Seznam použité literatury).....</i>	<i>63</i>
<i>Tab. 18. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Olšany (vlastní zpracování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Seznam použité literatury).....</i>	<i>64</i>
<i>Tab. 19. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Nové Sady (vlastní zpracování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Seznam použité literatury).....</i>	<i>65</i>
<i>Tab. 20. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Nemojany (vlastní zpracování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Seznam použité literatury).....</i>	<i>66</i>
<i>Tab. 21. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Luleč (vlastní zpracování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Seznam použité literatury).....</i>	<i>67</i>
<i>Tab. 22. Místní aktéři a kulturní infrastruktura v obci Račice – Pístovice (vlastní zpracování dle stránek obce, mikroregionu a vybraných aktérů viz kapitola Seznam použité literatury).....</i>	<i>68</i>
<i>Tab. 23. Indikátory návštěvnosti a finanční zisky akcí v mikroregionu za rok 2016 (vlastní zpracování dle poskytnutých materiálů a stránek obcí viz kapitola Seznam použité literatury).....</i>	<i>74</i>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha PI: Otázky pro rozhovory

PŘÍLOHA P I: OTÁZKY PRO ROZHOVORY

ČLENSTVÍ V MIKROREGIONU

- Jaké největší přínosy poskytuje členství v mikroregionu Dražanská vrchovina vaší obci?
- Naopak jaké nevýhody přináší?
- Mohli byste vyjmenovat místní aktéry, kteří mají největší vlivnost na dění v obci?
- Spolupracujete s ostatními místními aktéry ve vaší obci?
- Jakých oblastí se tato spolupráce týká?
- Co je největší překážkou pro spolupráci s místními aktéry?
- Spolupracujete s ostatními obcemi v mikroregionu při pořádání kulturních akcí?
- Pokud ano – jaké kulturní akce to jsou, se kterými obcemi spolupracujete, a je tato spolupráce dlouhodobá? (jedná se o akce, které se ročně opakují?)
- Pokud ne, co je největší překážkou?

FINANČNÍ STRÁNKA

- Disponuje samostatná obec dostatkem financí na provozování veřejně kulturních služeb?
- Jakou část ročně vynakládá obec na veřejně kulturní služby?
- Víte o možnosti využívání MAS Moravský kras a metodu podpory místního rozvoje LEADER?
 - a. Pokud ano, jaké investice byly obci poskytnuty/zažádala si obec o dotace z této podpory?
- Jakou oblast v rámci obecního rozpočtu považujete za nejvíce a dlouhodobě náročnou?
- Jaké investice obec plánuje do následujících let (v horizontu do roku 2020)?
- Jaká část kapitálových výdajů (investic) byla sanována dotacemi z operačních programů – prostředků EU, v uplynulých letech? (v %)

PODNIKATELSKÝ SEKTOR A DOBROVOLNÍCI

- Jaký vliv má podnikatelský sektor ve vaší obci na míru nezaměstnanosti obyvatel obce?
- Jakým způsobem, dle vašeho názoru, mohou obce nejvhodněji podpořit podnikání na svém katastru?

- Zapojujete se do podpory podnikání v obci?
- Podílí se podnikatelský sektor na kulturním dění v obci?
- Pokud ano, o jaké kulturní akce se jedná?
- Jaká je struktura (finanční, aktivní účast) podpory ze strany podnikatelů?
 - Mohli byste odhadnout, zda tato podpora v posledních letech (5 let) zaznamenala změny?
 - Popřípadě jak si tyto změny zdůvodňujete?
- Podílejí se na pořádaných kulturních akcích dobrovolníci?
- Jakým způsobem je kontaktujete?
- Jaká věková kategorie u dobrovolníků převládá?

CESTOVNÍ RUCH A KULTURA

- Jaká oblast cestovního ruchu je v mikroregionu nejvíc zastoupená?
- Je dle Vašeho názoru propagace mikroregionu v této oblasti dostatečná?
- Které kulturní akce z hlediska struktury (místní, regionální, nadregionální) v obci převažují?
- Navštěvují akce převážně místní obyvatelé či návštěvníci z okolních vesnic a regionů?
- Jedná se o akce spíše tradiční nebo inovativní/netypické akce?
- Jak velký je o pořádané akce zájem, dokázal/a byste říci, zda se v průběhu minulých let (horizont 10 let) zájem výrazně změnil?
 - Pokud ano, dokážete tuto změnu odůvodnit?
- Jaká cílová skupina převažuje na pořádaných kulturních akcích?
- Jaké realizované kulturní akce z hlediska návštěvnosti můžete označit za nejúspěšnější v uplynulých pěti letech?
 - Jakou akci z hlediska struktury (místní, regionální, nadregionální) se jednalo?
 - Jakým způsobem probíhala propagace akce?
 - Spolupracovali na akci místní aktéři či členské obce mikroregionu?
 - Z jakých zdrojů byla akce financována?

OTÁZKY PRO PODNIKATELE

- Dokážete říci, zda je vaše obec členem mikroregionu či místní akční skupiny?

- Pokud ano, můžete jmenovat výhody či nevýhody plynoucí z tohoto členství?
- Pociťujete větší provázanost s aktéry (partnery, např. obchodními) v rámci mikroregionu než mimo něj?
- Víte o možnosti využívání MAS Moravský kras a LEADER?
 - Pokud ano, jaké projekty byly realizovány?
- Je dle Vašeho názoru kulturní dění v obci dostatečné, popřípadě co byste změnili?
- Navštěvujete pravidelně kulturní akce v obci/mikroregionu?
- Zapojujete se do pořádání kulturních akcí?
 - Pokud ano, zapojujete se donací či sponzorstvím?
 - Jedná se o poskytnutí služeb, finanční či věcnou podporu?
- Pokud poskytujete finance, jakou finanční částku ročně investujete do kulturních akcí v obci?
- Máte do budoucna zájem se zapojovat do realizace kulturních akcí?
 - Pokud ne, co Vás odrazuje?
- Spolupracujete s ostatními místními aktéry v obci?
 - Pokud ne, co je největší překážkou?